พระโสดาบัน เป็นบุคคลที่ได้สัมผัสนิพพานเป็นครั้งแรก
และเป็นสักขีพยานในการตรัสรู้ธรรมของพระพุทธเจ้า

ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน

"เมื่อคติของปุถุชนเป็นสิ่งไม่แน่นอน
และไม่ปลอดภัยในสังสารวัฏ
ผู้ฉลาด ไม่ควรประมาท
พึงแสวงหาที่พึ่งอันเกษมให้แก่ตนเอง"

หลวงพ่อเสือ

ISBN 978-616-406-271-7

ฉบับปรับปรุง

อภินันทนาการจาก

....

....

....

ขอมอบธรรมะของพระพุทธองค์

เป็นธรรมบรรณาการแด่

....

....

....

....

หนังสือ ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน (**ฉบับปรับปรุง 2558**)

ผู้บรรยายธรรม หลวงพ่อเสือ **เจ้าของ** วิรุฬหผลโพธิสัตว์

มูลนิธิอภิธรรมมูลนิธิ เลขที่ 66/11

ถ.พุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา อ.พุทธมลฑล จ.นครปฐม 73170

รับผิดชอบจัดการพิมพ์ : พระมหาบรรพต เจโตวสี (สายสมบัติ)

ออกแบบปก & ฝ่ายคอมพิวเตอร์ : หนุ่มเมืองดอกบัว,สมบัติ ปามั่น

ภาพประกอบ จัดรูปเล่ม & พิสูจน์อักษร : บ. ธรรมสีหนาท

แก้ไข-ปรับปรุงเนื้อหา : บ.สยังวสี

สนับสนุนสื่อพิมพ์ธรรมทาน : *อรลักษณ์ (ตู่) วงศ์พระจันทร์ (เปิ๊ก)สวรรค์*

ปารวี มาตย์เทพ, ผมหอม กอแก้ว

นิยม สายสมบัติ,รักชนก จิตรจันทร์

อุบาสก อุบาสิกาวัดโพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส

เว็ปมาสเตอร์ : ผดุงศักดิ์ กล้าหาญ

ติดต่อประสานงาน : สมัย ดงไธสง

อุปถัมภ์สถานที่ : ศรีสวัสดิ์ นุราชและครอบครัว, ปรกรณ์พิทย์ (เล็ก) Albright

อุบาสก อุบาสิกาวัดโพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส

พิมพ์ที่ : บริษัท วิชั่น พรีเพรส จำกัด 55/35 ม.1 ต.อ้อมเกร็ด

อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120

เบอร์โทร : 089-236-8956 (คุณไชยยา) 089-236-8956 **แฟ็ก** 024-491572

พิมพ์ครั้งที่ 1 **จำนวน 5,000 เล่ม**

ISBN : 978-616-406-217-7

กรุณาติดต่อสอบถาม

วัดโพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส

1396 Oahu Street, Las Vegas, NV 89104

Tel. (702) 405-0126, (702) 750-6434

Website : www.bddmc.org

E-Mail : dhammafeelgood@yahoo.com, sombat_2@hotmail.com

คำอุทิศส่วนกุศล..คำอธิษฐาน

ข้าพเจ้ามีความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย มีความศรัทธาอย่างอย่างลึกซึ้งในการตรัสรู้ธรรมของพระตถาคตเจ้า มีความศรัทธาเชื่อมั่นในอานุภาพแห่งธรรมทาน ปรารถนาบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งบุญกุศลอันยิ่งใหญ่ ปลูกต้นกล้าปัญญาแห่งการรู้แจ้งธรรม ได้สร้างหนังสือผู้ถึงกระแสพระนิพพาน ฉบับปรับปรุงของท่าน**หลวงพ่อเสือ** ด้วยจตุปัจจัยที่เป็นส่วนตัวของข้าพเจ้าสมัยที่ยังเป็นมนุษย์ โดยมี**บ.สยังวสี** และ**นางผมหอม กอแก้ว** ซึ่งเคยเป็นลูกหลานในสมัยที่เป็นมนุษย์ช่วยเป็นสื่อสะพานบุญในการครั้งนี้ ขออุทิศส่วนกุศลที่เกิดจากธรรมทานนี้ น้อมถวายเป็นพุทธบูชา แด่พระพุทธเจ้าผู้เป็นเจ้าของแห่งธรรม แด่พระบรมสารีริกธาตุ คือ พระเขี้ยวแก้วและพระเกศเกสาที่สถิตอยู่ ณสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ที่ ๕ ด้วยความเคารพศรัทธาเลื่อมใสอย่างสูงสุด ขอน้อมบูชาปัญญาญาณของท่านหลวงพ่อเสือผู้เป็นเจ้าของธรรมบรรยาย และน้อมบูชาเมล็ดพันธุ์แห่งโพธิญาณที่**ท่านหลวงพ่อเสือ วิรุฬหผล** นิยตโพธิสัตว์ ผู้มีคุณธรรมอันประเสริฐ ซึ่งได้สั่งสมบ่มเพาะไว้ดีแล้วตลอด ๕๐ กัป และจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในกาลข้างหน้าถัดจากเมตตรัยพุทธเจ้า

ขอน้อมบูชา**พุทธการกธรรม**อันยิ่งใหญ่สูงสุดของ**พระเมตไตย**สัพพัญญูโพธิสัตว์ ผู้เป็นหน่อเนื้อพุทธางกูร ได้บำเพ็ญมาดีแล้วตลอด ๑๖ อสงไขยและหนึ่งแสนกัป ซึ่งจะได้มาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าภายในภัทรกัปนี้ ขอน้อมบูชาเมล็ดพันธุ์แห่งโพธิญาณที่**ท่านหลวงพ่อดำ** พระมหาเถระแห่งเมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ ผู้ทรงไว้ซึ่งอภิญญา ๕ สมาบัติ ๘ และจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในกาลข้างหน้าถัดจากท่านหลวงพ่อเสือ

ขอน้อมบูชาเมล็ดพันธุ์แห่งโพธิญาณที่พระโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลายทั้งปวงผู้ปรารถนาพุทธภูมิ ซึ่งกำลังสถิตอยู่ในดุสิตาเทวโลกสวรรค์ที่ ๑๑ ทุกท่าน ขอน้อมบูชาอรหัตตคุณของ**ท่านโทณพราหมณ์และ**ท่าน**ฆฏิการพรหม ผู้เป็นพระอรหันตสาวก สถิตอยู่ในพรหมโลกชั้นอกนิฏฐา**

ขออุทิศคุณงามความดีแห่งธรรมทานนี้ ขอน้อมบูชาพระคุณอันใหญ่หลวง ซึ่งยากจะหาใดเปรียบ **แด่พ่อสี**และ**แม่ตาสายสมบัติ, พ่อเสาร์แม่หมาคำ โนนจันทร์** ซึ่งเคยเป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูข้าพเจ้าในสมัยเป็นมนุษย์ และขออุทิศส่วนกุศลผลบุญนี้ ไปให้แก่ปู่ทวด ย่าทวด ตาทวดและยายทวด, ปู่ย่า-ตายาย ขอให้ท่านทั้งสองและบุคคลเหล่านั้น พึงมีส่วนแห่งมหากุศลในธรรมทานครั้งนี้

ด้วยพลังอานิสงส์แห่งธรรมทานในครั้งนี้ ขอให้ข้าพเจ้า จงมีจิตใจยินดีในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศแล้วทุกเมื่อ พึงได้รับการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีคุณธรรมอันประเสริฐทั้งปวงในกาลทุกเมื่อ ขอให้มีสติปัญญาแตกฉานในธรรม ฉลาดในกรรม และวิบากกรรมยิ่งๆขึ้นไปโดยลำดับ มีใจตั้งมั่นในสัมมาทิฏฐิ สามารถก้าวเดินบนเส้นทางสายธรรมนี้อย่างมั่นคงและปลอดภัย มีโอกาสใกล้ชิดและศึกษาพระสัทธรรมอย่างถูกต้องจากกัลยาณมิตร ครูบาอาจารย์ ผู้แตกฉานในสมถะและวิปัสสนา และได้บรรลุมรรคผลนิพพานในอนาคตกาลข้างหน้าโน้นเทอญ

ด้วยความปรารถนาดีต่อผู้ใฝ่ธรรมทุกท่าน

พรหมเทพเทวา & เทพเกตเกษร (นายพรหม-นางนาง สายสมบัติ)

เทพเสาร์-เทพหยาดทิพย์,เทพสี-เทพตา โอปปาติกะ

แห่งดุสิตาเทวโลกชั้นที่ ๑๑

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

คำนำ

ผู้แสดงธรรมบรรยาย

หลังจากได้มรณภาพจากโลกมนุษย์ไปเกิดใน**ดุสิตาเทวโลก** อันเป็นภูมิของผู้มีปัญญาแล้ว ต่อมาภายหลังมีโอกาสมาติดต่อกับทางโลกมนุษย์ เพื่อมาช่วยงานเผยแผ่สอนธรรมะในด้าน**พระอภิธรรม**ของสำนัก**อาจารย์บุญมี เมธางกูร**ที่อภิธรรมมูลนิธิเป็นเวลาหลายสิบปี โดยผ่านลูกศิษย์คนหนึ่งชื่อ **ศศิธร เมธางกูร** และมีพ่อ**วิชิต ธรรมรังษี** ลูกศิษย์เทวดาเป็นผู้ช่วยเหลืออีกแรงหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์สืบต่องานเผยแผ่พุทธธรรมสมัยที่ยังเป็นมนุษย์ ให้เป็นประโยชน์ต่อไป เพื่อเป็นขวัญ และกำลังใจแก่ศิษยานุศิษย์ที่ยังมีภูมิคุ้มกันทางด้านธรรมะน้อย แล้วเกิดความประมาท ขาดการศึกษาและปฏิบัติธรรมต่อเนื่อง จะสูญเสียประโยชน์อันใหญ่หลวงที่ตนจะพึงได้รับจากพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นห่วงใยต่อประเทศชาติบ้านเมือง พุทธศาสนิกชนที่ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจอันแท้จริง อีกทั้งเป็นห่วงการศึกษาเล่าเรียน การปฏิบัติธรรมของภิกษุสามเณรผู้เป็นทายาทสืบอายุพระศาสนา ซึ่งกำลังหลงทิศทาง ไปยินดี พอใจ เพลิดเพลินใน**ลาภ ยศ ตำแหน่งและชื่อเสียง** ขาดจุดยืนอันมั่นคงในชีวิตพรหมจรรย์ พากันมองข้ามคุณค่าของธรรมะ อันเป็นสิ่งที่ประเสริฐเลิศล้ำพอใจอยู่แค่การเทศน์สอนธรรมและปฏิบัติตนไปตามประเพณี ทำให้สูญเสียเวลาและประโยชน์อันใหญ่หลวงที่ตนจะพึงได้รับจากการบวชในพระศาสนาและจากพระรัตนตรัย

การมาเผยแผ่ธรรมในรูปแบบนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่จะได้สานต่อกุศลเจตนาที่เคยทำไว้ในสมัยเป็นมนุษย์ และเพื่อสั่งสมบารมีธรรม ทำ

หน้าที่พุทธบุตร เพราะการเผยแผ่พุทธธรรมเป็นการให้สิ่งที่ประเสริฐแก่ผู้เห็นคุณค่าของธรรมะ

ในโอกาสนี้ หลวงพ่อ ได้อนุญาตให้**บ.สยังวสี** ผู้เคยทำการรวบรวมเรียบเรียงพุทธพจน์เป็น**หนังสืออริยุปวาท** ผลกรรมจากการพูดล่วงเกินพ่อแม่ และผลกรรมจากการพูดตำหนิพระอริยเจ้า ซึ่งได้ปวารณาตน รับอาสานำเอาธรรมบรรยายที่เคยแสดงไว้เมื่อหลายสิบปีออกมาเผยแผ่แก่ศิษยานุศิษย์และผู้สนใจใฝ่ธรรมทั้งหลาย ธรรมบรรยายเรื่อง **"ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน"** และเรื่องอื่นๆ คงจะเป็นสาระประโยชน์ ให้ข้อคิดเตือนใจ สอนคติธรรม เสริมสร้างปฏิภาณไหวพริบ เพิ่มพูนสติปัญญา แก่บรรดาผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลาย ทั้งที่เป็นมนุษย์และเทวดาทุกชั้นภูมิ

ความดีทั้งปวงที่เกิดจากธรรมทานนี้ ขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชา แด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็นเจ้าของแห่งธรรม น้อมอุทิศบูชาคุณแก่มารดาบิดา**แม่ลำเจียก**และ**พ่อแสวง** ผู้เคยให้กำเนิดและเลี้ยงดู ตลอดทั้งผู้มีคุณทั้งหลาย และจงเป็นพลวปัจจัยเพื่อบรรลุสัมมาสัมโพธิญาณในอนาคตกาล ขอให้ผู้ใฝ่ธรรมทุกท่าน พึงเจริญงอกงามในพุทธศาสนา มีสติปัญญารักษาตัวให้ปลอดภัยทั้งทางโลกและทางธรรมตลอดไป

ด้วยเมตตาธรรม

หลวงพ่อเสือ

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ประธานสูงสุดแห่งดุสิตาเทวโลกชั้นที่ ๑๑

คำนำของผู้เผยแผ่

ข้าพเจ้า **บ.สยังวสี** มีความเชื่อมั่นในการตรัสรู้ธรรมของพระตถาคตเจ้า มีความเลื่อมใสยิ่งใน**สัพพัญุตญาณ ทสพลญาณ เวสารัชญาณ**และ**พระจักษุทั้ง ๕** ของพระพุทธเจ้าพระนามว่า**โคดม** และของพระพุทธเจ้าทั้งหลายทั้งปวงที่เคยได้อุบัติขึ้นแล้ว ในอดีตตั้งแต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **ตัณหังกร** จนถึงพระ**กัสสปะ**พุทธเจ้า เมื่อประมาณ ๒๐ กว่าปีที่ผ่านมา ได้เคยอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง ชื่อเรื่องว่า **ตี่แผ่ไสยศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์** โดยอาจารย์บุญมี เมธางกูร แห่งสำนักอภิธรรมมูลนิธิ ซึ่งได้พูดถึงเทวดาที่สามารถรักษาโรคของลูกสาวท่านได้ต่อมาอีกไม่นาน จึงมีโอกาสได้มารู้จักกับสำนักนี้ที่พุทธมณฑลสาย ๔ และได้มีโอกาสเห็นการแสดงธรรมของหลวงพ่อเสือในศาลา ๒ ครั้ง หลังจากได้มาศึกษาประวัติและการเผยแผ่ธรรมของหลวงพ่อเสือ ทั้งในโลกมนุษย์และโลกโอปปาติกะเพิ่มเติม พร้อมทั้งได้ประจักษ์ในความรู้ ความสามารถ สติปัญญาอันล้ำเลิศ ในการตอบปัญหาธรรมใน**เรื่องอริยุปวาท ผลกรรมจากการพูดตำหนิพระอริยเจ้าเรื่องพุทธประวัติ**และ**เรื่องภพภูมิต่างๆ**ในส่วนที่ไม่ได้ถูกบันทึกไว้ในคัมภีร์พระไตรปิฎกและอรรถกถาในโลกมนุษย์ ตลอดทั้งได้รับความเมตตาจากหลวงพ่อในหลายเรื่อง ซึ่งไม่สามารถจะบอกกล่าวในที่นี้ได้ จึงเกิดความรู้สึกศรัทธาเลื่อมใสอย่างจับใจในจริยาวัตรและคุณธรรมของหลวงพ่อ ในฐานะที่เป็นนิยตโพธิสัตว์ หน่อเนื้อพุทธังกูร ซึ่งได้อภิญญา ๕ สมาบัติ ๘ มีนิ้วเท้าทั้งสองข้างยาวเสมอกัน มีความหนักแน่นในพรหมวิหารธรรม ดำรงตนมั่นคงในอริยมรรคมีองค์ ๘ ได้สั่งสมเมล็ดพันธุ์แห่งสัมมาสัมโพธิญาณมายาวนานถึง ๕๐ กัปและจะได้

ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาล ถัดจากพระศรีอริยเมตไตรย ซึ่งตอนนี้ เกิดเป็นเทพบุตรในดุสิตาเทวโลกชั้นที่ ๑๑ โดยเป็นประธานสูงสุดแห่งพระโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลายในภูมินี้

ในฐานะเป็นศิษย์คนหนึ่ง ซึ่งมีความชื่นชมในสติปัญญาและคุณธรรมของหลวงพ่ออย่างมาก จึงอยากจัดพิมพ์ผลงานธรรมบรรยายของท่านเรื่อง**"ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน"** ที่ข้าพเจ้าได้น้อมนำเอาพุทธพจน์ในพระสูตรมาเป็นหลักฐานยืนยันว่าท่านสอนตรงตามพระไตรปิฎก ทั้งนี้เพื่อแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ และเป็นการสนองงานของครูบาอาจารย์ ผู้มีคุณธรรมอันล้ำเลิศที่ได้แสดงธรรมตรงตามพุทธพจน์ให้แพร่หลาย อันจะเป็นประโยชน์สูงสุด แก่ผู้ได้ศึกษาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งในโลกมนุษย์และในโลกโอปปาติกะทุกชั้นภูมิ

หวังว่า หนังสือเล่มนี้ จะตอบปัญหาเรื่องการบรรลุธรรมและเรื่องมรรค ผลนิพพานได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะผลกรรมจากการพูดอวดคุณวิเศษที่ไม่มีในตน การสอน หรือการแสดงธรรมที่ไม่ตรงตามพุทธพจน์ ผิดเพี้ยนจากหลักความจริง ซึ่งผู้นั้นไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือเทวดา ชื่อว่า มีโทษมากเป็นบาปมหันต์เท่ากับอนันตริยกรรมทั้งในสมัยพุทธกาลหรือในยุคปัจจุบันก็ตาม

ด้วยความเคารพศรัทธาอย่างยิ่ง
ในคณะครูอาจารย์เบื้องบน มีหลวงพ่อเสือเป็นต้น

บ.สยังวสี
โพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส
๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

คำอุทิศส่วนกุศลแด่ผู้มีคุณ

ความดีทั้งหลายแห่งพลังธรรมทานจากหนังสือ **“ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน”** ของท่านหลวงพ่อเสือที่ข้าพเจ้าได้จัดพิมพ์ขึ้นใหม่นี้ ขอน้อมบูชาพระคุณอันใหญ่หลวง ซึ่งยากจะหาใดเปรียบ แด่**โยมพ่อพรหม** และ **โยมแม่นาง สายสมบัติ** ซึ่งเป็นผู้ให้ชีวิต เป็นผู้บังเกิดเกล้าของผู้เขียน และขออุทิศส่วนกุศลผลบุญที่เกิดจากธรรมทานในครั้งนี้ ไปให้แก่ปู่ทวดย่าทวด ตาทวดและยายทวด, ปู่ย่า-ตายาย คือ นายสี นางตา สายสมบัติ, นายเสาร์ นางหมาคำ โนนจันทร์, นายวัชรพงษ์ ก้อนคำ,ตาทวดบุญ ยายทวดสี โนนจันทร์,ตาทวดสาย ยายทวดสี จิตรจันทร์,ปู่ทวดมา ยายทวดหนูนนท์ศิริ, ตลอดทั้งญาติทั้งหลายของข้าพเจ้ามี นายผ่องแสน จิตรจันทร์, นางหนู-นางสี นนท์ศิริ, นางคำบุ นนท์ศิริ, นายพิณ-อานาง-นางหนูหนิง สายสมบัติ อีกทั้งผู้ที่เคยช่วยเหลือข้าพเจ้ามี แม่ชีปิ่น งามสะอาด, นายนพ ญาติของอาจารย์แม่อุบลวรรณา(โอปปาติกะ)นางบุญรอง สุทธิประภานาย สมัย นนท์ศิริ,นายประยงค์ จิตต์จันทร์และนายสุวรรณ จิตรจันทร์ พ่อใหญ่สีจี๊ด สุทธิรัตน์, แม่ใหญ่จอม นางเลี่ยม วงศ์ขันธ์ นางทอง นายเลี่ยม กำลังงาม, นางหนู-นางสา-นางจันทร์ นนท์ศิริ, นางเพ็ญศรี ผลรักษ์, นายลา-นางมี คูณดีแห่ง**บ้านหนองมะเกลือ**

ขอให้ท่านทั้งสองและบุคคลเหล่านั้น พึงร่วมอนุโมทนาบุญในธรรมทานครั้งนี้ ขอให้ได้ไปบังเกิดในสุคติโลกสวรรค์ มีโอกาสได้ฟังพระสัทธรรมจากเหล่ากัลยาณมิตร มีความซาบซึ้งในพระคุณของพ่อแม่ ครูอาจารย์และเชื่อมั่นในคุณของพระรัตนตรัย ได้มีสติปัญญารู้แจ้งแทงตลอดในธรรมโดยเร็วพลันเทอญฯ

บ. สยังวลี
โพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส
๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

คำอุทิศส่วนกุศลเป็นกรณีพิเศษ

ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนกุศลที่เกิดจากธรรมทานนี้ น้อมบูชาเมล็ดพันธุ์แห่งสัมมาสัมโพธิญาณที่**ท่านหลวงพ่อเสือ วิรุฬหผล** นิยตโพธิสัตว์ผู้มีคุณธรรมอันประเสริฐ ซึ่งได้สั่งสมบ่มเพาะไว้ดีแล้วตลอด ๕๐ กัปและจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าถัดจากเมตตรัยพุทธเจ้าอย่างแน่นอน

ขอน้อมอุทิศส่วนบุญแห่งธรรมทานนี้ แด่เทพลำเจียกและเทพแสวง ผู้เคยเป็นมารดาบิดาของหลวงพ่อเสือแห่งดุสิตาเทวโลกชั้นที่ ๙

ขอน้อมอุทิศส่วนบุญแห่งธรรมทานนี้ถวายแด่ สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราชสกลสังฆปริณายกและอดีตสมเด็จพระสังฆราชไทยทุกพระองค์ และน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว **ภูมิพลอดุลยเดช**ฯ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐ ขอให้พระองค์ท่านเหล่านั้น พึงเป็นผู้มีส่วนแห่งกุศลที่ข้าพเจ้าอุทิศถวายแล้วนี้

ขอน้อมอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลนี้ ถวายแด่บูรพมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ มีพ่อขุนผาเมือง พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเอกาทศรถ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระปิยมหาราช สมเด็จพระศรีสุริโยทัย พระนางเจ้าจามเทวี พระนางสุพรรณกัลยา เป็นอาทิ ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณต่อประเทศชาติพระศาสนา พสกนิกรทุกหมู่เหล่า รวมถึงบุคคลผู้ที่มีพระคุณต่อแผ่นดินไทยทุกท่าน พร้อมทั้งวีรชนแห่งค่ายบางระจัน มีอาจารย์ธรรมโชติเป็นต้นวีรบุรุษ วีรสตรีทั้งหลายทั้งปวง มีท้าวสุรนารี ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร เป็นต้นผู้เคยเสียสละชีวิต เลือดเนื้อ เพื่อปกป้องประเทศชาติและผืนแผ่นดินไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ขอน้อมอุทิศส่วนบุญอันเกิดจากธรรมทานในครั้งนี้ ไปให้แก่ครูอาจารย์ทั้งหลาย ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้า ได้ก้าวย่างในเส้นทางธรรมอย่างหนักแน่นและมั่นคงมี พระเจ้าอโศกมหาราช, สมเด็จพุฒาจารย์ (โต) พรหมรังสี, พระพุทธโฆษาจารย์, อาจารย์พร รัตนสุวรรณ, อาจารย์แม่อุบลวรรณา โอปปาติกะ, พระอาจารย์บุญมี เมธางกูร, อาจารย์เทพวิชิต ธรรมรังษี โอปปาติกะ, หลวงพ่อเสาร์ กันตสีโล,อาจารย์มนทิพย์อาจารย์น้ำทิพย์, อาจารย์เสถียร โพธินันทะ, หลวงพ่อพุทธทาส อินทปัญโญพระมหาอัมพร อินทปัญโญ, ท่านเจ้าคุณนรฯ พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิทธิ) ท่านเจ้าคุณกิตติวุฑโฒ, หลวงปู่ คำคนิง, เทพเจ้าทั้งหลายผู้สถิตย์อยู่ ณ ตุสิตาเทวโลกทุกชั้นภูมิ, ท้าวสักกเทวาธิราช, ท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔, เทพเจ้าโอปปาติกะทั้งหลายผู้เคยช่วยงานของหลวงพ่อเสือ พร้อมทั้งเหล่าเทพโอปปาติกะทั้งปวงที่เคยให้คำแนะนำ ตักเตือนช่วยเหลือข้าพเจ้าตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบัน และขออุทิศส่วนกุศลแห่งธรรมทานนี้ เพื่อเป็นสื่อสะพานบุญไปให้แก่พระครูสุตสุนทรวัตร(ชาลี) ท่านศรีปราชญ์, พระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่), เจ้าคำผงแห่งเมืองอุบลราชธานีฯ, ท้าวธรรมกิติยา (จูมมณี) แห่งเมืองพิบูลมังสารหาร, อาจารย์เหม เวชกร, พระมหาเถรคันฉ่อง, เทพเจ้ากวนอู, เทพเจ้าเปาปุ้นจิ้น พร้อมทั้งองค์รักษ์ ตลอดทั้งโอปปาติกะทั้งหลายที่ทำหน้าที่ดูแลคุ้มครองประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะเมือง Las Vegas รัฐเนวาด้า

ขอให้ท่านทั้งหลายทั้งปวง จงเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญกุศลที่ข้าพเจ้าอุทิศให้แล้วนี้ ขอจงได้มีความปลาบปลื้ม เกิดปีติปราโมทย์รื่นเริงในธรรม และมีความสุขในสุคติโลกสวรรค์ยิ่งๆขึ้นไป ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำอุทิศส่วนกุศลเป็นกรณีพิเศษ

ด้วยความเมตตา กรุณาอันยิ่งใหญ่ซึ่งไม่มีสิ่งใดเปรียบปาน ของคณะครูบาอาจารย์เบื้องบน ผู้เป็นเทพเจ้าชั้นสูง ผู้มีคุณธรรมอันประเสริฐ มี**ท่านหลวงพ่อเสือ** (วิรุฬหพลนิยตโพธิสัตว์) เป็นต้น ทำให้ข้าพเจ้า **บ.สยังวสี** ได้เพิ่มความเชื่อมั่นอย่างยิ่งใน**ตถาคตโพธิศรัทธา** มีความเลื่อมใสอย่างลึกซึ้งใน**คุณพระรัตนตรัย** มีความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าใน**อานุภาพแห่งธรรมทาน** ตามพระพุทธพจน์ที่พระตถาคตเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว และเกิดความเลื่อมใส และสำนึกในอุปการคุณอันยิ่งใหญ่แห่ง **พระเจ้าสุทโธทนะ พระนางสิริมหามายา**ผู้เป็น**พุทธบิดา พุทธมารดา** ซึ่งบัดนี้ ได้ไปอุบัติขึ้นในสวรรค์ชั้นดุสิตที่ ๙ เป็นเทพบุตรผู้มีฤทธิ์ มีบุญญานุภาพมาก ขอน้อมอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลแห่งธรรมทานอันเกิดจากหนังสือเรื่อง **"ผู้เข้าถึงกระแสพระนิพพาน" ที่ท่านหลวงพ่อเสือ แสดงไว้ดีแล้วตรงตามพุทธพจน์ทุกประการ** น้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่**สุทโธทนเทพบุตรและสิริมหามายาเทพบุตรผู้เคยเป็นพุทธบิดาและพุทธมารดา** ขอให้พระองค์ทั้งสองพึงมีความสุขกาย สุขใจ มีความปลาบปลื้มดื่มด่ำในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศแล้ว ในกาลทุกเมื่อ เสวยผลแห่งบุญกุศลและมีความรื่นเริงบันเทิงในสุคติโลกสวรรค์ตลอดกาลนานเทอญฯ

ขออุทิศส่วนกุศลแห่งธรรมทานนี้ น้อมบูชาอรหัตตคุณของ**ท่านโทณพราหมณ์** ผู้เคยเห็นรอยพระบาทอันประกอบด้วยธรรมจักร ๘ ประการอันพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงอนุเคราะห์ และท่าน**ฆฏิการพรหม** ผู้เคยเป็นพุทธอุปัฏฐาก **พระพุทธเจ้าพระนามว่า**

กัสสปะและเคย**เป็นสหายของท่านโชติปาละในสมัยนั้น** ซึ่ง**เป็นพระอรหันตสาวก สถิตอยู่ในพรหมโลกชั้นอกนิฏฐา** และ**เทพเจ้าผู้เป็นอริยสาวกทั้งหลายในสุทธาวาสพรหมโลกทุกชั้นภูมิ** ขอให้ท่านทั้งสองและอริยสาวกทั้งหลายเหล่านั้น พึงมีความสุขกาย สุขใจ มีปีติในธรรมที่ท่านได้เห็นแล้ว พึงสถิตมั่นในพรหมโลก เพื่อเป็นแสงสว่างแห่งปัญญาเพื่อมวลมนุษย์และเทพเจ้าทั้งหลายตลอดทั้งสรรพสัตว์ทั้งปวงสิ้นกาลยาวนานเทอญ

ขอน้อมบูชาเมล็ดพันธุ์แห่งสัมมาสัมโพธิญาณที่**ท่านหลวงพ่อดำ** พระมหาเถระแห่งเมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ ผู้ทรงไว้ซึ่งอภิญญา ๕ สมาบัติ ๘ และจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในกาลข้างหน้าถัดจากท่านหลวงพ่อเสือ ขอน้อมบูชาเมล็ดพันธุ์แห่งสัมมาสัมโพธิญาณที่พระโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลายทั้งปวงผู้ปรารถนาพุทธภูมิ ซึ่งกำลังสถิตอยู่ในดุสิตาเทวโลกสวรรค์ที่ ๑๑ ทุกท่าน

ขออุทิศส่วนกุศลแห่งธรรมทานนี้ไปให้แก่ **พระเจ้าพิมพิสาร และ พระนางเวเทหิ ผู้เป็นพระราชบิดาและพระราชมารดาของท่านพระอชิตะหรือเมตตรัยโพธิสัตว์**ขอให้พระองค์ทั้งสองพึงมีความสุขกาย สุขใจ มีปีติในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศแล้วในกาลทุกเมื่อเสวยผลแห่งบุญกุศลและมีความรื่นเริงบันเทิงในสุคติโลกสวรรค์ตลอดกาลนานเทอญฯ

ขออุทิศส่วนกุศลแห่งธรรมทานนี้ น้อมบูชาเมล็ดพันธุ์แห่งพุทธการกธรรมที่พระโพธิสัตว์เหล่านี้ ได้สั่งสมบำเพ็ญไว้ดีแล้วตลอดกาลยาวนาน มี**ท่านพระอานนท์ ผู้เป็นพุทธอนุชา เป็นเลิศในด้านความจดจำพุทธพจน์ เป็นขุนคลังแห่งพุทธธรรม เป็นพุทธอุปัฏฐาก**

และเป็นผู้มีอุปการคุณอันยิ่งใหญ่ต่อพระพุทธศาสนาในคราวการทำปฐมสังคยนาพระธรรมวินัย **ท่านอาจารย์หมอชีวก โกมารภัจจ์** ผู้เป็นปรมาจารย์แห่งวงการแพทย์ เคยถวายการรักษาแด่พระพุทธองค์ เคยถวายสวนมะม่วงเป็นสังฆาราม เป็นหมอผู้มีความอัจฉริยะเป็นเลิศในการรักษาเยียวยาภิกษุสงฆ์และบุคคลทั้งชายหญิง, **พระเจ้าปัสเสนทิโกศล** มหาราชแห่งกรุงสาวัตถี แคว้นโกสล**ผู้ปกครองทวยราษฎร์โดยธรรม, ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี** เคยถวายเชตวันมหาวิหารเป็นสังฆาราม และเป็นผู้มีอุปการคุณอันยิ่งใหญ่ต่อภิกษุ-ภิกษุณีสงฆ์และต่อพระพุทธศาสนา ในการให้ความสนับสนุนบำรุงด้านปัจจัย๔,

อาจารย์แม่อุบลวรรณา โอปปาติกะผู้มีพระคุณอย่างยิ่งต่อข้าพเจ้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและ**ท่านอาจารย์บัวเฮียว** ลูกศิษย์ท่านหลวงพ่อดำแห่งแคว้นมคธ

ท่านที่เอ่ยนามมาทั้งหมดนี้ ได้ยินได้ฟังมาว่า ท่านได้**ปรารถนาพุทธภูมิ**ซึ่งเป็นญาณยิ่งใหญ่ประเสริฐสูงสุด เพื่อมวลมนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ขอให้ท่านพระโพธิสัตว์เหล่านี้ พึงมีส่วนแห่งกุศลผลบุญที่ข้าพเจ้าอุทิศให้แล้ว พึงมีความสุขกายสุขใจ ได้รับการอนุเคราะห์จากนิยตโพธิสัตว์ สัพพัญญูโพธิสัตว์ตลอดกาลทุกเมื่อ

ขออุทิศส่วนกุศลแห่งธรรมทานนี้ไปให้แก่ **นางสุชาดา** พร้อมทั้งครอบครัว พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ผู้ได้มีโอกาสถวาย**ข้าวมธุปายาส**อันเลิศรสแด่พระสัพพัญญูโพธิสัตว์ และได้ถวายอาหารแด่พระสัพพัญญูพุทธเจ้าเป็นคนแรก อีกทั้ง**นายตปุสสะ นายภัลลิกะ** ผู้ได้ถวายข้าวสัตตุผง-ก้อนแด่พระพุทธองค์

ขอน้อมอุทิศส่วนกุศลแห่งธรรมทานนี้ น้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระราชา พระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้ซึ่งมีความศรัทธาตั้งมั่นในสัมมาทิฏฐิ เลื่อมใสในพระรัตนตรัยอย่างไม่หวั่นไหว ผู้เคยเป็นศาสนูปถัมภ์ ให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ทนุบำรุงพระพุทธศาสนาอย่างยิ่งยวดในครั้งพุทธกาล **มีพระเจ้าอชาตศัตรู เจ้าชายอภัยราชกุมาร เจ้าหญิงจุนทีราชกุมารี** เป็นต้น แห่งนครราชคฤห์ แคว้นมคธ **พระเจ้าจัณฑปัชโชติแห่งเมืองอุชเชนี พระนางมัลลิกา พระนางวาสภขัตติยา เจ้าชายเชตราชกุมาร เจ้าหญิงสุมนา เจ้าหญิงวัชรี** เป็นต้นแห่งเมืองสาวัตถี แคว้นโกศล

พระเจ้าสุทโธทนะ และ**พระนางกีสาโคตมี, ท่านมหาปชาบดีโคตมีเถรี, ท่านภัททกัจจานาเถรี**(พิมพา)**พระนางอมิตาเทวี, พระเจ้ามหานามะ** และเจ้าศากยะทั้งหลาย พระนามว่า วัปปะ, สรกานิ,กาลเขมกะ เป็นอาทิ ผู้เป็นพระประยูรญาติของพระพุทธองค์แห่งนครกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ, พระนางสุปปวาสา และพระสวามีแห่งเมืองโกลิยะ, **พระเจ้าอุเทน พระนางสามาวดี** พร้อมทั้งบริวาร แห่งนครโกสัมพี แคว้นวังสะ, ท่านพันธุลเสนาบดี **พระนางมัลลิกา** พร้อมทั้งพระโอรสทั้งหลายและผู้ที่เคยเป็นสะใภ้ทั้งหลาย

ขออุทิศส่วนกุศลแห่งธรรมทานนี้ไปให้แก่อุบาสก อุบาสิกา ผู้มีศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัย เคยมีพระคุณต่อพระศาสนาในการอุปถัมภ์ภิกษุ-ภิกษุณีสงฆ์ ตลอดทั้งสามเณร-สามเณรีทั้งหลาย มีนางสารีพราหมณี ท่านวังคันตพราหมณ์ นางโมคคัลลีและท่านพราหมณ์

ผู้เป็นมารดาบิดาท่านพระสารีบุตรและท่านพระมหาโมคคัลลานะพร้อมทั้งพี่น้องครอบครัวทุกคน, **ท่านปุณณะเศรษฐี นางอุตตราผู้เป็นภรรยา นางอุตตราผู้เป็นบุตรสาวผู้เคยถวายท่านแด่ท่านพระสารีบุตร นางสิริมา น้องสาวของท่านหมอชีวก นางกาฬกุรรฆริกา อุบาสิกา, ท่านอุบาลี คหบดีแห่งเมืองนาลันทา** พร้อมทั้งครอบครัวญาติพี่น้อง **วิสาขอุบาสก นายสุมนมาลาการ นายตัมพทาฐิกะ** (โจรเคราแดง ผู้เคยถวายอาหารบิณฑบาตแก่ท่านพระสารีบุตร) แห่งนครราชคฤห์ นางสุปปิยาแห่งนครพาราณสี

นางบุญญลักษณาเทวี ภรรยาของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ผู้สร้างวัดเชตวันมหาวิหาร **นายกาละ** นางสุภัททา นางจุลสุภัททา และนางสุมนาพร้อมทั้งญาติพี่น้อง ลูกหลานทุกคน

ท่านมณฑกเศรษฐี นางจันทปทุมา, ท่านธนัญชัยเศรษฐี นางสุมนาเทวี และ**นางวิสาขา มหาอุบาสิกา ผู้สร้างวัดบุพพาราม** พร้อมทั้งบริวารและลูกหลาน เหลนทุกคน และ **ฉัตตปาณิอุบาสกแห่งเมืองสาวัตถี**

ท่านโฆษกเศรษฐี,ศรีภรรยา และลูกหลาน ผู้สร้างโฆสิตาราม **กุกกุฏเศรษฐี**,ภรรยาและลูกหลาน ผู้สร้างกุกกุฏาราม และ**ปาวาริกเศรษฐี**,ภรรยาและลูกหลาน ผู้สร้างปาวาริการาม **นางขุชชุตตรา**ผู้เคยให้ธรรมทานแก่พระนางสามาวดี พร้อมด้วยบริวารแห่งนครโกสัมพีแคว้นวังสะ, โสเรยยเศรษฐีบุตรแห่งโสเรยยนคร, ท่านปุกกุสาติแห่งนครตักกศิลา, ท่านพระสุธรรม, ท่านพระอุปกะแห่งเมืองราชคฤห์,

ท่านจิตตคหบดีแห่งเมืองมิจฉิกาสัณฑ์, สูรัมพัฏฐอุบาสก, ท่านอุคคคหบดีและท่านสีหเสนาบดีแห่งเมืองเวสาลี, นกุลปิตา-นกุลมารดาแห่งเมืองสุงสุมารคิริ แคว้นภัคคะ,นางกาติยานี นางกาฬีกุรรฆริกา, หัตถกอุบาสกแห่งกรุงอาฬวี แคว้นอาฬวี, ปิงคิยมานพแห่งนครสาวัตถี, นายจุนทะ ผู้ถวายอาหารบิณฑบาตมื้อสุดท้ายแด่พระพุทธองค์ พร้อมด้วยครอบครัวแห่งนครปาวา แคว้นมัลละ, นางปทุมวดีผู้เคยเป็นมารดาของพระปัจเจกพุทธเจ้า ๕๐๐ องค์ และท่านดาบสผู้เป็นเลี้ยงดูนาง, **ท่านมหาทุคคตะ**ผู้เคยถวายอาหารบิณฑบาตแด่พระพุทธเจ้ากัสสปะพร้อมด้วยครอบครัว และมารดาบิดาของนายมิตตวินทุกะและลูกชายคนนั้น, ท่านอนาคาริกธรรมปาละแห่งเมืองโคลัมโบเปตตาห์

ข้าพเจ้าเกิดความเลื่อมใส และสำนึกในอุปการคุณแห่งพระมหาเถระทั้งหลาย ขออุทิศส่วนกุศลแห่งธรรมทานนี้ไปให้แก่ ผู้มีรายนามต่อไปนี้

พระมหานามเถระ พระอัสสชิเถระ พระเถระทั้งหลายที่เคยเป็นสหายกับท่านพระยสะ พวกภิกษุภัททวัคคีย์ทั้งหลาย พระนาลกเถระ พระอุรุเวลกัสสปเถระ พระนทีกัสสปเถระ พระคยากัสสปเถระ และพระเถระทั้งหลายที่เคยเป็นเพื่อนสหธรรมิกกัน พระมหาจุนทะ พระกังขาเรวตเถระ พระนันทกเถระ พระนันทเถรศากยะ พระภัททิยเถรศากยราชา พระสีวลีเถระ พระอุปเสนเถระ พระขทิรวนิยเรวตเถระ พระปุณณมันตานีบุตรเถระ พระปุณณเถระ พระโสณกุฏิกัณณเถระ พระโสณโกฬิวิสเถระ พระราธเถระ พระสุภูติเถระ พระกาฬุทายีเถระ

พระปิลินทวัจฉเถระ พระโสภิตเถระ พระรัฐบาลเถระ พระวังคีสเถระ พระสภิยเถระ พระเสลเถระ พระอุปวาณเถระ พระเมฆิยเถระ พระสาคตเถระพระนาคิตเถระ พระลกุณฑกภัททิยเถระ พระปิณโฑลภารทวาชเถระพระมหาปันถกเถระ พระจูฬปันถกเถระ พระกุณฑธานเถระ พระยโสชเถระ พระอชิตเถระ พระติสสเมตเตยยเถระ พระปุณณกเถระ พระเมตตคูเถระ พระโธตกเถระ พระอุปสีวเถระ พระนันทะ พระเหมกะ พระโตเทยยะ พระกัปปะ พระชตุกัณณี พระภัทราวุธ พระอุทยะ พระโปสาละ พระโมฆราช พระปิงคิยะ พระภัคคุเถระ พระกิมพิลเถระ พระพากุลเถระ พระมหากัปปินะ พระมหาอุทายีเถระ พระวักกลิเถระ และท่านพระมหาเถระทั้งหลายทั้งปวงผู้มีอุปการคุณต่อพระศาสนาทั้งในสมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบันที่ไม่ปรากฏนาม

ภิกษุณีที่มีรายชื่อ ต่อไปนี้

พระปฎาจาราเถรี พระนันทาเถรี พระธรรมทินนาเถรี พระโสณาเถรี พระสกุลาเถรี พระภัททากุณฑลเกสาเถรี พระภัททกาปิลานีเถรี พระภัททากัจจานาเถรี พระกีสาโคตมีเถรี พระสิงคาลมาตาเถรี และภิกษุณีท่านอื่นๆทั้งหลายทั้งปวงผู้มีอุปการคุณต่อพระศาสนาทั้งในสมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบันที่ไม่ปรากฏนาม

สามเณรทั้งหลายที่มีรายนามต่อไปนี้

สามเณรสังกิจจะ สามเณรอธิมุตตะ สามเณรบัณฑิต สามเณรสุมนะ สามเณรโสปากะ สามเณรนิโครธและสามเณรท่าน

อื่นๆทั้งหลายทั้งปวงผู้มีอุปการคุณต่อพระศาสนาทั้งในสมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบันที่ไม่ปรากฏนาม

ขอให้ท่านทั้งหลายเหล่านั้น พึงได้รับหนังสือเล่มนี้ และได้พบกัลยาณมิตร ได้รับการอนุเคราะห์จากพระโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลาย ได้ฟังธรรม ฉลาดในกรรมและวิบากกรรม มีปีติปราโมทย์ บันเทิงในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศแล้ว ในกาลทุกเมื่อ ขอให้มีความสุขกาย สุขใจ รื่นเริงในสุคติภูมิและไปบังเกิดในเทวโลกสวรรค์ชั้นสูงยิ่งๆขึ้นไปตลอดกาลนานเทอญฯ

พระพุทธเจ้าเป็นอจินไตย พระธรรมของพระพุทธเจ้า เป็นอจินไตย พระอริยสงฆ์สาวกเป็นอจินไตย พระพุทธเจ้าเป็นผู้ล้ำเลิศประเสริฐสุดด้วยศีล สมาธิและปัญญา เป็นพระศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งสัพพัญญุตญาณ ทสพลญาณ เวสารัชญาณและพระจักษุทั้ง ๕

ด้วยสัจจวาจานี้ ด้วยความจริงนี้ ด้วยความศรัทธาเลื่อมใสนี้ ขอความสุขสวัสดี พึงบังเกิดขึ้น บังเกิดมีแก่เทพเจ้าทั้งหลายผู้มีตถาคตโพธิศรัทธาอย่างหนักแน่นไม่คลอนแคลน มีความเลื่อมใสยิ่งในพระรัตนตรัย มีจิตใจตั้งมั่นในสัมมาทิฏฐิ ขอความสุขสวัสดี พึงบังเกิดขึ้น บังเกิดมีแก่โอปปาติกะทั้งมวลที่เคยมีอุปการคุณต่อพระศาสนา ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวนามมาแล้วนั้น

ด้วยความเคารพศรัทธาอย่างยิ่ง
ในคณะครูอาจารย์เบื้องบน มีหลวงพ่อเสือเป็นต้น
บ.สยังวสี
โพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส
๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

คำอธิษฐานเพื่อบ่มเพาะ

เมล็ดพันธุ์แห่งสัมมาสัมโพธิญาณ

ข้าพเจ้า มีความศรัทธาเลื่อมใสอย่างยิ่งในหลวงพ่อเสือ ผู้เป็นหน่อเนื้อพุทธังกูร นิยตโพธิสัตว์ ได้บำเพ็ญบารมีมาแล้วตลอดกาลยาวนานถึง ๕๐ กัป และจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในกาลข้างหน้าถัดจากพระเมตไตรยพุทธเจ้า และมีความเชื่อมั่นในพลังธรรมทานซึ่งมีอานุภาพอันยิ่งใหญ่ จึงได้ทุ่มเทกำลังกายใจแก้ไขคำผิดจากธรรมบรรยายเรื่อง **"ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน"** ของหลวงพ่อเสือ พร้อมทั้งนำพุทธพจน์จากคัมภีร์พระไตรปิฎกและอรรถกถา มาเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับธรรมยายของท่าน ด้วยความอุตสาหะวิริยะอย่างมาก เพื่อน้อมถวายเป็นโพธิสัตว์บูชาและเผยแผ่เป็นธรรมทานแก่ท่านผู้สนใจใฝ่ธรรมทั้งหลาย

ด้วยพลังอานิสงส์แห่งธรรมทานในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเกิดในภพชาติใด ขอให้ข้าพเจ้า จงมีจิตใจศรัทธาเลื่อมใสยิ่งในพระรัตนตรัย ยินดีในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศแล้วทุกเมื่อ มีปัญญาสามารถที่จะบำเพ็ญ สั่งสมเมล็ดพันธุ์แห่ง**สัมมาสัมโพธิญาณ**ให้สุกงอมเต็มเปี่ยมบริบูรณ์อย่าได้ถอยกลับ พึงได้รับการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากเหล่านิยตโพธิสัตว์ สัพพัญญูโพธิสัตว์ พระพุทธเจ้าทั้งปวงที่อุบัติขึ้นในอนาคต พระอริยเจ้าทั้งหลาย ตลอดทั้งผู้มีคุณธรรมอันประเสริฐทั้งปวงในกาลทุกเมื่อ

ขอให้มีสติปัญญาแตกฉานในธรรม ฉลาดในกรรม และวิบากกรรมยิ่งๆขึ้นไปโดยลำดับ คำว่า **สะดุ้งกลัว ตกใจ หวั่นไหว** ในลัทธิอัญญูเดียรถีย์ผู้เป็นมิจฉาทิฏฐิทั้งหลาย อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้าในทุกๆภพชาติที่เกิด

ขอให้จิตใจของข้าพเจ้า จงตั้งมั่นใน**พุทธการกธรรม** ดำเนินตามทางแห่งอริยมรรคมีองค์ ๘ ด้วยความยินดีพอใจและหนักแน่นมั่นคงไม่หวั่นไหว พึงมีโอกาสใกล้ชิดและศึกษาพระสัทธรรมอย่างถูกต้องจากกัลยาณมิตรครูบาอาจารย์ทั้งหลาย มีท่านหลวงพ่อเสือเป็นต้น ผู้เป็นนิยตโพธิสัตว์ มีความรู้ลึกซึ้งแตกฉานในสมถะและวิปัสสนา พึงมีสติปัญญาสามารถจดจำพุทธพจน์ได้อย่างแม่นยำประกาศพุทธธรรมได้อย่างอาจหาญดังสีหนาท พร้อมทั้งเกิดมาเพื่อรับใช้พระพุทธศาสนา มีส่วนในการช่วยเหลืองาน**ท่านหลวงพ่อเสือ**ทุกภพทุกชาติตลอดไป

ด้วยความเคารพศรัทธาอย่างยิ่ง

ในคณะครูอาจารย์เบื้องบน มีหลวงพ่อเสือเป็นต้น

บ.สยังวลี

โพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ธรรมทาน

การบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา

การถวายหนังสือธรรมะ ชื่อว่า เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการเผยแผ่พุทธธรรม การเผยแผ่ธรรมะ คือ การให้ธรรมทาน การให้ธรรมะเป็นการให้สิ่งล้ำค่า ให้สิ่งที่ประเสริฐสูงสุดกว่าการให้อื่นใด ชื่อว่าเป็นการให้**เมล็ดพันธุ์แห่งศีล สมาธิและปัญญา** การให้**เมล็ดพันธุ์แห่งพุทธะ** ผู้ให้เมล็ดพันธุ์แห่งพุทธธรรม ย่อมมีส่วนแห่งการตรัสรู้ธรรม มีส่วนแห่งมรรคผลและนิพพาน เหมือนบุคคลปลูกพืชชนิดใด ย่อมได้ผลชนิดนั้น

ดังนั้น บุคคลผู้ได้บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งพุทธิปัญญา เมล็ดพันธุ์แห่งความรู้ตื่นเบิกบาน เมล็ดพันธุ์แห่งความสะอาด สงบ สว่าง เมล็ดพันธุ์แห่งความโชคดีมีชัย โดยการให้ธรรมทานแก่ผู้อื่นตรงตามพุทธพจน์ ครั้นถึงเวลาที่เมล็ดพันธุ์แห่งบุญนี้เจริญงอกงาม เติบโต แผ่กิ่งก้านสาขา ผลิดอกออกผลเป็นต้นบุญ ย่อมอำนวยผลเป็นความสุขอันเลิศล้ำ ทั้งในชาตินี้ชาติหน้าและภพชาติต่อๆไป เป็นเหตุปัจจัยนำไปสู่ความเป็นผู้ยิ่งใหญ่และล้ำเลิศทั้งในมนุษย์และเทวดา พร้อมทั้งเป็นอุปนิสัยแห่งการบรรลุธรรม ซึ่งเป็นผลอันล้ำเลิศประเสริฐสูงสุดในทุกภพชาติที่เกิด

ขอให้บุคคลผู้มีส่วนแห่งธรรมทานในครั้งนี้ จงเจริญรุ่งเรืองทั้งทางโลกและทางธรรม ฉลาดในเรื่องกรรมและวิบากกรรม ได้ดวงตาเห็นธรรมโดยถ้วนหน้ากัน ขอผู้แสวงบุญและใฝ่ธรรมทุกท่าน จงเกิดความปลาบปลื้ม ดื่มด่ำเกิดความปีติ ความปราโมทย์ ความรื่นเริงบันเทิงใจในธรรมที่พระอริยเจ้าทั้งหลายประกาศแล้ว ทุกเมื่อเทอญฯ

เทียบเคียงจาก
เรื่องท้าวสักกเทวราช
ธ.ป. (แปล) ๘/๕๔-๖๐

อักษรย่อชื่อคัมภีร์
ที่ใช้ในหนังสือ ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ		คำเต็ม
ที.สี.	หมายถึง	ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค
ที.ปา.	”	ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค
ม.มู.	”	มัชฌิมนิกายมูลปัณณาสก์
ม.อุ.	”	มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์
ม.ม.	”	มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์
สํง.ม.	”	สังยุตตนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์
สํง.ส.	”	สังยุตตนิกาย สคาถวรรค
สํง.สฬา.	”	สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค
สํง.นิ.	”	สังยุตตนิกาย นิทานวรรค
อัง.เอก.	”	อังคุตตรนิกาย เอกกนิบาต
อัง.ติก.	”	อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต
อัง.จตุก.	”	อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต
อัง.ปัญจ.	”	อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต
อัง.สัตต.	”	อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต
อัง.อัฏฐ.	”	อังคุตตรนิกาย อัฏฐกนิบาต
ขุ.เปต.	”	ขุททกนิกาย เปตวัตถุ
ขุ.เปต.	”	ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ
ขุ.อิติ.	”	ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ
ขุ.ชา.	”	ขุททกนิกาย ชาดก

หมายเหตุ : พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.แปล)

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ๒๕๓๙

เลขหน้าบอกเล่ม เลขหลังบอกหน้า เช่น **สัง.ส.** (แปล) ๑๕/๑๓๗ **มัลลิกาสูตร** หมายถึง พระไตรปิฎกฉบับ มจร.แปล เล่มที่ ๑๕ **สังยุตตนิกาย สคาถวรรค** หน้า ๑๓๗ มัลลิกาสูตร

พระไตรปิฎกและอรรถกถา แปล ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย

คำย่อ		**คำเต็ม**
อ.วิ.มหา.	หมายถึง	อรรถกถา วินัยปิฎก มหาวิภังค์

เลขหน้าบอก ภาคและเล่ม เลขหลังบอกหน้า เช่น อ.วิ.มหา.๑/๑/๒๘๐ หมายถึง อรรถกถา วินัยปิฎก มหาวิภังค์ ภาค ๑ เล่ม ๑ หน้า ๒๘๐

พระธัมมปัฏฐกถา แปล คณะกรรมการแผนกตำรา

มหามกุฏราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

คำย่อ		**คำเต็ม**
ธ.ป.	หมายถึง	**พระธัมมปัฏฐกถา แปล**

เลขหน้าบอก ภาค เลขหลังบอกหน้า เช่น ป.ธ. (แปล) ๔/๒๑๖-๒๒๒ **เรื่องนางกิสาโคตมี** หมายถึง พระธัมมปัฏฐกถา แปล ภาค ๔ หน้า ๒๑๖-๒๒๒ เรื่องนางกิสาโคตมี

เป้าหมายของการปฏิบัติธรรม

“ภิกษุทั้งหลาย
การประพฤติพรหมจรรย์นี้
ไม่ใช่เพื่อหลอกลวงคน
ไม่ใช่เพื่อจะเกลี้ยกล่อมให้คนมายอมรับนับถือ
ไม่ใช่เพื่อจะได้ลาภสักการะและการยกย่องสรรเสริญ
ไม่ใช่เพื่อให้คนรู้ว่า **‘เราเป็นผู้ปฏิบัติธรรม’**
แท้จริง การประพฤติพรหมจรรย์นี้
เพื่อสำรวมระวัง
(ตา หู จมูก ลิ้น กายและใจไม่ให้เกิดกิเลส)
และเพื่อละกิเลสที่เกิดขึ้นแล้วเท่านั้น”
มหาชนผู้ปฏิบัติตามแนวทางที่พระพุทธเจ้า
ทรงแสดงแล้วชื่อว่า
ทำตามคำสั่งสอนของพระศาสดา
จักทำที่สุดแห่งทุกข์ได้

ปฐมนกุหนสูตร
ขุ.อิติ. (แปล) ๒๕/๓๘๒-๓๘๕

บุคคลผู้ชี้โทษ คือ ผู้ชี้บอกอริยทรัพย์

“ข้อปฏิบัติที่เป็นเหตุให้ได้ลาภเป็นอย่างหนึ่ง
ข้อปฏิบัติที่ให้ถึงนิพพานเป็นอีกอย่างหนึ่ง
ภิกษุผู้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า
รู้ชัดข้อปฏิบัติทั้งสองนี้แล้ว
ไม่พึงยินดีสักการะ
แต่พึงเพิ่มพูนวิเวก(ให้ต่อเนื่อง)
...บุคคลพึงเห็นผู้มีปัญญามักชี้โทษ
มักพูดปรามไว้ เหมือนผู้ชี้บอกขุมทรัพย์
(และ) พึงคบผู้ที่เป็นบัณฑิตเช่นนั้น
เพราะเมื่อคบคนเช่นนั้น
ย่อมมีแต่ความเจริญ ไม่มีความเสื่อมเลย”

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๕๑

สารบัญ
ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน

การพูดธรรมะผิดเพี้ยนจากพุทธพจน์
มีโทษมาก เป็นบาปหนัก

"ผู้มีปัญญาทราม อาศัยทิฏฐิชั่ว
คัดค้านคำสอนของพระอริยะ
ผู้เป็นพระอรหันต์ ผู้ดำรงอยู่โดยธรรม
การคัดค้านและทิฏฐิชั่วนั้น เกิดขึ้นมาเพื่อทำลายตนเอง
เหมือนขุยไผ่ทำลายต้นไผ่ ฉะนั้น"

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๘๓

ดอกบัว : ดอกไม้แห่งปัญญา
ปัญญาเท่านั้น เป็นสิ่งที่ล้ำเลิศประเสริฐสุด

"ในกองขยะที่เขาทิ้งไว้ข้างทางใหญ่
ยังมีดอกบัวมีกลิ่นหอมรื่นรมย์ใจเกิดขึ้นมาได้ ฉันใด
ในหมู่ปุถุชนผู้มืดมนซึ่งเปรียบได้กับกองขยะ
ก็ยังมีสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เจริญรุ่งเรืองอยู่ด้วยปัญญา ฉันนั้น"

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๔๕

ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน*

พระนิพพานนั้น...เป็นฉันใด

พระนิพพานเป็นปรมัตถ์อย่างหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ประจักษ์แล้ว จะได้นำมาบอกกล่าวให้คนทั้งหลายรู้ตามพระองค์ ใน**ปรมัตถธรรม**ทั้ง ๔ ประการมี **จิต เจตสิก รูป นิพพาน**

นิพพาน คือ นิโรธสัจจะ ดังนั้น **นิพพาน จึงเป็นเป้าหมายสูงสุด** เป็นหลักความจริงแท้ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนไว้ เพื่อให้ทุกคนประจักษ์แล้วเดินทาง คือ อริยมรรคมีองค์ ๘ ที่จะทำให้แจ้งด้วยตัวของตัวเอง

คำว่า **"นิพพาน"** แปลว่า พ้นจากเครื่องร้อยรัดพันธนาการคือพ้นจากตัณหานั่นเอง ธรรมดาสัตว์ทั้งหลาย

---

* ธรรมบรรยายเรื่องนี้ **ท่านหลวงพ่อเสือ**ได้แสดงแก่ศานุศิษย์ที่มารับฟังธรรมในวันเสาร์-อาทิตย์ที่อภิธรรมมูลนิธิของท่านอาจารย์บุญมี เมธางกูร โดยผ่าน**คุณศศิธร เมธางกูร** ผู้เป็นลูกสาว และมีลูกศิษย์ได้ทอดเทป แล้วนำไปลงไว้ในเว็ปไซต์

ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นหลักคำสอนที่มีสาระประโยชน์อย่างมากในการปฏิบัติธรรม ทั้งฝ่ายคฤหัสถ์และฝ่ายบรรพชิต จึงได้น้อมนำเอาพุทธพจน์ในพระสูตร มาอ้างอิงเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่า "หลักธรรมที่หลวงพ่อนำมาอบรมสั่งสอนนั้น มีความงดงามในเบื้องตน ท่ามกลางและที่สุด และตรงตามตถาคตภาษิตทุกประการ" ทั้งนี้เพราะนิยตโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลาย ย่อมเป็นผู้เคารพธรรม พูดมีหลักการเหตุผลตรงตามความจริงในกาลทุกเมื่อ

ย่อมจะมีการเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏ อันไม่รู้จักจบ เมื่อเกิดมาแล้ว ไม่มีใครไม่ตาย ไม่ว่าจะเกิด ณ แห่งหนตำบลใด เป็นคน หรือ เป็นเทวดา นับตั้งแต่ชั้น**จาตุมหาราชิกา ดาวดึงส์ ยามา ดุสิตา นิมมานรดี ปรนิมมิตวสวัตดี*** **พรหม** หรือ**อรูปพรหม**(พรหมที่ไม่มีรูป) แล้วก็ต้องเจอความตาย ตายแล้วก็ต้องเกิด เกิดแล้วก็ต้องเป็นทุกข์ **เมื่อไม่เข้าใจชีวิตอย่างแท้จริงแล้วจะเลือกที่เกิดไม่ได้** จึงไม่สามารถจะเดินทางไปให้ถึง**จุดสุดยอดคือพระนิพพาน**ได้

***สวรรค์กามาวจรทั้ง ๖ ชั้น**ในคัมภีร์พระไตรปิฎกและอรรถกถา ไม่ได้อธิบายไว้ในรายละเอียด แต่**อาจารย์เทพวิชิต ธรรมรังษี** ซึ่งเคยเป็นนิสิตศิลปกรปี ๓ หลังจากตายแล้วไปเกิดในเทวโลก และได้ศึกษาเรียนรู้เรื่อง**นรก-สวรรค์**จากเทพเจ้าเบื้องสูงทั้งหลาย มี**ท่านหลวงพ่อเสือ**เป็นต้น ได้องค์ความรู้เพิ่มเติม แล้วนำมาบอกกล่าวแก่มนุษย์ว่า สวรรค์ชั้น**จาตุมหาราชิกานั้น** ยังมีการแบ่งย่อยออกเป็นอีกถึง ๗ ชั้น สวรรค์ชั้น**ดาวดึงส์**แบ่งย่อยออกเป็นอีก ๕ ชั้น สวรรค์ชั้น**ยามา**แบ่งย่อยออกเป็นอีก ๗ ชั้น สวรรค์ชั้น**ดุสิตา**แบ่งย่อยออกเป็นอีก ๑๑ ชั้น โดยเฉพาะสวรรค์ชั้นนี้เป็นชั้นพิเศษ เพราะมีแต่**เทพบุตรเท่านั้น** ไม่มีนางฟ้าเจือปน ชั้นที่ ๙ เป็นที่อยู่ของ**สัพพัญญูโพธิสัตว์** เทพบุตรที่เป็นพุทธบิดาพุทธมารดาและเทพเจ้าผู้มีปัญญาทั้งหลาย ส่วนชั้นที่ ๑๑ สำหรับพระโพธิสัตว์ผู้ปรารถนาพุทธภูมิ บำเพ็ญโพธิญาณเพื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ส่วนสวรรค์ชั้น**นิมมานรดี**และชั้น**ปรนิมมิตวสวัตดี**มีอย่างละชั้นและพรหมโลกนั้นมีรายชื่อและชั้นตรงตามพระไตรปิฎกทุกประการ

ดูเพิ่มใน **ม.อุ.** (แปล) ๑๔/๓๐๙-๓๑๘ **เทวทูตสูตร**

ม.อุ. (แปล) ๑๔/๒๐๘-๒๑๑ **สังขารูปปัตติสูตร**

สัง.นิ.(แปล) ๑๖/๓๒-๓๓ **พาลปัณฑิตสูตร**

โอวาทปาติโมกข์

“การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม
การทำจิตของตนให้ผ่องแผ้ว(ทำจิตให้ปราศจากนิวรณ์)
นี้คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
ความอดทนคือความอดกลั้นเป็นตบะอย่างยิ่ง
พระพุทธเจ้าทั้งหลายตรัสว่า **“นิพพานเป็นบรมธรรม”**
ผู้ทำร้ายผู้อื่น ไม่ชื่อว่า เป็นบรรพชิต
ผู้เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ชื่อว่า เป็นสมณะ
การไม่กล่าวร้ายผู้อื่น การไม่เบียดเบียนผู้อื่น
ความสำรวมในปาติโมกข์
ความเป็นผู้รู้จักประมาณในอาหาร
การอยู่ในเสนาสนะที่สงัด
การประกอบความเพียรในอธิจิต(สมาบัติ ๘,ไตรสิกขา)
นี้คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย”

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๙๐-๙๑

สภาวะแห่งพระนิพพาน

พ่อจะยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้ลูกเข้าใจง่ายๆ เช่น ในบ้านของเรา **ห้องนอนเป็นห้องที่สบายที่สุดจริง**หรือไม่ ห้องนอนเป็นห้องที่บรมสุขที่สุดในบ้าน ทำงานมาเหนื่อยก็ได้นอนแล้วทนอยู่ได้ยากและไปได้ยาก ห้องนอนเป็นสุขแท้แล้ว แต่**นอนเป็นเวลานานๆ ได้ไหม ลูก**

ทำไมต้องลุกออกมาล่ะ ถ้าห้องนอนมันสุขแท้ ต้องอยู่ได้ตลอดเวลา เช่นเดียวกัน ถ้านิพพานมี**สถานที่**มันก็ต้องมีที่ออกมา ต้องเวียนว่ายตายเกิดเป็นทุกข์ คำว่า **พระนิพพาน จึงพ้นจากสภาพความเป็นทุกข์** กล่าวคือ **ไม่ต้องเกิดอีก***

ดังนั้น คำว่า "**พระนิพพาน**" จึงไม่มีแดน ไม่มีที่ไปถึง ไม่มีใครพาใครไปได้ **พระนิพพานเป็นนามธรรม**ไม่ใช่รูปธรรม นามธรรมต่างกับรูปธรรม คือ รูปธรรมเป็นสิ่งที่มองเห็นได้ทางตา สามารถจับต้องได้ เช่น ร่างกายของเราทุกส่วน อวัยวะน้อยใหญ่นี่เป็นรูปธรรม ภูเขาก็เป็นรูป ต้นไม้ก็เป็นรูป รูปคือสิ่งที่บ่งบอกลักษณะรูปพรรณสัณฐานให้เกิดการเห็นขึ้นมาได้ว่า อ้วน ขาว ดำ ใหญ่ สูง เตี้ย อย่างไร และลักษณะรูปต้องย่อยยับ

---

* **พุทธพจน์** "นรชนใด ผู้ไม่ต้องเชื่อใครรู้จักนิพพานที่ปัจจัยอะไรปรุงแต่งไม่ได้ตัดรอยต่อแห่งการเกิดใหม่ทำลายโอกาส แห่งการท่องเที่ยวไปในสงสารคายความหวังแล้ว นรชนนั้นแล เป็นบุรุษสูงสุด" ดูเพิ่มใน **ขุ.ธ.**(แปล) ๒๕/๕๙-๖๐

เสื่อมไปด้วยความเย็นร้อน อ่อนแข็ง หย่อนตึงอยู่ตลอดเวลา รูปธรรม จึงเป็นสิ่งที่มิได้รับรู้อะไรทั้งสิ้น มีการเสื่อมไปด้วยการเสื่อมของธาตุต่าง ๆ เท่านั้นเอง

ส่วน**นามธรรม** เป็นสิ่งที่ไม่มีรูปปรากฏ แต่เป็นของที่มีอยู่จริง เช่น ความรู้สึกเห็นได้ ได้ยินได้ ได้กลิ่นได้ รู้รสต่าง ๆ ได้ รู้สึกเมื่อยได้ รู้สึกหิว รู้สึกเบื่อ รู้สึกท้อแท้ ฯลฯ ความรู้สึกต่าง ๆ นี้เป็นนามธรรม

ฉะนั้น คำว่า รู้สึกหิว รู้สึกเมื่อย รู้สึกเบื่อ ถูกปรุงแต่งแล้วเรียกว่า**สังขารขันธ์**ปรุงแต่งด้วยกิเลสต่างๆ กิเลสมีมากมายหลายชนิด เมื่อสงเคราะห์แล้วมี ๓ ต้นตระกูลใหญ่ๆ คือ **ตระกูลโลภะ ตระกูลโทสะ และตระกูลโมหะ**

โลภะ คือ สภาวะของความอยากได้

โทสะ คือ สภาวะของการประทุษร้ายในอารมณ์ ประสบอารมณ์ที่ไม่พอใจ ไม่พึงปรารถนา

โมหะ คือ สภาวะของความมืดบอดต่อการรับรู้อารมณ์อันแท้จริง

ยกเว้นพระอรหันต์[๑] ทุกคนเกิดขึ้นมาจะต้องมีอารมณ์อันเจือปนไปด้วยกิเลสตลอดเวลา ไม่โลภะ ก็โทสะ หรือโมหะ เข้าออกหมุนผ่านมากับอารมณ์ เช่น พอรู้สึกเมื่อย อารมณ์ตอนนี้ถูกปรุงแต่งด้วยโทสะ ได้เคยอธิบายว่า ความทุกข์ต่างกับความรู้สึกเมื่อย ปวด เจ็บ **การที่เรารู้สึกเมื่อย รู้สึกเบื่อ รู้สึกหิว รู้สึกไม่พอใจ** อันนี้มิได้เรียกว่า **ทุกขัง**

คำว่า **ทุกขัง** แปลว่า ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ ทนอยู่ในอารมณ์นั้นไม่ได้ แต่ความเมื่อยเป็นอารมณ์ที่ถูกปรุงแต่งด้วย **โทสเจตสิก** ทุกวันนี้เรารับอารมณ์เจือปนด้วยโลภะ จิตถูกปรุงแต่งด้วยโลภะ โลภะเข้าไปรู้ โทสะเข้าไปรู้ โมหะเข้าไปรู้ **แต่พระนิพพานเป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้น มีสติและสัมปชัญญะเข้าควบคุม** สติและสัมปชัญญะก็เป็นเจตสิก คือ ตัวปรุงแต่งจิตเหมือนกัน จึงสามารถป้องกัน สกัดกั้นกิเลส มิให้เข้ามาในอารมณ์ได้ **นั่นเรียกว่า กระแสพระนิพพาน**

---

[๑] **พุทธพจน์** "ภิกษุทั้งหลาย โรค ๒ อย่างนี้ คือ **โรคทางกายและโรคทางใจ** สัตว์ผู้อ้างว่าตนเองไม่มีโรคทางกายตลอดระยะเวลา ๑ ปีบ้าง ๒ ปีบ้าง ๓ ปี บ้าง ๔ ปีบ้าง ๕ ปีบ้าง ๑๐ ปีบ้าง ๒๐ ปีบ้าง ๓๐ ปีบ้าง ๔๐ ปีบ้าง ๕๐ ปีบ้างแม้ยิ่งกว่า ๑๐๐ ปีบ้าง **ยังพอมีอยู่** แต่สัตว์ผู้จะกล่าวอ้างว่า **ตนเองไม่มีโรคทางใจ** ตลอดระยะเวลาแม้ครู่เดียว หาได้โดยยาก ยกเว้นท่านผู้หมดกิเลสแล้ว(พระอรหันต์ขีณาสพ)

ดูเพิ่มใน **อัง.จตุกก.**(แปล) ๒๑/๒๑๗-๒๑๘ **โรคสูตร**

ตามธรรมดา สัตว์ทั้งหลายต้องมีการเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏนับภพนับชาติไม่ถ้วน เพราะ**อาศัยตัณหาความยินดีติดใจในอารมณ์** ความยินดีติดใจอัตภาพที่ได้มีชีวิตไปในโลก เพราะอาศัยตัวนี้เอง เป็นเครื่องร้อยรัดเอาไว้ **ส่วนพระนิพพานเป็นธรรมที่พ้นจากตัณหา** พ้นจากเครื่องร้อยรัดพ้นธนาการ คือ พ้นจากความเป็นขันธ์ พ้นจากขันธ์ ๕ พ้นจากรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ไม่ต้องมีรูป ไม่มีเวทนา ไม่มีสัญญา ไม่มีสังขาร ไม่มีวิญญาณ คือไม่มีชีวิต ไม่ต้องเกิดมา*

---

* **พุทธพจน์** "นรชนใด ผู้ไม่ต้องเชื่อใคร รู้จักนิพพานที่ปัจจัยอะไรปรุงแต่งไม่ได้ ตัดรอยต่อแห่งการเกิดใหม่ ทำลายโอกาส แห่งการท่องเที่ยวไปในสงสาร คายความหวังแล้ว นรชนนั้นแล เป็นบุรุษสูงสุด" **ขุ.ธ.**(แปล) ๒๕/๕๙-๖๐

พุทธพจน์ลักษณะแห่ง**นิพพาน** "ความหวั่นไหว ย่อมมีแก่บุคคล ผู้ถูกตัณหาและทิฏฐิอาศัยความหวั่นไหว ย่อมไม่มีแก่บุคคล ผู้ไม่ถูกตัณหาและทิฏฐิอาศัย เมื่อความหวั่นไหว(จิต)ไม่มี ก็ย่อมมีปัสสัทธิ เมื่อมีปัสสัทธิ ก็ย่อมไม่มีตัณหาเมื่อไม่มีตัณหา ก็ไม่มีการเวียนว่ายตายเกิด เมื่อไม่มีการเวียนว่ายตายเกิด ก็ไม่มีการจุติและการอุบัติ เมื่อไม่มีการจุติและการอุบัติ ก็ไม่มีโลกนี้ โลกอื่นและระหว่างโลกทั้งสอง นี้คือที่สุดแห่งทุกข์"

ขุ.อุ.(แปล) ๒๕/๓๒๔ **จตุตถนิพพานปฏิสังยุตตสูตร**

ความหมายของพระนิพพาน*

ความหมายของพระนิพพานมี ๕ ประการคือ

๑. เป็นพระปรมัตถ์เข้าถึงได้และมีอยู่โดยเฉพาะ

๒. เป็นธรรมที่ไม่ตาย คือ ไม่มีทั้งความเกิดและความตาย

๓. เป็นธรรมที่เที่ยงแท้แน่นอน (นิจจัง) พ้นจากความเป็นอดีต ปัจจุบันและอนาคต

๔. เป็นธรรมที่ไม่ถูกปรุงแต่งด้วยปัจจัยใด ๆ ทั้งสิ้น

๕. เป็นธรรมที่ประเสริฐอย่างยิ่ง จะหาธรรมอื่นประเสริฐกว่านิพพานนั้น ไม่มี

คุณลักษณะของพระนิพพาน

คุณลักษณะของพระนิพพานมี ๓ ประการ คือ

๑. มีความสงบจากกิเลสและขันธ์ เป็นลักษณะ

๒. ไม่มีความแตกดับ คือ มีความเที่ยงเป็นกิจ

๓. ไม่มีนิมิตเครื่องหมายใด ๆ เป็นผลปรากฏ

---

* **พุทธพจน์** "ภิกษุทั้งหลาย ธรรมชาติที่ไม่เกิด ไม่ปรากฏไม่ถูกเหตุสร้าง ไม่ถูกปัจจัยปรุงแต่ง มีอยู่ภิกษุทั้งหลาย ถ้าธรรมชาติที่ไม่เกิด ไม่ปรากฏ ไม่ถูกเหตุสร้าง ไม่ถูกปัจจัยปรุงแต่ง จักไม่มีในโลกนี้ก็จะไม่ปรากฏภาวะสลัดออกจากธรรมชาติที่เกิดแล้วที่ปรากฏแล้ว ที่ถูกเหตุสร้างแล้ว ที่ถูกปัจจัยปรุงแต่งแล้ว ภิกษุทั้งหลาย ก็เพราะธรรมชาติที่ไม่เกิด ไม่ปรากฏไม่ถูกเหตุสร้าง ไม่ถูกปัจจัยปรุงแต่ง มีอยู่ ฉะนั้น จึงปรากฏภาวะสลัดออกจากธรรมชาติที่เกิดแล้วที่ปรากฏแล้ว ที่ถูกเหตุสร้างแล้ว ที่ถูกปัจจัยปรุงแต่งแล้ว"

ขุ.อุ.(แปล) ๒๕/๓๒๓ **ตติยนิพพานปฏิสังยุตตสูตร**

พระนิพพานเป็นสันติสุข คือ สุขอันเกิดขึ้นจากความสงบ จากกิเลส สงบจากขันธ์ ไม่ใช่ความสุขชนิดที่ได้จากการเสวยอารมณ์ที่สบายกาย สบายใจในกามเทพ หรือในภพต่างๆ ซึ่งยังมีที่ไป เพราะเมื่อมีสถานที่ไปก็ต้องมีการเกิด เมื่อมีการเกิดแล้ว ไม่มีใครปฏิเสธความทุกข์ที่จะต้องพ่วงติดมาด้วยได้ ฉะนั้น **เมื่อยังเกิดอยู่ ต้องมีทุกข์อย่างแท้จริง จึงไม่ใช่พระนิพพาน** เป็นเพียง **"สะพาน"** ยืนอยู่ตรงนี้นึกว่ามีความสุขเกิดความชอบแล้ว มันก็ไม่เที่ยง ยืนนาน ๆ ก็ทุกข์ จะพ้นทุกข์ได้คือพระนิพพาน พ้นจากกิเลส พ้นจากการเกิด การแก่ การเจ็บและการตาย พ้นจากสังสารวัฏ

ความสุขของพระนิพพานจึงเรียกว่า **"สันติสุข"** เพราะเป็นความสุขที่เกิดจากการพ้นจากกิเลส และพ้นจากขันธ์ ๕ **โดยการรื้อสัญญาและล้างสังโยชน์** คือไม่มีสักกายทิฏฐิ ไม่มีความเข้าใจผิดว่าเป็น **"ฉัน"** เป็น **"ของฉัน"** ไม่มีความลังเลสงสัย ไม่มีความประมาท ไม่มีการยินดีติดใจในรูป รส กลิ่นเสียง สัมผัส ไม่มีการกระทบกระทั่งของจิต ไม่มีการติดอยู่ในรูป ไม่มีการติดอยู่ในนาม ไม่มีมานะ ไม่มีอุทธัจจะ ไม่มีอวิชชา นั่นคือ**อรหัตตมรรค อรหัตตผล คือสิ้นสุดการเกิด**

สภาวะแห่งนิพพาน

"ภิกษุทั้งหลาย อายตนะ(นิพพาน)มีอยู่ (แต่) ในอายตนะนั้นไม่มีปฐวีธาตุ ไม่มีอาโปธาตุ ไม่มีเตโชธาตุ ไม่มีวาโยธาตุ ไม่มีอากาสานัญจายตนะ ไม่มีวิญญาณัญจายตนะ ไม่มีอากิญจัญญายตนะ ไม่มีเนวสัญญานาสัญญายตนะ ไม่มีโลกนี้ ไม่มีโลกหน้า ไม่มีดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ทั้งสองนั้น

ภิกษุทั้งหลาย เราไม่เรียกอายตนะนั้นว่า มีการมา มีการไป มีการตั้งอยู่ มีการจุติ มีการอุบัติอายตนะนั้นไม่มีที่ตั้งอาศัย ไม่เปลี่ยนแปลงไม่มีอารมณ์ยึดเหนี่ยว นี้แล คือ ที่สุดแห่งทุกข์"

ปฐมนิพพานปฏิสังยุตตสูตร

ขุ.อุ.(แปล) ๒๕/๓๒๑

ปรินิพพาน : ดับกิเลสจนหมดเชื้อเกิด

"ผู้ให้ทาน ย่อมเพิ่มพูนบุญ ผู้สำรวม (ในศีล) ย่อมไม่ก่อเวร
ส่วนผู้ฉลาด ย่อมละบาปได้ เพราะสิ้นราคะ โทสะ และโมหะ
ผู้นั้น จึงชื่อว่า ปรินิพพานแล้ว"

จุนทสูตร

ขุ.อุ.(แปล) ๒๕/๓๓๐

อริยสงฆ์สาวก

บุคคลผู้รู้แจ้งนิพพาน

พระอริยบุคคลมี ๕ ขั้น ได้แก่ พระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี และพระอรหันต์

ได้ยินบ่อยใช่ไหม ท่านทั้งหลายเหล่านี้อยู่ที่ไหน มนุษย์ส่วนมากเข้าใจว่า **พระอริยบุคคลเหล่านี้ อุบัติขึ้นในเทวโลก อยู่บนสวรรค์ทั้งหมด***พระอริยบุคคลขั้นแรก คือ พระโสดาบัน เป็น**ธัมมานุสารี**บุคคล[๒] หมายถึง เป็นผู้มีชีวิตประกอบด้วยธรรมะเป็นใหญ่ มีการกระทำไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และการกระทำนั้นประกอบด้วยปัญญา ผู้ประพฤติตนตามธรรม เป็นผู้บรรลุถึงความสูงสุดของความสุขได้อย่างแท้จริง

---

* มีบุคคลที่มีชื่อเสียงหลายท่านในคัมภีร์พระไตรปิฎกและอรรถกถากล่าวว่าได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นพระโสดาบัน เช่น **พระเจ้าพิมพิสาร**แห่งเมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ **ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี นางวิสาขามหาอุบาสิกา** หรือ **ท่านหมอชีวก โกมารภัจ** เป็นต้น ชีวิตหลังตาย ได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นจาตุมมหาราชิกา ชั้นดุสิตและชั้นนิมมานรดีบ้าง **แต่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น** และท่านเหล่านั้น ได้อุบัติขึ้นในเทวโลกจริง แต่ไม่ได้บรรลุธรรมขั้นใดขั้นหนึ่งเลย และในสวรรค์กามาวจรทั้ง ๖ ชั้น ก็ไม่เคยมี**พระอริยเจ้าอุบัติขึ้น** มีความคลาดเคลื่อนในการบันทึกข้อมูล-**หลวงพ่อเสือ**แห่งนิยตโพธิสัตว์แห่งตุสิตาเทวโลกชั้นที่ ๑๑

ท่านโทณพราหมณ์ อรหันตสาวกแห่งอกนิฏฐาพรหมโลก

คำยืนยันจากเจ้าของเรื่อง**วิสาขาเทพธิดา**แห่งนิมมานรดีเทวโลก, พิมพิสารเทพบุตรแห่งตุสิตาเทวโลกที่ ๙ , อนาถบิณฑกเทพบุตรและชีวกเทพบุตรแห่งตุสิตาเทวโลกชั้นที่ ๑๑

[๒] ดูเพิ่มใน **ม.มู.** (แปล) ๑๒/๒๖๖-๒๖๗,**อัง.ทสก.** (แปล) ๒๔/๒๙-๓๐

เป็นขั้นแรกเท่านั้นเอง จุดมุ่งหมายของท่านเหล่านั้น คือพระนิพพาน การกระทำหมายเอานิพพานเป็นที่พึ่ง คือความดับตัณหาได้อย่างสิ้นเชิง

ความหมายของโสดา

มาทำความเข้าใจกันว่า อะไรเรียกว่า **โสดา** จะได้ไม่เกิดความเข้าใจผิด คำว่า "**โสดา**" แปลว่า กระแสเป็นเครื่องถึงพระนิพพาน คำว่า "พระนิพพาน" หมายถึง อารมณ์อันบริสุทธิ์หมดจดจากกิเลสโดยสิ้นเชิง หมดจดจากกิเลสโดยที่กิเลสไม่สามารถผ่านเข้ามาในอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นการเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การได้รู้รส ได้สัมผัสถูกต้อง การนึกคิดอะไรก็แล้วแต่ **อารมณ์ที่เข้าออกนั้นบริสุทธิ์หมดจดจากกิเลส** นั่นเรียกว่า **อารมณ์พระนิพพาน**

ดังนั้น กระแสอันเป็นเครื่องถึงพระนิพพาน จึงหมายถึงอำนาจชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจาก**อำนาจของญาณปัญญา** ทำให้มีความรู้เท่าทันอารมณ์นั้นเอง เมื่อรู้เท่าทันอารมณ์แล้ว อารมณ์ที่เกิดขึ้น ก็มีสติและสัมปชัญญะอยู่กับอารมณ์นั้น ทำให้รับรู้อารมณ์โดยบริสุทธิ์หมดจดจากกิเลส พอเข้าใจไหมลูก

กระแสพระนิพพาน

กระแสแห่งพระนิพพาน ได้แก่ อริยมรรคอันมีองค์ ๘ ประกอบด้วย

๑. สัมมาทิฎฐิ (ความเห็นที่ถูกต้อง)
๒. สัมมาสังกัปปะ (ความคิดที่ถูกต้อง)
๓. สัมมาวาจา (การพูดที่ถูกต้อง)
๔. สัมมากัมมันตะ(กรรมทางกายที่ถูกต้อง)
๕. สัมมาอาชีวะ(อาชีพที่ถูกต้อง)
๖. สัมมาวายามะ(ความเพียรพยายามที่ถูกต้อง)
๗. สัมมาสติ (การระลึกรู้ที่ถูกต้อง)
๘. สัมมาสมาธิ(การตั้งมั่นแห่งจิตที่ถูกต้อง) [๓]

ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน ก็คือ ผู้ปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ ๘ จนกระทั่งอริยมรรคมีองค์ ๘ นั้นมาประชุมกันเป็น**มรรคสามัคคี** เพราะฉะนั้น **การนั่งสมาธิ หลับตาภาวนา ไม่มีการกระทำอันดำเนินไปด้วยอริยมรรคอันมีองค์ ๘ ก็ไม่สามารถถึงซึ่งพระนิพพานได้**[๔]

---

[๓] ดูเพิ่มใน **ม.อุ.**(แปล) ๑๔/๑๗๔-๑๘๓ **มหาจัตตารีสกสูตร**

[๔] ถึงแม้จะตั้งความหวังหรือไม่ตั้งความหวังก็ตาม ถ้าหากประพฤติพรหมจรรย์โดยไม่แยบคาย ขาดโยนิโสมนสิการ ย่อมไม่สามารถบรรลุมรรคผลนิพพานได้

ดูเพิ่มใน **ม.อุ.**(แปล) ๑๔/๒๕๖-๒๖๗ **ภูมิชสูตร**

พระโสดาบัน

ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน

พระผู้มีพระภาคได้ตรัสถามท่านพระสารีบุตรดังนี้ว่า "สารีบุตร ที่เรียกว่า 'องค์เครื่องบรรลุโสดา องค์เครื่องบรรลุโสดา' เป็นอย่างไร"

ท่านพระสารีบุตรทูลตอบว่า "ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ การคบหาสัตบุรุษ การฟังพระสัทธรรม การมนสิการโดยแยบคายและการปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม"

"ดีละ ดีละ สารีบุตร

สารีบุตร ที่เรียกว่า 'โสดา โสดา' โสดา เป็นอย่างไร"

"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อริยมรรคมีองค์ ๘ ประการ คือ **สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ** นี้แลเป็นโสดา"

"ดีละ ดีละ สารีบุตร

สารีบุตรที่เรียกว่า ผู้บรรลุโสดา คือ ใคร"

"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ผู้ใดประกอบด้วยอริยมรรคมีองค์ ๘ นี้ ผู้นี้เรียกว่าผู้บรรลุโสดา ท่านผู้นี้ มีชื่ออย่างนี้ มีโคตรอย่างนี้" พระผู้มีพระภาคตรัสว่า "ดีละ ดีละ สารีบุตร..."

ทุติยสารีปุตตสูตร

สัง.มหา. (แปล)๑๙/๔๙๔-๔๙๕

เส้นทางสู่ความเป็นโสดาบัน

จะทำอย่างไรจึงจะได้เป็นพระโสดา **ใครอยากเป็นบ้าง** ผู้ที่อยากเป็นพระโสดาเรียกว่า **ยังอยากเกิดอยู่** ผู้ที่เรียนธรรมะแล้วต้องอยากเป็นทุกคน พระโสดาบัน ไม่ได้หมายถึงเฉพาะพระสงฆ์ที่ห่มผ้าเหลืองอยู่ในป่าบวชนานๆ สวดมนต์เก่ง เทศน์เก่ง **ผู้ชาย ผู้หญิงก็เป็นโสดาได้ พวกชีก็เป็นโสดาได้ เด็กในครรภ์มารดายังเป็นโสดาได้เลย***

---

* บุคคลผู้สามารถบรรลุมรรคผลนิพพานได้ในที่นี้ หมายถึง ผู้ถือบวชอยู่ในเพศบรรพชิตอย่างเดียวเท่านั้น เพศคฤหัสถ์ไม่สามารถบรรลุธรรมได้ การตรัสรู้ธรรมเป็นพระอริยเจ้าทุกยุคสมัยไม่ว่าจะเป็นอดีต ปัจจุบันและอนาคต จะเกิดขึ้นเฉพาะแก่บุคคลผู้มีนิ้วมือหรือนิ้วเท้า ๒ หรือทั้งสองข้างยาวเสมอกัน ซึ่งถือกำเนิดภายในบริเวณพื้นที่ภูมิประเทศที่เรียกว่า "**อินเดีย**"ในปัจจุบันเท่านั้น ได้ปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ ๘ อย่างถูกต้อง จะเกิดขึ้นก่อนรุ่งสาง ณ ที่กลางแจ้ง และในขณะนั้น ได้หันหน้าไปทิศตะวันออก การบรรลุมรรคผลนิพพาน จะไม่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เกิดในประเทศอื่น หรือสถานที่อื่นนอกจากนี้

-ข้อมูลจาก**ท่านหลวงพ่อเสือ วิรุฬหผลโพธิสัตว์** ผู้จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ถัดจากพระเมตไตยพุทธเจ้า และท่านยังยืนยันอีกว่า ข้อความนี้เป็นพุทธพจน์, นอกจากนี้ ยังมีท่านโทณพราหมณ์,ท่านฆฏิการพรหมอรหันตสาวกแห่งอกนิฏฐาพรหมโลก ได้กล่าวข้อความนั้นว่าเป็นพุทธพจน์เช่นกัน

ส่วนเด็กในครรภ์มารดาก็เป็นโสดาบันได้นั้น มาจากพุทธพจน์ที่ว่า **สัตตักขัตตุปรมะ** พระโสดาบันประเภทที่ ๓ คือ เกิดอีกไม่เกิน ๗ ชาติ ซึ่งท่านอาจจะถือกำเนิดในโลกมนุษย์หรือเทวโลกก็ได้ แต่ยังมีใครเคยเห็นและยืนยันในเรื่องนี้

ดูเพิ่มใน **สัง.มหา.** (แปล) ๑๙/๓๐๔-๓๐๕ **เอกพีชีสูตร**

พระโสดาบัน เป็นเพียงนักปฏิบัติขั้นแรกที่สามารถจะยืนยันอย่างมั่นคงได้ว่า **พระนิพพานมีจริง** แต่พระโสดาบันเป็นผู้รู้โดยปฏิบัติ มีความเชื่อและเห็นจริง เมื่อสังโยชน์ทั้ง ๓ ถูกทำลายลงด้วยกำลังแห่งมรรคสามัคคี ดังนั้น **ทัวร์สวรรค์ ทัวร์นิพพานจึงไม่มี** จะต้องไปเอง ใครพาใครไปไม่ได้ และผู้ที่พาไปก็ยังติดในกายตน (คือ ยังหลงผิด เข้าใจผิดยึดติดในเรื่องอัตตาตัวตนด้วยความมืดบอด) จึงไม่รู้จักพระนิพพานแท้จริง

บุคคลที่จะบรรลุธรรมเป็นโสดาบันได้มี ๒ ประเภท คือ

๑. **สัทธานุสารี** เป็นผู้ที่มีความเชื่อด้วยความจริงใจว่า สังขารทั้งหมดไม่เที่ยง สังขารทั้งหมดเป็นทุกข์ ธรรมทั้งหมดเป็นอนัตตา แต่เป็นความเชื่อโดยปริยัติ สัทธานุสารีนี้ เป็นผู้แก่กล้าด้วยกำลังจิต (หรือกำลังสมาธิ) [๕]

---

[๕] **ม.มู.** (แปล) ๑๒/๒๖๖-๒๖๗,**อัง.ทสก.** (แปล) ๒๔/๒๙-๓๐

๒. **ธัมมานุสารี** เป็นผู้มีความเชื่อด้วยกำลังปัญญาพิจารณาเห็นความเป็นจริงของการเชื่อ เป็นการเชื่อโดยการปฏิบัติ ธัมมานุสารีนี้เป็นผู้แก่กล้าด้วยกำลังของปัญญาในเรื่องของโพธิปักขิยธรรม ๓๗*ประการ

---

* **โพธิปักขิยธรรม** (คุณธรรมที่นำไปสู่การตรัสรู้) ๓๗ ประการ คือ **๑. สติปัฏฐาน ฐานเป็นที่กำหนดของสติ** การตั้งสติกำหนดพิจารณากาย เวทนา จิตและธรรม **๒.สัมมัปปธาน หลักในการรักษากุศลธรรมไม่ให้เสื่อม** มีการเพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้นในตน (สังวรปธาน) ละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว(ปหานปธาน) สร้างกุศลให้เกิดขึ้นในตน(ภาวนาปธาน) เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่ให้เสื่อมไป(อนุรักขปธาน) **๓.อิทธิบาท คุณธรรมนำไปสู่ความสำเร็จ** มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา **๔.อินทรีย์** คุณธรรมที่เป็นใหญ่ในตน ทำให้สำเร็จประโยชน์ มีศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิและปัญญา **๕.พละ คุณธรรมที่มีพลังทำให้สำเร็จประโยชน์** มีศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิและ ปัญญา **๖. โพชฌงค์ องค์แห่งการตรัสรู้** มีสติ มีความพิจารณาในธรรม (ธัมมวิจยะ) ความเพียร (วิริยะ) ความอิ่มใจ (ปีติ) ความสงบสบายใจ (ปัสสัทธิ) ความตั้งมั่น (สมาธิ) และอุเบกขา **๗.อริยมรรค มีองค์ ๘หนทางดับทุกข์** มีความเห็นชอบ คือ เห็นอริยสัจ (สัมมาทิฏฐิ) ดำริชอบ คือ ดำริละเว้นในอกุศลวิตก (สัมมาสังกัปปะ) เจรจาชอบ คือ เว้นจากวจีทุจริต(สัมมาวาจา) การงานชอบ คือเว้นจากกายทุจริต (สัมมากัมมันตะ) อาชีพชอบ คือ เว้นจาก การเลี้ยงชีพในทางที่ผิด(สัมมาอาชีวะ) เพียรชอบ คือ สัมมัปปธาน (สัมมาวายามะ) ระลึกชอบ คือ ระลึกในสติปัฏฐาน ๔(สัมมาสติ) และตั้งใจมั่นชอบ คือ เจริญฌานทั้ง ๔ (สัมมาสมาธิ)

ความเป็นโสดาบัน

เป็นสิ่งที่ล้ำค่าสูงสุด
กว่าทรัพย์สมบัติใดๆในโลกหล้า

"โสดาปัตติผลประเสริฐกว่า
ความเป็นเอกราชในแผ่นดิน
กว่าการไปสู่สวรรค์
หรือกว่าความเป็นใหญ่ในโลกทั้งปวง"

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๘๘

เรื่องนายกาละบุตรของอนาถบิณฑิกเศรษฐี

เพราะว่า ความเป็นเอกราชในแผ่นดินหรือความเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ การไปสู่สุคติโลกสวรรค์ทุกชั้นภูมิ และความเป็นใหญ่ในโลกทั้งปวงพร้อมด้วยนาค ครุฑ และเวมานิกเปรต ยังไม่พ้นจากอบายภูมิทั้งหลาย มีนรก เป็นต้น **แต่โสดาปัตติผล** เป็นธรรมปิดกั้นประตูอบายภูมิได้ พระโสดาบันอย่างมากจะเกิดอีกไม่เกิน ๗ ชาติ ไม่มีชาติที่ ๘ แล้วก็จะได้บรรลุธรรมขั้นสูงสุด คือ เป็นพระอรหันต์ หยุดการเวียนว่ายตายเกิด

ประเภทของพระโสดาบัน

พระโสดาบันมี ๓ ประเภท คือ

๑.**เอกพีชี** มีความเกิดอีกครั้งเดียว ภายในหนึ่งครั้งนี้ ก็จะได้สำเร็จเป็นพระสกทาคามี พระอนาคามีและพระอรหันต์เลย

๒.**โกลังโกละ** มีความเกิดอีกไม่ถึง ๖ ครั้ง ก็จะได้สำเร็จเป็นพระสกทาคามี พระอนาคามี และพระอรหันต์

๓.**สัตตักขัตตุปรมะ** มีความเกิดอีก ๗ ครั้งเป็นอย่างมาก

พระโสดาบันทั้ง ๓ ประเภทนั้น สามารถละสังโยชน์ได้ ๓ ตัว สังโยชน์นั้นแบ่งออกเป็น ๑๐* ประการ ดังนี้ คือ

๑. สักกายทิฏฐิ ความเข้าใจผิดในกายตน
๒. วิจิกิจฉา ความลังเลสงสัยในพระรัตนตรัย
๓. สีลัพพตปรามาส ความประมาทในศีลในพรต
๔. กามราคะความกำหนัดในกามารมณ์
๕. ปฏิฆะความกระทบกระทั่งแห่งจิต
๖. รูปราคะ ความพอใจในการเพ่งรูป
๗. อรูปราคะ ความพอใจในการเพ่งอรูป
๘. มานะความถือตัวด้วยอำนาจยศศักดิ์
๙. อุทธัจจะ ความฟุ้งซ่าน

---

* **สังโยชน์** แปลว่า เครื่องร้อยรัด เครื่องพันธนาการจิตใจ มิให้บรรลุถึงความดี ความบริสุทธิ์ได้ และไม่สามารถทำให้ลุล่วงสังสารวัฏได้

๑๐. อวิชชาความไม่รู้แจ้ง

ข้อ ๑- ๕ เรียกว่า **โอรัมภาคิยสังโยชน์** แปลว่าสังโยชน์ที่มีผลในเบื้องต่ำ ให้ผลในการเวียนว่ายตายเกิดสู่ภูมิที่ต่ำ คือไม่สามารถหลุดรอดไปจากปุถุชนภูมิได้

ข้อ ๖-๑๐ เรียกว่า **อุทธัมภาคิยสังโยชน์** แปลว่าสังโยชน์ที่มีผลในเบื้องสูง เป็นอย่างละเอียด แต่ก็ยังให้ผลในการเวียนว่ายตายเกิดมิรู้จักจบ อาจเป็นมนุษย์หรือเทวดา เพราะยังไม่สิ้นกิเลสตัณหานั่นเอง

ความหมายและคำอธิบาย

"สังโยชน์ โซ่ตรวนแห่งสังสารวัฏ"

๑. **สักกายทิฏฐิ** หมายถึง ความเข้าใจผิดในกายตน มีความสำคัญผิดว่า **รูปนามเป็นฉัน เป็นของฉัน เป็นของสวย เป็นของดี เป็นของเที่ยง เป็นตัวตน** เข้าใจผิด หลงผิด คิดผิด นึกผิดอยู่ตลอดเวลาว่าตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า อวัยวะน้อยใหญ่ที่ประกอบขึ้นมานี้ **ฉันเป็นเจ้าของ**

ลองหันกลับไปดูตัวเองซิลูก มีใครไม่รู้สึกอย่างนี้บ้าง รู้สึกทุกคน นี่ตัวของฉันใครอย่ามาตีนะ ถ้าไม่มีคำว่า "ของฉัน" ใครสะกิดเราต้องไม่รู้เรื่อง เพราะนามเข้าไปพัวพันกับรูปว่านี่รูปของฉัน จิตเข้าไปยึดมั่นรูป หลงผิดว่าเป็นคน เป็นสัตว์ เป็นหญิง เป็นชาย เป็นฉัน เป็นของของฉัน พอเห็นปุ๊บ ใครเห็นสุนัขเป็นคนบ้าง ก็เป็นสุนัข หลงผิดว่า **นี่คือสัตว์** หลงผิดว่า **เขาเรียกว่าคน** เพราะมีอวิชชาเข้าร่วม แท้ที่จริงแล้ว **ไม่มีคน ไม่มีสัตว์** ไม่มีผู้หญิง ไม่มีผู้ชายอะไรเลย

โปรดตั้งใจฟังให้ดีนะ **คนไม่มี สัตว์ก็ไม่มี ไม่มีผู้หญิง** มาเป็นผู้เดิน ไม่มีผู้ชายมาเป็นผู้นั่ง นั่งอยู่นี่ไม่ใช่คน ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่หญิง ไม่ใช่ชาย **เป็นรูปธรรมและนามธรรม** คน สัตว์ หญิง ชาย **เป็นสมมุติ** เป็นชื่อเรียกในภาษาเดียวกัน แท้ที่จริง

คน สัตว์ หญิง ชาย หมู หมา เป็น ไก่ ล้วนประกอบด้วยขันธ์ ๕ ได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ

ชีวิตต้องมีรูป ได้แก่ อวัยวะตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า หูก็เป็นรูป จมูกก็เป็นรูป ตาก็เป็นรูป คิ้วก็เป็นรูป แขนก็เป็นรูป มือก็เป็นรูป มีชื่อต่างกันเพื่อให้เรียกถูกท่านั้นเอง

ชีวิตต้องมีเวทนา คือ การเสวยอารมณ์ เพราะมีตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เอาไว้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รู้รส ได้สัมผัส ถูกต้องทำให้เกิดเป็นสุข เป็นทุกข์ เฉย ๆ เป็นโสมนัส เป็นโทมนัส

ชีวิตต้องมีสัญญา คือ ความจำได้หมายรู้ จำหน้าพ่อ จำหน้าแม่ จำเสียงที่ไพเราะหรือจำเสียงที่ไม่พอใจไว้ได้

ชีวิตต้องมีสังขาร คือ เจตสิกธรรมชาติที่ถูกปรุงแต่งจิตเกิดร่วมกับจิตตลอดเวลา

ชีวิตต้องมีวิญญาณ คือ จิต เป็นตัวรู้อารมณ์ได้ เจ็บได้ หิวได้ เมื่อยได้ เดินได้ คนกับสุนัข ก็มีวิญญาณไม่ต่างกันเลย เมื่อถูกตีก็รู้เจ็บปวด เพราะมีจิตมีวิญญาณ

ความหลงผิด(โมหะหรืออวิชชา)มาจากไหน ก็มาจากอดีตชาตินั่นเอง **เหตุอดีต** เพราะเหตุอดีตคือความไม่รู้ เมื่อมาในชาติปัจจุบันจึงไม่รู้ เหมือนเราหุงข้าวที่บ้านของเราไม่เป็น เราไปนอนบ้านคนอื่น เราก็หุงข้าวไม่เป็น เราถูบ้านของเราไม่

เป็น ไปบ้านของคนอื่น ก็ดูไม่เป็น ฉะนั้น **ความไม่รู้ จึงมาจากอดีต มันสืบเนื่องกันมาเป็นลูกโซ่**(ปฏิจจสมุปบาท)

การที่เรายึดมั่นถือมั่นในตัวตนว่าเป็นเรา เป็นของเรา จะทำให้เกิดความงมงาย **ความวิปลาส**เพิ่มขึ้น เพราะถ้าเราไม่สามารถทำความเข้าใจถูกได้ เราจะมีความวิตกฟุ้งซ่าน เกิดทุกขเวทนาอย่างหาที่สิ้นสุดไม่ได้ เมื่อของของเราหายไป ของของเราต้องจากไป เราเป็นผู้ยึดมั่นในตัวเรา เราจะต้องทุรนทุราย หาทางแก้ไข เกิดความเดือดร้อนใจอยู่นั่นเอง

เมื่อเรายังยึดมั่นในรูปขันธ์ พอร่างกายของเราเกิดความเสื่อม หรือเกิดอุบัติเหตุ จนพิกลพิการไป ความทุกข์ทรมานจากที่สูญเสียอวัยวะไป ความเศร้าหมองในจิตใจก็จะเกิดขึ้น นี่คือความหลงผิด เข้าใจผิดในกายตนอันเกิดขึ้นจากความไม่รู้จริง

ถ้าไม่มีพระพุทธเจ้า อุบัติขึ้นมา และได้ทรงแสดงธรรมโปรดเวไนยสัตว์ ความรู้อย่างนี้จะไม่มีในโลก ความจริงจะไม่ประจักษ์* ดังนั้น **พระพุทธองค์จึงทรงดำรงไว้ซึ่งพระมหากรุณาธิคุณ พระเมตตาธิคุณ และพระบริสุทธิคุณ** พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้ความจริงว่า ภายใต้คำว่า**ชีวิต**ประกอบด้วยเบญจขันธ์ คือ ขันธ์ ๕ เพราะการไม่ได้ศึกษาเรียนรู้ธรรมะ จึงทำให้เกิดสักกายทิฏฐิ ความหลงผิดว่า เป็นคนเป็นสัตว์ เป็นหญิงเป็นชาย เมื่อมีความหลงผิดเช่นนี้แล้ว อำนาจของสักกายทิฏฐิตัวนี้ จึงเป็นบ่อเกิดของสังโยชน์ตัวต่อไป

๒. **วิจิกิจฉา** คือ ความลังเลสงสัยในอารมณ์

อารมณ์ คือสิ่งที่จิตรู้ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ได้แก่

๑.วิจิกิจฉาที่เป็นนิวรณ์ซึ่งเป็นความสงสัยอย่างเบา

๒.วิจิกิจฉาที่เป็นสังโยชน์ซึ่งเป็นความสงสัยอย่างหนัก

---

* "ภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่อุบัติขึ้นในโลกตราบใด ความสว่างไสวเจิดจ้าก็ยังไม่ปรากฏตราบนั้น เวลานั้น มีแต่ความมืดมนอนธการ การบอก การแสดง การบัญญัติ การแต่งตั้ง การเปิดเผย การจำแนก การทำให้ง่ายซึ่งอริยสัจ ๔ ประการ ก็ยังไม่มี แต่เมื่อใด ตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าอุบัติขึ้นในโลก เมื่อนั้น ความสว่างไสวเจิดจ้าก็ปรากฏ เวลานั้นไม่มีความมืดมนอนธการ การบอก การแสดงการบัญญัติ การแต่งตั้ง การเปิดเผย การจำแนก การทำให้ง่ายซึ่งอริยสัจ ๔ ประการก็ย่อมมี ฉันนั้นเหมือนกัน"

สัง.มหา. (แปล) ๑๙/๖๑๘-๖๑๙ **ทุติยสุริยสูตร**

อัง.ติก. (แปล) ๒๐/๓๒๘-๓๒๙ **สรทสูตร**

วิจิกิจฉา คือ ลังเล ความสงสัยในคุณงามความดีของพระรัตนตรัย เช่น สงสัยในพระปัญญาธิคุณว่า เป็นความจริงเท็จมากน้อยแค่ไหน มีคนแต่งขึ้นมาเองหรือเปล่า เรื่องท่านพระมหาโมคคัลลานะนั้น เป็นเรื่องจริงหรือเป็นเพียงแค่เรื่องแต่งทำนองนวนิยาย หรือมีความสงสัยในพระธรรมคำสอนว่าปฏิบัติจะพ้นทุกข์จริงหรือ ตายแล้วเกิดจริงหรือ ทำดีแล้วไม่เห็นได้ดีในทำนองที่ว่า ทำดีได้ดีนั้นมีที่ไหน พวกที่ทำชั่วได้ดีนั้นมีถมไป มีความสงสัยในพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ว่า จะทำได้จริงหรือ พระสุปฏิปันโน คือพระอรหันต์ทั้งหลายที่ดับขันธ์นิพพานไปแล้ว มากมายมีจริงหรือไม่ สงสัยไปหมดในอารมณ์ ทำไมมันเป็นอย่างนี้ ทำไมเขาทำกับเราอย่างนี้ ทำไมเขาพูดอย่างนี้ ตั้งคำถามให้กับชีวิตตลอดเวลา

ความลังเลสงสัยนี้**เกิดมาได้อย่างไร** เพราะความที่เรา**ยึดมั่นตนเองเป็นใหญ่** (อัตตวาทุปาทาน) เราจึงเอาตนเองมาตัดสินทุกอย่าง เราหลงผิดว่า **เป็นตัวเรา** เราจึงเป็นผู้ชี้ขาดเสมอ ทั้งๆ ที่เราก็ยังไม่ประจักษ์ในอารมณ์นั้นเลยว่า **"มันคืออะไรแน่"** เช่น คิดว่าเราไม่เคยฆ่าใคร ไม่เคยขอเงินใคร ใช้แต่เงินของเรา **จะเป็นกิเลสได้อย่างไร ฉันทำดีขนาดนี้ ยังไม่ได้ดีเลย แล้วจะทำความดีไปทำไม**

ความยึดมั่นตนเองทำให้เกิดอารมณ์ที่ไม่มั่นคง เกิดการกระทำที่ลุ่มๆ ดอนๆ เพราะไม่ตรงต่อสภาพที่จะเจริญได้

มัวแต่เคลือบแคลงสงสัย การตัดสินด้วยตนเองอันเกิดจากความยึดมั่นว่า**เป็นเราเป็นของของเรา** จึงดำเนินอยู่ด้วยความประมาทในศีลพรต

๓. **สีลัพพตปรามาส** คือ ความประมาทในการปฏิบัติโดยสักแต่ว่าทำตาม ๆ กันไปอย่างงมงาย หรือโดยนิยมว่าขลังว่าศักดิ์สิทธิ์ เมื่ออำนาจของสักกายทิฏฐิประกอบกับวิจิกิจฉาเป็นปัจจัย จึงเอาตัวเอง เอาความคิดของตัวเองเป็นใหญ่เป็นประธาน มีความยึดมั่นอย่างงมงาย

พระพุทธองค์ทรงสอนแล้วว่า การพ้นทุกข์ได้ต้องรู้จักทุกข์ และมีทางสายเดียวเท่านั้นคือการเจริญ**มหาสติปัฏฐาน** ใน**พระสูตร** * **พระอภิธรรม**สอนไว้หมด เหตุผลนั้นมีมาก แต่ฉันขอรักษาศีลอย่างเดียวก็พอแล้ว **เพราะฉันไม่ได้ฆ่าใคร ไม่ได้โกงใคร ต้องไปนิพพานแน่** คิดอย่างนี้ ชื่อว่า เกิด

---

* **สติปัฏฐาน** แปลว่า ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งสติ หรือการปฏิบัติมีสติเป็นประธาน ดังพุทธพจน์ที่ว่า "ภิกษุทั้งหลาย ทาง(ทางดำเนินไปสู่พระนิพพาน)นี้เป็นทางเดียว(เป็นทางที่บุคคลผู้ละการเกี่ยวข้องกับหมู่คณะ ไปประพฤติธรรมอยู่แต่ผู้เดียว) เพื่อความบริสุทธิ์ของเหล่าสัตว์ เพื่อล่วงโสกะและปริเทวะ เพื่อดับทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุญายธรรม(อริยมรรค) เพื่อทำให้แจ้งนิพพาน ทางนี้คือสติปัฏฐาน ๔ ประการ ๑. พิจารณาเห็นกายในกายอยู่ ๒. พิจารณาเห็นเวทนาในเวทนาทั้งหลาย ๓. พิจารณาเห็นจิตในจิตอยู่ ๔. พิจารณาเห็นธรรมในธรรมทั้งหลาย สติปัฏฐาน ๔ เหล่านี้ ต้องมีความเพียร มีสัมปชัญญะ มีสติ กำจัดอภิชฌาและโทมนัสในโลกได้

ที.ม.(แปล) ๑๐/๓๐๑-๓๔๐ **มหาสติปัฏฐานสูตร**

ความประมาทแล้ว เข้าใจผิดคิดว่า เพียงแค่บริจาคทานมาก ๆ ก็ถึงนิพพานได้ การบรรลุมรรคนิพพานนั้น **ไม่ได้เกิดจากการบริจาคทานอย่างเดียว** และการคิดว่า การถือศีลไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียนใคร ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่พูดปด ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไม่พูดคำหยาบ ไม่ปรุงน้ำหอม ไม่นอนที่นอนสูง ทำได้แค่นี้ กิเลส ก็ไม่มีแล้ว คำพูดที่บอกว่า **กิเลสไม่มีแล้ว** ขณะนั้น **กิเลสพูด** เพราะผู้ที่ไม่มีกิเลสจะไม่ประกาศตนเองว่า "กิเลสไม่มีแล้ว" เพราะรู้ว่ากล้าเสี่ยง ได้เกิดความประมาทแล้ว อะไรทำให้เราพูดออกมาว่า ฉันไม่มีกิเลสตัวโลภะหรือตัวมานะ

เมื่อมีความยึดมั่นตนเองเป็นประธาน เหนือกว่าอย่างอื่น และมีความเคลือบแคลงสงสัยว่า พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีอยู่จริง เป็นความจริงหรือไม่ จึงเกิดความประมาท ไม่เชื่อเรื่องของกรรม หยุดการกระทำดีที่ตน ประมาทที่จะอยู่ในความปกติคือศีล ประมาทที่จะเจริญภาวนาต่อไป คิดว่า "**ตอนนี้ฉันก็ทำดีอยู่แล้ว**" ประมาทในการกระทำดีใช่ไหมลูก เพราะเรายังไม่มีสติตั้งมั่น จึงทำให้ติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสได้

๔. **กามราคะ** คือ ความกำหนัด ความยินดีในกามคุณทั้ง ๕ ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียงและสัมผัส

เมื่อคนเราไม่มีสติควบคุม มันก็เพลิดเพลินในอารมณ์ที่มีรูปมากระทบ มีเสียงมากระทบ มีกลิ่นมากระทบ มีรสมากระทบ เย็น ร้อน อ่อน แข็งมากระทบ อุปาทานยึดมั่นเข้าไปทำให้เกิดความกำนัดยินดี ติดใจในรสชาติของกามารมณ์ที่ตอบสนอง เนื่องจากการมีคู่ครอง เพราะความร้อยรัดฝังแน่นใน**สัญญาวิปลาส** ทำให้ยินดีติดใจในความใคร่ที่มีต่อกันและกัน จนไม่สามารถปลีกเวลาไปศึกษาหาความจริงได้ เพราะความวิตกกังวลว่าเขาจะไปจากเรา เขาจะทิ้งเราไป

เมื่อมีความยินดีติดใจในอารมณ์ทางทวารต่าง ๆ แล้วในโลกนี้ จึงไม่มีใครได้อะไรสมความมุ่งมาดปรารถนาไปทุกอย่างทุกเรื่อง เพราะเมื่อมีอายตนะภายในกระทบกับอายตนะภายนอก ก็หนีไม่พ้น ต้องเห็น ต้องได้ยิน **ถ้าวิบากส่งมาดี ก็เห็นแต่สิ่งดี ๆ ที่ถูกใจ** ถ้าวิบากส่งมาชั่ว ก็เห็นชั่ว ไม่ถูกใจ (วิบากส่งผลไม่ดี ก็ได้รับรู้สิ่งที่ไม่ดี) เกิดความกระทบกระทั่งแห่งจิตอยู่เสมอ

๕. ปฏิฆะ คือ ความประทบกระทั่งของจิต

ความยินดีพอใจ ติดใจในกามคุณทั้ง ๕ จนเกิดความเพลิดเพลินมาก เพราะเราเป็นประธานตัดสินอยู่ตลอดเวลานั้น ในความเป็นจริงแล้ว **ธรรมชาติทั้งหลายบังคับบัญชาไม่ได้**

เมื่อเรามีความเพลิดเพลิน มีความชอบใจ ก็ย่อมต้องมีไม่ชอบ ธรรมชาติ มีเหตุปัจจัยของมันเป็นอย่างหนึ่ง แต่เรายึดมั่นอีกอย่างหนึ่ง เหตุปัจจัยเลยไม่ตรงกัน จึงเกิดการกระทบกระทั่งขึ้นมา เมื่อมีความยึดมั่นถือมั่นตนเองแล้ว ทำให้เกิดความไม่เชื่อ ทำให้เกิดความประมาท และติดใจในกามราคะ ต้องมีการกระทบสัมผัส กระทบสัมผัสกับอะไร ตากระทบสัมผัสกับรูปต่าง ๆ

๖. รูปราคะ คือ ความยินดี ความพอใจในการเพ่งรูปคิดว่าเป็นที่พึ่งได้ เช่น เพ่งอะไรสักอย่างหนึ่งเพื่อหาความสงบ หรือยินดีกับรูปที่ดี รูปที่สวย เมื่อจิตจับอารมณ์พอใจก็จะเกิดตัณหา เกิดอุปาทาน เกิดความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งนั้น ซึ่งหาความจริงแท้แน่นอนไม่ได้

๗. อรูปราคะ คือ ความพอใจในการเพ่งอรูป เช่น การสร้างมโนภาพขึ้นมาในจิตใจว่า **เห็นพระพุทธรูปลอยมา** เมื่อลืมตาแล้วมีไหม นั่นคือความเห็นที่วิปลาส นอกจากนั้น เมื่อเรามีความยึดมั่นในรูป ก็ต้องมีความหลงผิด ชอบฟังถ้อยคำหวาน ๆ ประเภท **"เธอนี่สวยจัง"** **"เธอนี่เป็นแมน"**

รู้สึกมันชื่นใจ พอลงนอน มันหายเมื่อยเลย สบายใจ ความรู้สึกที่ได้ยิน เรามองไม่เห็น เป็นนามธรรม เป็นอรูป คือ ไม่มีรูปร่างตัวตน

ชีวิตจึงพัวพันอยู่กับรูปธรรมกับนามธรรมตลอดเวลา มิสามารถถ่ายถอนได้ **รวมถึงการยึดมั่นติดในความเชื่อโชคลางของขลัง ติดอยู่ในคำภาวนาซึ่งไม่สามารถจับได้** มองเห็นไม่ได้ คิดว่า ฉันนี่สงบแล้ว มีความพิเศษเหนือกว่าคนอื่น ชีวิตอันมีสักกายทิฏฐิเป็นพื้นฐาน จึงสร้างความหลงผิดมากขึ้น เกิดความมานะลำพองขึ้นว่า **ฉันนี่เป็นผู้บริสุทธิ์แล้ว**

๘.มานะ คือ ความลำพอง ความอวดดื้อ ความถือดี

มานะเกิดขึ้นมาจากไหน เกิดขึ้นมาเพราะความเห็นผิด ความยึดมั่นตนเอง ความประมาท การกระทบของจิต ความลำพองนี้**เป็นอนุสัยกิเลส** ทุกวันนี้ตอนเรียนธรรมะก็เอาธรรมะมาปลง แต่ถ้าลูกนั่งทำงานอยู่เป็นหัวหน้ากอง คนที่ไม่เคยรู้จักเราเดินผ่านมาบอกให้เอาของไปให้คนโน้นที ใช้หัวหน้ากอง ลูกโกรธแน่ใช่ไหม หรือไม่ เราอยู่ในฐานะดี ทำงานดี ๆ เผอิญไปเจออีกคนหนึ่งเขาไม่รู้จักเรา ไม่เคยรู้ฐานะการเงินของเรา เขาอยากจะทำบุญขึ้นมา ก็บอกเราว่า ฉันขอทำบุญกับคุณนะ

ลองดูซิ ลูกต้องโกรธขึ้นมาในใจ เพราะอนุสัยมานะ อวดดื้อถือดี ยึดตนเองเอาไว้ว่า อย่างฉันนี่นะ ระดับฉันแล้ว นี่คนอย่างฉันนะ อย่าทำอะไรฉันนะ อย่าพูดให้ฉันไม่พอใจนะ

แค่ไหว้กันนี่มานะยังมีเลย แม้ครูรับไหว้ลูกศิษย์ อันนี้เคยตั้งคำถามมาแล้ว

ถามว่า มีลูกศิษย์เดินมาไหว้ครู แล้วครูไหว้ตอบ ครูมีมานะไหม **ตอบว่า** มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ **แต่ส่วนมากมี** เพราะอะไร เพราะการไหว้ตอบของเรายังไม่วิสุทธิทางจิต(จิตยังไม่บริสุทธิ์ เนื่องจาก ยังมีกิเลสเจือปน) เขาไหว้ฉันก่อน ฉันจึงต้องรับไหว้ ถ้าเขาไม่ไหว้ฉัน ฉันก็ไม่รับไหว้ หรือไม่ก็ไหว้เพื่อให้คนเขาเห็นว่าขนาดเป็นครูยังไหว้ได้เลย เห็นไหม มานะเป็นตัวสั่งทำงาน ถ้าจิตไม่วิสุทธิ์ มานะกิเลสพวกนี้ก็ยังอยู่ ต้องได้บรรลุธรรมขั้น**อนาคามี** มานะจึงจะค่อย ๆ หมดไป

เพราะฉะนั้น การไหว้กัน ลองดูซิลูก ทุกวันนี้แม่ไหว้ลูกหรือไม่ เคยไหม ไม่เคย เพราะว่า **"ฉันเป็นแม่"** ใช่ไหม ความรู้สึกนี้ไม่ต้องบอก มันอยู่ในความรู้สึกที่ทำออกมาไม่ได้ ยอมรับไหม มีมานะกันทุกคน แล้วอย่ามาตอบว่า **ผู้ใหญ่ไหว้เด็กแล้วอายุสั้น** เพราะผู้ใหญ่คนที่คิดคำพูดนี้ **มีมานะ** เป็นคำพังเพยจากผู้ใหญ่ที่มีมานะ

ลูกขอเงิน พ่อให้แล้ว ลูกไม่ไหว้ ก็ต้องนึกในใจว่า ให้แล้วไม่รู้จักไหว้ มือแข็ง ใช่ไหมลูก จะต้องนึกไปในทางที่ว่าฉันต้องได้ความเคารพ พ่อกลับเข้าบ้านพบลูกเคยไหว้ลูกไหม แล้วพอลูกไหว้ เออดี ผู้ใหญ่ทุกคนพอให้เงินให้อะไร เด็กไม่

ไหว้ก็ต้องนึกว่า ดูมันซิ ไม่ขอบคุณสักคำ เพราะอะไรทำให้คิดอย่างนั้น คำตอบคือ **มานะ**

นี่พ่อเปรียบเทียบให้ฟัง **ไม่ได้สอนให้ไปไหว้ลูกนะ** เพียงแต่จะอธิบายว่า มานะมันอยู่ในอนุสัยกิเลส ให้ลูกยอมรับเท่านั้น มานะ จึงเป็นเครื่องพันธนาการที่สำคัญที่จะทำให้เราก้าวไปสู่ที่ที่มีแสงสว่างและสงบไม่ได้ เพราะยังมีอำนาจ เพราะยังมียศศักดิ์ ยังติดการทำงานว่าด้วยเรื่องอำนาจ ลาภ ยศ สรรเสริญอยู่ และเป็นเหตุให้มีความฟุ้งซ่านเกิดขึ้นด้วย

๙. **อุทธัจจะ** คือ ความฟุ้งซ่าน ความฟุ้งซ่านคือ การที่จิตระลึกนึกถึงสิ่งที่ผ่านมาแล้วและยังไม่เกิดขึ้น ต้องกำหนดที่อารมณ์ปัจจุบันและปราศจากสัญญาวิปลาส ดังนั้น ความฟุ้ง แปลตรงตัวว่า **คิดในสิ่งที่ผ่านมาแล้วและยังไม่เกิดขึ้น ไม่ใช่ปัจจุบัน** จึงไม่มีทางพ้นทุกข์ **เพราะอดีตคือความปด อนาคตคือความฝัน แต่ปัจจุบันคือความจริง**

เมื่อมีอำนาจของสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา และสีลัพพตปรามาส กามราคะ ปฏิฆะ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ ทำให้ฟุ้งซ่านเลยมีความรู้สึกว่า **“ทำไมเขาทำกับฉันอย่างนี้ ฉันดีกับเขา ฉันพูด เขาต้องเชื่อฉันบ้าง ทำไมเขาไม่ยอมเชื่อ”** ฟุ้งซ่านรำคาญใจไปทุกเรื่อง อย่างที่อธิบายเรื่องให้เงินลูก แล้วลูกไม่ไหว้ การให้ผ่านไปแล้ว เรายังกลับคิดว่า ลูกทำไมไม่แสดงความเคารพให้มันแล้วมันยังมือแข็งอีก ตรงนี้ละฟุ้งเข้าแล้ว

ใครก็แล้วแต่มีความหลงตัวเองมาก คนนั้นมีความฟุ้งซ่านมาก เพราะจะต้องคอยกลัวอด กลัวหมด กลัวเสื่อม กลัวสารพัด คือวิปลาสเข้ามาเป็นปัจจัย ทำให้อวิชชานอนเนื่องหมักดองอยู่ในขันธสันดาน

๑๐. อวิชชา คือ ความไม่รู้จริงในอริยสัจ ๔

พอความฟุ้งซ่านรำคาญใจมีอิทธิพลขึ้นมา มันก็จะหมักดองเข้าไปในอนุสัยทันที เป็นความไม่รู้แจ้งในอารมณ์ ไม่รู้จักอารมณ์ตามความเป็นจริงว่า มันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป เป็นความโง่ของชีวิตนั่นเอง จิตไม่มีศูนย์รวมแห่งความเป็นตัวเอง เพราะอำนาจทั้งหมดนี้ ร้อยรัดไว้ทำให้เกิดอวิชชา คือไม่รู้จักทุกข์ ไม่รู้จักเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ ไม่รู้จักสิ้นสุดทุกข์ ไม่รู้จักหนทางพ้นทุกข์

สังโยชน์ทั้ง ๑๐ ประการนี้ จึงเป็นเครื่องร้อยรัดทำให้ชีวิตยังมีการเกิดอยู่ เมื่อมีการเกิด เราก็ต้องใช้**กาย วาจา ใจ กระทำกรรมอยู่ตลอดเวลา** เมื่อมีกาย วาจา ใจ ในปัจจุบันชาติแล้ว ผลที่ได้มาก็คือ วิบากในอดีตชาติส่งผลมาทางกายบ้าง วาจาบ้าง ใจบ้าง ทางตาบ้าง ทางหูบ้าง วนเวียนอยู่กับ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ **พอวิบากเข้าออก กิเลสก็เข้าออกเช่นกัน** มีการสนองตอบ พันธนาการความมีอวิชชา

อวิชชาตัวนี้ ก็ไปส่งผลให้แก่ความหลงผิดในตนเองอีก หลงผิดตนเองก็ประมาทต่อ ๆ มา เก็บเข้าในอนุสัย พอเห็นอีก

อวิชชาก็มาป้อนอีก **ดึงกลับเข้าอนุสัยเป็นวัฏจักร อย่างนี้นะลูก** ทุกอย่าง **ถ้าเรารื้อทิ้ง มันก็หมด** แต่สำหรับลูก ทิ้งออกไปแล้ว สาวกลับเข้ามา ทำอะไรแล้วจะต้องดึงกลับนั่นเอง หลักที่จะแก้ ก็คือทำแล้ว ไม่ต้องหวังผลตอบแทน ผลักออกไปเลย ทำแล้ว อย่ารอผลว่า จะดีหรือจะชั่ว จะชอบหรือจะชัง ใครจะทำให้เรา เราจะต้องทำออกไปด้วยตัวเราเอง

มิจฉาทิฏฐิ

บ่อเกิดแห่งความชั่วทั้งหลายทั้งปวง

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า "ภิกษุทั้งหลาย เราไม่เห็นธรรมอื่นแม้อย่างหนึ่งที่เป็น**เหตุให้อกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้น ก็เกิดขึ้น** หรือที่เกิดขึ้นแล้ว ก็เป็นไปเพื่อความเจริญไพบูลย์ยิ่งขึ้น**เหมือนมิจฉาทิฏฐิ** (ความเห็นผิด)นี้ เมื่อเป็นมิจฉาทิฏฐิ อกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้น ก็เกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้ว ก็เป็นไปเพื่อความเจริญไพบูลย์ยิ่งขึ้น

เราไม่เห็นธรรมอื่นแม้อย่างหนึ่งที่เป็นเหตุให้**กุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้น ก็ไม่เกิดขึ้น หรือที่เกิดขึ้นแล้ว ก็เสื่อมไปเหมือนมิจฉาทิฏฐินี้** เมื่อเป็นมิจฉาทิฏฐิกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นก็ไม่เกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้วก็เสื่อมไป"

เอกธัมมบาลี

อัง.เอก. (แปล) ๒๐/๓๘

ความแตกต่าง
ระหว่าง กิเลสกับอนุสัย

กิเลสกับอนุสัยกิเลสต่างกันอย่างไร ?

กิเลส คือ เครื่องเศร้าหมองของจิต[๖] **อนุสัยกิเลส** คือ กิเลสที่นอนเนื่องอยู่ในขันธสันดาน อันฝังแน่นอยู่กับการเกิดมาแล้ว โดยนับภพนับชาติไม่ถ้วน กล่าวคือ เครื่องเศร้าหมองของจิตที่ฝังแน่นอยู่กับการมีชีวิตนั่นเอง เหมือนกับของขุ่นอยู่ในกมลสันดาน ถ้าเราไม่เคยมีความโกรธอยู่ ปัจจุบันเราจะโกรธไม่เป็น ต้องมีกิเลสอยู่เดิม **อนุสัยกิเลส คือ กิเลสเดิม*** และสิ่งที่ทำ

---

[๖] **อุปกิเลสแห่งจิต ๑๖ ชนิด** "ภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่ทำให้จิตเศร้าหมอง คือ ๑. อภิชฌาวิสมโลภะ(คิดอยากได้ของของผู้อื่นมาเป็นของตนเองในทางไม่ชอบธรรม) ๒. พยาบาท (ความคิดปองร้ายผู้อื่น) ๓. โกธะ(ความโกรธ) ๔. อุปนาหะ(ความผูกโกรธ) ๕. มักขะ (ความลบหลู่คุณท่าน)๖. ปฬาสะ(ความตีเสมอ) ๗. อิสสา(ความริษยา) ๘. มัจฉริยะ(ความตระหนี่) ๙. มายา(มารยา) ๑๐. สาเถยยะ(ความโอ้อวด) ๑๑. ถัมภะ(ความหัวดื้อ) ๑๒. สารัมภะ(ความแข่งดี) ๑๓. มานะ(ความถือตัว) ๑๔. อติมานะ(ความดูหมิ่นเขา) ๑๕. มทะ(ความมัวเมา) ๑๖. ปมาทะ(ความประมาท)..."

อัง.จตุกก.(แปล) ๒๑/๘๑-๘๓ **อุปักกิเลสสูตร**

* **กิเลสเดิม** คือ กิเลสเก่าที่เป็นตัววิบาก ซึ่งนอนเนื่องอยู่ในจิตอันสืบเนื่องมาจากบาปทุจริตอกุศลกรรมที่เคยทำไว้ในกาลก่อน ส่งผลต่อเนื่องเป็นอาหาร(เป็นเชื้อ)ของนิวรณ์ (กิเลสที่กำลังครุกรุ่นอยู่ในใจพร้อมที่แสดงตัวออกมาเมื่อถูกสิ่งเร้า)และนิวรณ์กิเลส ก็เป็นอาหารของอวิชชา แม้อวิชชา ก็เกิดจากอาสวะกิเลสทั้งหลายทั้งปวงที่ได้หมักดองตกตะกอนนอนก้นในจิตส่วนลึก เป็นวัฏจักร โดยกิเลสเป็นปัจจัยให้เกิดกรรม กรรมเป็นปัจจัยให้เกิดวิบาก และวิบากก็เป็นปัจจัยให้เกิดกิเลส สืบเนื่องกันอย่างนี้ไม่มีที่สิ้นสุด

ให้เกิดกิเลสใหม่ก็มี **กิเลสใหม่ ได้แก่ โลภ โกรธ หลง แต่ก็จะต้องออกมาจากกิเลสเก่าต้องมีของเดิม** เพราะฉะนั้น **อนุสัยกิเลสคือกิเลสดั้งเดิม** แล้วใครให้มาล่ะ ไม่มีพ่อแม่ผู้ใดอยากจะให้ เราเอามาเอง จึงเป็นข้อพิสูจน์ของการเวียนว่ายตายเกิดซึ่งเราสามารถเข้าถึงได้

สังโยชน์ทั้ง ๑๐ ประการนี้ เป็นเครื่องร้อยรัดทำให้คนและสัตว์ไม่สามารถรู้แจ้ง ตามความเป็นจริงในภัยของสังสารวัฏ และไม่สามารถทำให้จิตหลุดรอดไปจากสังสารวัฏได้ ไม่ใช่ว่าใครจะมีสังโยชน์กิเลสเพียงแค่ตัวใดตัวหนึ่ง แต่มีทุกตัว **ยกเว้นพระอรหันต์** หรือผู้ที่มีน้อย ก็คือ **พระโสดาบัน** ทุกคนมีครบทั้ง ๑๐ ตัว **หลวงพ่อเสือก็ยังมีทั้ง ๑๐ ตัว** เพราะตัวพ่อเอง ยังไม่ได้สำเร็จสักอย่างเดียว **แม้แต่โสดาก็ยังไม่ได้เลย** ถ้าได้สำเร็จเป็นพระโสดาบัน ก็หมดไปแล้ว ๓ ตัว ฉะนั้น **ลูกกับพ่อตรงนี้มีมาเหมือนกัน** แต่ปัจจุบันอาจจะไม่เท่ากัน วิธีที่จะทำให้ปัจจุบันน้อยลง แต่ยังไม่หมดไป ก็คือ**หมั่นเจริญสติ** จะน้อยไปเองใช่ไหมลูก นี่เป็นการทำให้ลูกต้องยอมรับว่า **ชีวิตของเรานี้มีสังโยชน์อยู่ตลอดเวลา**

สัง.มหา. (แปล) ๑๙/๑๑๐-๑๑๔ **กายสูตร**
ม.ม. (แปล) ๑๓/๑๔๒-๑๔๕ **มหามาลุงกยสูตร**

พระโสดาบันเป็นผู้ที่เจริญอยู่ในอริยมรรคมีองค์ ๘ คือ มีความประพฤติทั้งกาย วาจา และใจชอบ ประกอบไปด้วยสติและสัมปชัญญะ กั้นทุจริตทั้งปวงออกไปได้ จนกระทั่งอริยมรรคมีองค์ ๘ มาประชุมกันเป็นมรรคสามัคคี มีกำลังของการกระทำที่สามารถประหัตประหารสังโยชน์ได้ ๓ ตัว ได้แก่ **สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา และสีลัพพตปรามาส**

พระโสดาบันไม่ไปเกิดในอบายภูมิ

"คหบดี เมื่อใดแล ภัยเวร ๕ (ศีล ๕) ประการนี้ของอริยสาวกสงบแล้ว เมื่อนั้น อริยสาวกผู้ประกอบด้วยธรรมที่เป็นองค์แห่งโสดาปัตติผล ๔ ประการ และญายธรรมอันประเสริฐ(ปฏิจจสมุปบาท และอริยมรรคมีองค์ ๘) ที่อริยสาวกนั้นเห็นดีแล้ว แทงตลอดดีแล้วด้วยปัญญา อริยสาวกนั้นหวังอยู่ พึงพยากรณ์ตนด้วยตนเองได้ว่า **'เราเป็นผู้มีนรกสิ้นแล้ว มีกำเนิดสัตว์ดิรัจฉานสิ้นแล้ว มีเปรตวิสัยสิ้นแล้ว มีอบาย ทุคติ วินิบาตสิ้นแล้ว เราเป็นโสดาบันมีอันไม่ตกต่ำเป็นธรรมดา เป็นผู้จะตรัสรู้ในภายหน้าอย่างแน่นอน'..."**

ปัญจเวรภยสูตร

สัง.นิ. (แปล) ๑๖/๘๓-๘๕

ข้อปฏิบัติผิดกับข้อปฏิบัติถูก

สีลพัตตปรามาสกับศีลวัตรอันบริสุทธิ์

“การเป็นคนเปลือย การเกล้าชฎา การเอาโคลนทาตัว
การอดอาหาร การนอนบนพื้นดิน การมีกายหมักหมมด้วยธุลี
หรือการทำความเพียรด้วยการนั่งกระโหย่ง
วัตรทั้งหมดเหล่านี้
หาชำระคนผู้ยังไม่ล่วงพ้นความสงสัยให้หมดจดได้ไม่
แม้บุคคลจะแต่งตัวแบบใดก็ตาม
ถ้าเขาเป็นผู้สงบ ฝึกตนได้
เป็นผู้แน่นอน(ในโลกุตตรมรรคทั้ง ๔)
ประพฤติพรหมจรรย์ ละเว้นการเบียดเบียนสรรพสัตว์
ประพฤติสม่ำเสมอ ควรเรียกบุคคลเช่นนั้นว่า
พราหมณ์(ผู้ลอยบาปได้)
สมณะ (ผู้สงบระงับบาปได้)
หรือเรียกว่า ภิกษุ(ผู้ทำลายกิเลสได้) ก็ได้”

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๗๕

พุทธวิธีละสังโยชน์

สังโยชน์กิเลสนั้น มีพุทธวิธีในการลด ละ เลิก กำจัด ชำระล้าง ดังต่อไปนี้

๑. **สักกายทิฏฐิ** แปลว่า ความสำคัญผิดในกายตน คำว่า **"กายตน"** มีความหมายกว้างขวางและลึกซึ้งมาก เรียกว่า **เบญจขันธ์** ได้แก่ **รูปขันธ์** คือ รูปกายที่สามารถมองดูด้วยตาเห็นได้ **เวทนาขันธ์** คือ ความรู้สึกเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ **สัญญาขันธ์** คือ ความสำคัญหมายว่า เป็นนั่น เป็นนี่ เก็บเอาไว้ แล้วนำออกมาตีความ **สังขารขันธ์** คือ ความคิดปรุงแต่ง และ **วิญญาณขันธ์** คือ ความรู้อารมณ์ทั่วสกนธ์กาย เช่น ลมพัดมาถูกผมเบามากก็รู้ได้ การเต้นของหัวใจก็รับรู้ได้ เรียกว่า รูปที่เราสามารถเข้าไปพิจารณาได้

ลักษณะของขันธ์ ๕ ประการเหล่านี้ ย่นและย่อลงมาก็ได้แก่**รูป**และ**นาม** รูปคือ สิ่งที่สามารถมองเห็นด้วยตาได้ ส่วนนาม คือ สิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นด้วยตาได้ แต่เป็นของมีจริง เช่น **ความเย็น** เรามองไม่เห็น แต่รู้ได้ด้วยนามทางใจ รูปนามนี่แหละเป็นสิ่งประชุมกันของขัน ๕ สิ่งเหล่านี้ เป็นเครื่องประกอบทำให้คนเป็นคน ทำให้สัตว์เป็นสัตว์ และมีสมมุติสัจจะเรียกกันว่า เป็นสัตว์ เป็นคนเป็นสัตว์ประเภทใด คนชนิดไหน ฐานะต่างกันอย่างไร ถ้าปราศจากสิ่งเหล่านี้ ความเป็น

คนก็ไม่เป็น เป็นสัตว์ก็ไม่เป็น เราตัดอะไรออกไปส่วนหนึ่ง เรียกว่าคนไหม (จับแขน) ก็เรียกว่าแขน เรามองเห็นแขน เรา เรียกว่า คนไหม ต้องประชุมกันเป็นรูปสามารถมองเห็นได้จึง จะเรียกว่า "คน" ชีวิตทุกคนที่นั่งอยู่ที่นี่บนท้องถนน สัตว์ เดรัจฉานทุกประเภท เทวดาทุกชั้น แม้กระทั่งพรหม อรูปพรหม เปรต อสุรกายเสมอเหมือนกันทั้งสิ้น เมื่อพระโสดาบันมีปัญญา เข้าใจถึงขนาดนี้ ก็จะไม่มีความยึดมั่นถือมั่นในกายตน เพราะ สิ่งใดมีความเกิดเป็นของธรรมดา สิ่งนั้นก็ย่อมมีความดับไป เป็นของธรรมดา

แม้ในเรื่องของขันธ์ ๕ เอง คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ พระโสดาบันเป็นผู้พิจารณาจนเห็นความ จริงว่าขันธ์ ๕ คือร่างและโครงของเรือนที่มาประกอบกัน ติดต่อกันเข้าเป็นคนเป็นสัตว์เป็นสิ่งของต่าง ๆ ให้มีรูปลักษณะ ด้วยอำนาจของตัณหา ด้วยอำนาจของอวิชชา แล้วก็ต้องมี ความพินาศไปในที่สุดเช่นเดียวกัน

พระโสดาบันได้เห็นความจริงของขันธ์ ๕ ด้วยอำนาจแห่งวิปัสสนาญาณ* ไม่ใช่เห็นด้วยการนึกคิด ไม่ได้เห็นด้วยอำนาจแห่งสมาธิ เพราะสมาธิจะเห็นพระนิพพานไม่ได้ สมาธิจะเห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาไม่ได้ ต้องเห็นด้วยญาณปัญญาที่เข้าไปรู้นามรูปเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เมื่อความรู้จริงเกิดขึ้นแล้ว จึงไม่มีความสำคัญผิดว่าเบญจขันธ์เป็นตัวตนหรือเป็นของของตน และก็ไม่มีอำนาจใด ๆ ที่จะสามารถทำให้เบญจขันธ์เป็นโครงร่างอยู่ได้ตลอดเวลา ต้องมีการแตกหักย่อยยับไปจากกันเป็นของธรรมดา นอกจากมีการแตกจากกันและดับจากกันแล้ว ก็ยังสามารถเข้ามาเกาะกุมกันใหม่ได้ด้วยอำนาจของตัณหาและอวิชชา คือ ก่อภพก่อชาติขึ้นมาใหม่ เพราะมีตัณหาและอวิชชา ความแยกออกจากกันและเข้ายึดเกาะกุมกันใหม่จะมีอยู่ตลอดกาล ที่อวิชชาและตัณหาเป็นเจ้าของจิตใจของคนและสัตว์อยู่ ไม่มีวันหมดไปได้ แล้วก็ต้องพินาศไปในที่สุด ทนอยู่ไม่ได้ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ทุกข์แปลว่า

---

* **สิ่งที่จะละด้วยปัญญา** ธรรมที่บุคคลพึงละทางกายก็ไม่ได้ ทางวาจาก็ไม่ได้ แต่พึงเห็นชัดด้วยปัญญาแล้วจึงละได้ คือ โลภะ(ความโลภ) โทสะ(ความประทุษร้าย) ... โมหะ(ความหลง) ...โกธะ(ความโกรธ) ... อุปนาหะ(ความผูกโกรธ)... มักขะ(ความลบหลู่)ปฬาสะ(ความตีตัวเสมอ) ... มัจฉริยะ(ความตระหนี่) ความริษยาอันชั่ว...กิเลสเหล่านี้บุคคลพึงละทางกายก็ไม่ได้ ทางวาจาก็ไม่ได้ แต่พึงเห็นชัดด้วยปัญญาแล้วจึงละได้ ไม่ใช่ละด้วยศีลหรือด้วยสมาธิ

ดูเพิ่มใน **อัง.ทสก.**(แปล) ๒๔/๕๐-๕๓ **กายสูตร**

ทนได้ยาก และบังคับบัญชาไม่ได้ เห็นการเกิดดับ เช่น เมื่อมองเห็นรูป เกิดมีเวทนา รูปดับมีเวทนา เวทนาดับ สัญญาเข้ามาใช้ สัญญาดับ ปรุงแต่งทันที ปรุงแต่งเสร็จ จิตก็ต้องรู้ ดับที่ตรงนั้นเกิดที่ตรงนั้น

พระโสดาบันได้รู้เรื่องการก่อนและการทำลาย สามารถเข้าใจรู้แจ้งเห็นจริงด้วยปัญญาถึงเรื่องการก่อขึ้น และการทำลายของเบญจขันธ์ หรือพูดได้ว่า พระโสดาบันได้เรียนรู้ต้นทางแห่งชีวิตของคนและสัตว์ทั้งหมดว่า **ชีวิตเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ทำไมจึงต้องเกิด และถ้าจะไม่เกิดจะทำได้หรือไม่** รู้แค่ว่า จะไม่เกิดได้ไหม แค่นั้นนะ รู้เพียงแค่ว่า “จะไม่เกิดก็ได้” แต่ไม่รู้ว่า**ทางไหน** หรือเรียนรู้ว่า **ปลายทางของชีวิตเป็นอย่างไร สุดท้ายของชีวิตเป็นอย่างไร มีความจริงแค่ไหน** และยิ่งกว่านั้นพระโสดาบันยังรู้**เงื่อนต่อระหว่างความเกิดและความตาย**ว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีเหตุผลเกี่ยวเนื่องกันอย่างไร ในความตายแล้วมีเกิด และเกิดแล้วมีความตาย* รวมความได้ว่า

---

* **พุทธพจน์** “ใครจักรู้แจ้งแผ่นดินนี้ ยมโลก(อบายภูมิ)และมนุษยโลกนี้ พร้อมทั้งเทวโลก ใครจักเลือกบทธรรม(โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ)ที่ตถาคตแสดงไว้ดีแล้วเหมือนช่างดอกไม้ผู้ชาญฉลาดเลือกเก็บดอกไม้ ฉะนั้น **พระเสขะ**(พระอริยบุคคล ๗ จำพวก)จักรู้แจ้งแผ่นดินนี้ ยมโลกและมนุษยโลกนี้ พร้อมทั้งเทวโลกพระเสขะจักเลือกบทธรรมที่ตถาคตแสดงไว้ดีแล้วเหมือนช่างดอกไม้ผู้ชาญฉลาดเลือกเก็บดอกไม้ ฉะนั้น”

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๔๐ **เรื่องภิกษุ ๕๐๐ รูป**

พระโสดาบันเป็นผู้รู้จักชีวะเป็นอย่างดี ชีวะแปลว่าชีวิต ความรู้เหล่านี้เรียกว่า ภูมิธรรม ภูมิแปลว่าพื้นฐาน พื้นฐานที่มีธรรมเข้าร่วม **เป็นภูมิธรรมของพระโสดาบัน**[๗]* ในเรื่องราวของมนุษย์ ของสัตว์เดรัจฉาน ของเปรตอสุรกาย แม้กระทั่งเทวดา จึงหมดความยึดมั่นถือมั่นสามารถทำลายสักกายทิฏฐิได้

๒. **วิจิกิจฉา** แปลว่า ความลังเลสงสัย มี ๒ อย่าง คือ **วิจิกิจฉาสังโยชน์**[๘] หมายถึง ความลังเลสงสัยในพระรัตนตรัยว่ามีจริงหรือไม่ และมีความจริงแค่ไหน ต้องตัดด้วยอริยมรรค **วิจิกิจฉานิวรณ์**[๙] หมายถึง ความลังเลสงสัยเล็กน้อยซึ่งจะหายไปด้วยการมีวิจาร(หมายถึงปัญญาวินิจฉัย)

วิจิกิจฉาความลังเลสงสัยที่เป็นสังโยชน์ เช่น สงสัยว่า **พระพุทธเจ้า ปรินิพพานจริงหรือ** พระพุทธดำรัสที่ว่า **ทุกอย่างมี**

---

* **ภูมิธรรมของพระโสดาบัน** เป็นผู้มีศรัทธาเลื่อมใสในพระรัตนตรัยอย่างไม่หวั่นไหว มีศีล ๕ บริสุทธิ์ ไม่ทำผิดศีลแม้จะต้องตาย ละสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลพัตตปรามาส ราคะ โทสะและโมหะที่เป็นเหตุนำไปสู่อบายได้ เป็นผู้ไม่อาจอยู่อย่างไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในศาสดา ในพระธรรม ในพระสงฆ์ ในสิกขา ไม่ทำผิดศีล ไม่มีชาติที่ ๘ เป็นผู้ไม่อาจยึดถือสังขารว่าเป็นของเที่ยง เป็นสุข เป็นอัตตา ไม่ทำอนันตริยกรรม ไม่เชื่อเรื่องมงคลตื่นข่าว ไม่แสวงหาบุญเขตนอกศาสนานี้

[๗] **สัง.มหา.**(แปล) ๑๙/๕๑๔ **ทุคคติภยสูตร**
อัง.ฉักก.(แปล) ๒๒/๖๑๕-๑๘ **ปหีนสูตร,อภัพพัฏฐานสูตร**

[๘] ดูเพิ่มใน **ม.ม.** (แปล) ๑๓/๑๔๒-๑๔๕ **มหามาลุงกยสูตร**

[๙] **สัง.มหา.**(แปล) ๑๙/๑๑๐-๑๑๓ **กายสูตร**

เกิดขึ้นเป็นของธรรมดา **สิ่งเหล่านั้น ย่อมต้องดับไปเป็นของธรรมดา จริงหรือ สิ่งใดเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปทันที** แต่เรายังไม่เห็นความดับ เห็นแต่ความต่อกันอย่างนี้ แต่พระโสดาบันเห็นความเกิดและความดับเท่าทันในอารมณ์ จึงทำลายความลังเลสงสัยในพระรัตนตรัยออกหมด เชื่อมั่นในพระปัญญาธิคุณ เชื่อมั่นในคำสั่งสอน* และเชื่อมั่นในการปฏิบัติดี มีปัญญาวินิจฉัย **พระพุทธเจ้า ไม่ใช่อยู่ที่องค์พระทองคำ พระธรรมไม่ใช่อยู่ที่คัมภีร์ หนังสือตำรา** หรือใบลาน **พระสงฆ์ไม่ใช่อยู่ที่ลูกหลานชาวบ้านห่มผ้าเหลือง** หมดความสงสัย เพราะตัวเองได้เข้าถึง**พุทธะ**ซึ่งแปลว่า**ปัญญา** เนื่องจากมีธรรมะกล่าวคือคำสั่งสอนที่ประเสริฐทำให้พ้นทุกข์ และตัวเองเป็นผู้ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ปฏิบัติให้ตัวเองปราศจากกิเลสตัณหา ไม่ใช่หมายความว่า จะถึงพระพุทธเจ้าหรือพระธรรมได้ จะต้องไปบวชอย่างเดียวเท่านั้น อย่างนี้เรียกว่า **เข้าถึงตัวเอง** ตัวเองต้องเป็นผู้รู้ว่า **ความบริสุทธิ์แห่งกาย วาจา และใจ สำรวมอินทรีย์อยู่กับความจริงในปัจจุบัน** จึงมีปัญญาเข้าร่วมตัดสินปัญหา

---

* ในสมัยสิ้นกัป จะมีดวงอาทิตย์เกิดขึ้นถึง ๗ ดวง ทำให้เกิดความร้อนเผาไหม้สรรพชีวิตและสรรพสิ่งในโลกนี้จนมอดไหม้เป็นจุณ พระพุทธองค์ตรัสว่า "...ในข้อนั้น ใครเล่า ชื่อว่าเป็นผู้รู้..เป็นผู้เชื่อว่า 'แผ่นดินใหญ่นี้และขุนเขาสิเนรุถูกไฟเผาผลาญ พินาศ ไม่เหลือ' นอกจากอริยสาวกผู้มีบทอันเห็นแล้ว(พระโสดาบัน)

อัง.สัตตก.(แปล) ๒๓/๑๓๒-๒๓๕ **สัตตสุริยสูตร**

ชีวิตได้ ทำลายวิจิกิจฉาที่ใจของตนเอง เป็นทางเดินเดียวกับพระศาสนา คือปฏิบัติเพียบพร้อมด้วยความสำรวมอินทรีย์ มี**สติอยู่กับปัจจุบัน ตั้งมั่นอยู่กับความจริงตามธรรมชาติ** นี่เป็นรูป นี่เป็นนาม แล้วจึงจะมีปัญญาทำลายวิจิกิจฉาได้หมด

พระรัตนตรัยที่พูดถึง ในที่นี้หมายถึง **วิสุทธิธรรม** คือธรรมชาติที่บริสุทธิ์หมดจดจากกิเลส เมื่อสักกายทิฏฐิซึ่งเป็นตัวปิดบังวิสุทธิธรรมโดยตรงดับไป วิสุทธิธรรมคือธรรมชาติต่าง ๆ ที่เป็นรูป เป็นนาม เป็นปรมัตถ์ทั้งหมดก็จะปรากฏขึ้น**ทำให้วิจิกิจฉาหมดไปด้วย** วิสุทธิธรรมเป็นความบริสุทธิ์ หรือที่เรียกว่าเป็นความดับโดยไม่เหลือมลทิน พระโสดาบันเป็นผู้ถึงซึ่งพระรัตนตรัย ที่เราบูชากันว่า **พุทธัง สรณัง คัจฉามิ, ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ, สังฆัง สรณัง คัจฉามิ** แปลว่า ข้าพเจ้าขอถึงซึ่งพระพุทธเจ้า พระธรรมและพระสงฆ์ว่าเป็นที่พึง พูดเพียงแต่ปากว่า **"ขอถึง" แต่พระโสดาบันเป็นผู้ถึงแล้ว** ต่างกันเห็นไหม เราอยู่ในระหว่างขอถึง กำลังเดินทางอยู่ กับเดินทางถึงแล้ว ปุถุชนกับอริยชนแตกต่างกันอย่างนี้

๓. **สีลัพพตปรามาส**[๑๐] แปลว่า ความประมาทในการประพฤติปฏิบัติในศีลในพรตต่าง ๆ ด้วยความเชื่อว่า จะทำให้ตนบริสุทธิ์ ได้ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์หรือสามารถบรรลุมรรคผลนิพพานได้

ตัวอย่างของสีลพัตตปรามาสนี้ มีให้เห็นทั่วไปที่เรารักษาศีลกันอยู่ทุกวันนี้ เป็นไปอย่างลุ่ม ๆ ดอน ๆ มีความลังเลสงสัยในศีล ไม่มีความมั่นคงและยังไม่รู้จักคำว่า "**ศีลดี**" ทำให้เดี๋ยวขาดศีล เดี๋ยวมีศีล เดี๋ยวถูก เดี๋ยวผิด สุดท้าย ก็ไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร ไม่รู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด เพราะมีโมหะปิดบัง

พระโสดาบัน สามารถกำจัด**ความวิปลาส***ในเรื่องนี้ได้เด็ดขาด มีความสามารถรู้ว่า **การปฏิบัติเช่นใดถูก เช่นใดผิด** มี

---

[๑๐]ในสมัยพุทธกาล มี**นายปุณณะ**ประพฤติโควัตร และนักบวชชีเปลือยชื่อ**เสนิยะ** ประพฤติกุกกุรวัตร ทำตัวเลียนแบบกิริยาอาการของวัวและสุนัขทุกอย่าง เพราะเชื่อว่า จะทำให้จิตบริสุทธิ์ หลุดพ้นได้ แต่พระพุทธองค์ตรัสว่า ความเข้าใจเช่นนั้น เป็นความเห็นผิด เป็นมิจฉาทิฏฐิ ชีวิตหลังตาย ไม่ปลอดภัย หรือ มีความเชื่อว่า จะบริสุทธิ์ได้ด้วยการบูชาไฟ หรือด้วยการอาบน้ำในแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ เช่น แม่น้ำคงคา เป็นต้น

ดูเพิ่มใน **ม.ม.**(แปล) ๑๓/๗๕-๘๒ **กุกกุรวติกสูตร**

สัง.ส.(แปล) ๑๕/๒๗๕-๒๗๘ **สุนทริกสูตร**

* **พุทธพจน์** "**วิปลาส** ความเห็นคลาดเคลื่อน ไม่ตรงความเป็นจริง มี ๔ ประการ คือ ๑. สัญญาวิปลาส จิตวิปลาส ทิฏฐิวิปลาสใน**สิ่งที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง** ๒. สัญญาวิปลาส จิตวิปลาส ทิฏฐิวิปลาสใน**สิ่งที่เป็นทุกข์ว่าเป็นสุข** ๓. สัญญาวิปลาส จิตวิปลาส ทิฏฐิวิปลาสใน**สิ่งที่เป็นอนัตตาว่าเป็นอัตตา** ๔. สัญญาวิปลาส จิตวิปลาส ทิฏฐิวิปลาสใน**สิ่งที่ไม่งามว่างาม**

ดูเพิ่มใน **อัง.จตุกก.**(แปล) ๒๑/๗๙-๘๑ **วิปัลลาสสูตร**

การปฏิบัติโดยไม่ลังเลสงสัย เป็นไปโดยอำนาจซึ่งเราสั่งสมไว้ ตอนนี้เราพยายามใช้ศีลเข้าควบคุม เช่น ห้ามฆ่าสัตว์ ระลึกได้ว่าการฆ่าเป็นบาป ตอนหลังศีลมีอำนาจมากขึ้น ศีลรักษาให้ ไม่ฆ่าเอง**โดยไม่ต้องตั้งใจ** (เป็นไปเองโดยอัตโนมัติ)

สีลัพพตปรามาสเป็นตัวถ่วงความเจริญของชาติ ถ่วงความเจริญของศาสนา ถ่วงความเจริญของการกระทำดีทุก ๆ อย่าง เพราะการขาดความเชื่อมั่น ยึดมั่นอย่างมีปัญญา

พระโสดาบันสามารถละสังโยชน์ได้ ๓ คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา และสีลัพพตปรามาสในขณะที่ญาณทัสสนะแก่กล้าเต็มที่เป็นองค์มรรค ความเข้าใจในเรื่องชีวิต ก็แจ่มแจ้งขึ้น **ความสงสัยในวิสุทธิธรรมก็หมดไป** และความประมาทในการปฏิบัติก็หมดไปด้วย พร้อมกับการประชุมลงครั้งแรกของมรรคสามัคคีทั้ง ๘ องค์ สัมมาทิฏฐิจึงเกิดขึ้น เห็นถูกต้องทุกอย่างตามสภาพความเป็นจริง

พระรัตนตรัยที่พึ่งอันสูงสุด

ปัญญา คือ แสงสว่างในโลก

“เมื่อโลกลุกเป็นไฟ(คือกิเลสและการเกิดแก่เจ็บตาย)อยู่เป็นนิตย์
ทำไม จึงมัวหัวเราะร่าเริงกันอยู่เล่า
เธอทั้งหลาย ถูกความมืด(อวิชชา,โมหะ,มิจฉาทิฏฐิ)ปกคลุม
ไฉน ไม่แสวงหาดวงประทีป (ปัญญาญาณ)กันเล่า
โลกนี้มืดมน(โลกิยมหาชนในโลกนี้
เป็นผู้มืดบอด เพราะไม่มีปัญญาจักษุ)
คนในโลกนี้น้อยคนนักจักเห็นแจ้ง
น้อยคนนักจักไปสวรรค์
(ไตรลักษณ์ ที่จะไปสุคติภูมิ หรือที่จะบรรลุนิพพาน)
เหมือนนกติดข่าย น้อยตัวนักที่จะพ้นจากข่าย ฉะนั้น”
“ผู้เห็นทางอมตะ(นิพพาน) แม้มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว
ประเสริฐกว่าผู้ไม่เห็นทางอมตะที่มีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี”

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๗๗,๘๗,๖๖

คุณลักษณะของพระโสดาบัน

เราเรียนเรื่องชีวิตของพระโสดาบันแล้ว เราจะต้องศึกษาด้วยว่า คุณลักษณะของพระโสดาบันมีอะไรบ้าง จะได้เทียบเคียงถูกและพิสูจน์ได้ว่า บุคคลนั้นบุคคลนี้เป็นพระโสดาบันหรือไม่ **เราจะได้ไม่ใช้ใครโดยสุ่มสี่สุ่มห้า ไม่กล่าวประณามใครโดยสุ่มสี่สุ่มห้า ไม่ควรล่วงเกินใครเลย*** เพราะเราไม่สามารถรู้ได้ว่าผู้นั้นได้กระแสพระนิพพานหรือยัง

คุณลักษณะของพระโสดาบันมี ๔ ประการ คือ

๑. มีความศรัทธาเชื่อมั่นในพระพุทธเจ้า ศรัทธาในพระปัญญาว่า เมื่อมีปัญญาเท่านั้นจะพาพ้นทุกข์ได้

---

*กรณีตัวอย่างของ**นางขุชชุตตรา**ใช้พระภิกษุณีที่เป็นพระอรหันต์ ช่วยหยิบยื่นกระเช้าเครื่องประดับให้ เพราะวิบากกรรมนั้นต้องเกิดมาเป็นคนใช้ถึง ๑๐๐ ชาติ

อัง.เอก.(แปล) ๒๐/๓๒ และอรรถกถา **เรื่องพระนางสามาวดี**

ดูเพิ่มใน **อุรคชาดก**และอรรถกถา

พระพุทธองค์ตรัสถึงการพูดตำหนิด่าว่า**พระโสดาบันคนเดียว** มีโทษมากกว่าการด่าว่านักบวช นักพรต ดาบส หรือฤาษีในลัทธิศาสนาอื่นภายนอกพุทธศาสนาที่เป็นกรรมวาทีและที่ได้ฌานอภิญญาพร้อมทั้งหมู่สาวก เพราะไม่มีการขุดโค่นคุณความดีของตนอะไรอย่างอื่น ที่จะมีโทษอันตรายร้ายแรงเท่ากับการด่าว่าเพื่อนพรหมจารีด้วยกัน”

อัง.สัตตก. (แปล) ๒๓/๑๖๗ **สุเนตตสูตร**

อัง.ฉัก.(แปล) ๒๒/๕๐๒-๕๐๗,

อง.ทสก. (แปล) ๒๔/๗๕/๑๖๗ **มิคสาลาสูตร**

๒. มีความศรัทธาเชื่อมั่นในพระธรรมคำสอนที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ดีแล้ว ศรัทธาที่พิสูจน์แล้วว่า ที่เห็น เราไม่ได้เป็นผู้เห็น แต่นามเห็น นี่คือรูป นี่คือนาม

๓. มีความศรัทธาเชื่อมั่นในพระสังฆเจ้า เชื่อมั่นว่าปฏิบัติดี ปฏิบัติตรงเท่านั้นจึง**จะสิ้นทุกข์ หมดการเกิด** ไม่ใช่บวชเป็นพระ นุ่งเหลือง ห่มเหลือง เดินไปเดินมา ขอโน่น ขอนี่ มีนั่นมีนี่ เชื่อมั่นว่าตัวเองจะต้องเป็นสังฆะให้ได้ คือตรงต่อทางมรรคผลนิพพาน **ทำลายอภิชฌา โทมนัส**

๔. มีศีล ๕ เป็นข้อปฏิบัติประจำชีวิตจิตใจของตัวเอง **โดยไม่มีการมัวหมองด่างพร้อยเลยทุกขณะจิต**

นอกจากมีศีลครบทั้ง ๕ ข้อนี้แล้ว พระโสดาบันยังมีคุณลักษณะพิเศษอีก ๒ ประการคือ

●มีจิตประกอบด้วยกุศล ยินดีที่จะบริจาคทุกเมื่อ เพราะรู้ว่า การละออกเท่ากับรื้อสัญญาเพื่อละสังโยชน์ และรู้เห็นเป็นจริงว่า ทรัพย์ภายนอก แม้แต่กายของเรา มีแต่เสื่อมไปเป็นของธรรมดา **การรับไม่ดี การให้ดี** การรับคือกิเลส การให้เป็นทาน จึงมีความยินดี สละได้ทุกอย่าง กำลังก้าวเข้าสู่กระแสเท่านั้นเอง ยังสละได้แม้กระทั่งชีวิต ทรัพย์สมบัติเพราะรู้ว่าต่างคนต่างมา ประสบกันแค่ชาตินี้ชาติเดียว แล้วก็หายไปเมื่อเราตาย ความรักก็ไม่จีรังยั่งยืน แต่เราไม่เคยลืมรักตัวเองผู้**เป็นพระโสดาบันรู้ว่า**

เมื่อเราไม่เคยลืมรักตัวเอง* ต้องหาของดีให้กับชีวิต คือไม่หาของปลอมนั่นเอง

● มีปัญญาแก่กล้าเป็นสัมมาทิฏฐิ หมายถึง รู้เหตุ รู้ผลอยู่ตลอดเวลา ไม่ตกอยู่ใต้ความประมาท* มีการกระทำทุกอย่างด้วยความมั่นคง ตรงต่อความบริสุทธิ์ ไม่ขอ ไม่เรียกร้อง ไม่ตำหนิผู้อื่น ไม่ตำหนิตนเอง **ไม่มีบริวารมาก ไม่มีเครื่องอัฐบริขารมาก ถือสันโดษเป็นนิจ จะทำให้ชีวิตไม่ตกในอบายภูมิเด็ดขาด**

จำไว้นะลูก ขณะใดลูกโมโหมาก ๆ ทุบโต๊ะ ขณะนั้นลูกกำลังกระชากประตูนรกอย่างแรง

---

* ถ้ามีคนถามว่า "เรารักใครมากที่สุดในชีวิตนี้" คำตอบที่ถูกต้อง คือ **รักตัวเราเองมากที่สุด** แม้บางคนจะแย้งว่า รักพ่อแม่หรือรักลูกมากที่สุดก็ตาม ถึงกระนั้น ก็ยังน้อยกว่ารักตัวเอง เพราะเรารักตัวเองมากต่างหาก เราจึงไม่อยากให้คนที่เรารักเป็นทุกข์ หรือ มีอันเป็นไปต่างๆ มีพระพุทธพจน์กล่าวยืนยันไว้ว่า **"นัตถิ อัตตะสะมัง เปมัง"** แปลว่า "ไม่มีความรักอื่นใด จะยิ่งไปกว่ารักตัวเอง" **สัง.ส.**(แปล) ๑๕/๑๓๗ **มัลลิกาสูตร**

* **พุทธพจน์** "ภิกษุยินดีในความไม่ประมาทหรือมีปกติเห็นภัยในความประมาทเป็นผู้ไม่เสื่อม๒ ชื่อว่าอยู่ใกล้นิพพานแน่แท้" **ขุ.ธ.**(แปล) ๒๕/๓๔

การเข้าถึงความเป็นโสดาบัน

เมื่อได้รู้จักคุณลักษณะของพระโสดาบันแล้ว เราจะประพฤติอย่างไรจึงจะบรรลุโสดาบันได้ มีพุทธวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. **หมั่นสมาคมกับผู้ฉลาด** ผู้ฉลาดในที่นี้หมายถึงผู้ที่มีความสงบกาย สงบวาจา สงบใจ เป็นคุณลักษณะ **ไม่ใช่ดอกเตอร์ ศาสตราจารย์*** นั่นเก่งทางโลก ไม่ได้เก่งทางธรรม

การสงบอย่างไร ไม่ลุกลี้ลุกลน แสดงออกซึ่งการทนไม่ไหว ตบอกชกหัว **หัวเราะลั่น นอนชักดิ้นชักงอ** หัวเราะยังไม่พอยังพูดด้วย หัวเราะจนขาดใจตาย คนกายสงบก็หัวเราะได้ แต่รู้ว่าขีดจำกัดอยู่ตรงไหน คนเราห้ามหัวเราะได้ไหม ใครไม่หัวเราะแล้วยกมือขึ้นซิ ยิ้มได้ หัวเราะได้ แต่พยายามหัดตนเอง หัดบุคลิก อย่าลุกลี้ลุกลน

วิธีสงบมือจะสอนให้ คือคนเราชอบแสดงออกเหมือนพวกคนป่า พูดเป็นแล้วก็ยังโบกมือไปมา ต้องหัด ไม่มีใครอยู่

---

* บุคคล ๔ จำพวก คือ ๑. **อุคฆฏิตัญญู** (ผู้เข้าใจได้ฉับพลัน) ๒. **วิปจิตัญญู** (ผู้เข้าใจต่อเมื่อขยายความ)๓. **เนยยะ** (ผู้ที่พอจะแนะนำได้) ๔. **ปทปรมะ** (ผู้ที่สอนให้รู้ได้เพียงตัวบทคือพยัญชนะ)หมายถึง บุคคลที่ฟังไว้มาก แสดงไว้มาก ทรงจำไว้มาก และพูดไว้มาก แต่ไม่บรรลุธรรมในชาตินี้

อัง.จตุกก.(แปล) ๒๑/๒๐๒ **อุคฆฏิตัญญูสูตร**

ดีๆ ทำได้เลย ต้องค่อย ๆทำ พอนั่งลงก็เอามือประสานกันไว้ หรือไม่ **นั่งแล้วชอบเขย่าขา** เป็นสันนิบาต ก็กดเอาไว้ เริ่มหัด คนเราจะไม่สง่าผ่าเผยเลยที่มานั่งสั่น เดี๋ยวเขานึกว่า **เจ้าเข้า** เอาข้อเท้าเหยียบเอาไว้ ถ้ามันจะออกไป ระลึกได้ก็เอากลับมา ที่เก่า **นึกได้ตอนไหนเริ่มต้นตอนนั้น** ตัวอย่างเช่น กำลังพูดโทรศัพท์อยู่นะบอกว่า ถ้า...**ไม่มา...น่าดู** (เอามือตีขาตนเอง) อย่างนี้ใครเป็นคนเจ็บ พอนึกได้ก็เอามือไว้ ไม่ได้ก็หัดวางไว้ที่หนึ่ง นี่พอมือไปแล้ว เขาบอกอย่างนี้ลูก ลูกศิษย์ใกล้ ๆ ด้วย "วันนี้ทำผิดไปแล้วหลวงพ่อ พรุ่งนี้ค่อยจะเริ่มต้นใหม่ เอาให้เต็มที่เลย ไหนๆ มันผิดไปแล้ว" อย่างนี้ไม่มีทางดีได้ เจริญไม่ได้ เพราะคำว่า**เจริญคือกระทำได้เดี๋ยวนั้น**

บางคนปวดท้อง แล้วไปกดตรงเอวอีกมันหายไหม ทำลาย**มหาภูตรูป*** ปวดท้องไม่ต้องกด ไม่ต้องทำท่างอก่องอขิง ไม่ต้องแสดงบุคลิกออกมา ปวดท้องก็กินยาแล้วนอนเลย บางคนยังบอกว่า "ป้าจะตายแล้ว ป้าแน่นเชียว ป้าจะแย่แล้ว ไม่ไหวแล้ว" เป็นพ่อนะจะบอกว่า ยังไหวอยู่นี่ พูดจ้อเลย เรานั่งดูยังไม่พูดเลย ฉะนั้น อิริยาบถต่าง ๆ พยายามสำรวมไว้ เพราะอิริยาบถฟ้องขันติ

---

* **มหาภูตรูป** คือ รูปที่มีส่วนประกอบสำคัญใหญ่ๆ แบ่งออกเป็น ๔ ประการคือ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลมและธาตุไฟ ดูเพิ่มใน **ม.อุ.**(แปล)๑๔/๔๐๑-๕๑๔ **ธาตุวิภังคสูตร**

ทางวาจา สงบอย่างไร หมั่นท่องไว้ "พูดน้อยผิดน้อย ไม่พูดเลย ไม่ผิดเลย"

ผู้ที่ช่างพูดคุยเก่ง สันทัดในการพูดขอให้เปลี่ยนเป็นพุทโธ, สัมมาอรหัง, โอมหังวันโท นโมพุทธายะ เวลานั่งสมาธิให้ท่องไป พูดน้อยผิดน้อย ไม่พูดเลยไม่ผิดเลย ได้สมาธิและ**สอนตนไปในตัวด้วยสวดสัก ๕๐๐ จบ*** ได้สมาธิพอสมควรก็เจริญวิปัสสนาต่อเลย นามเป็นผู้รู้ **ใครทำขอให้เจริญ**

ทางใจทำอย่างไร ใจเป็นประธานทำให้งานต่าง ๆ สำเร็จกิจขึ้นมา พยายามรู้กระทบ รู้กระทำ จะนึกจะคิดอะไรจะพูดออกมาให้รู้ที่ใจก่อน **ทำกรรมใหม่ให้ดีนะ นี่มันวิบากนะ**

ผู้ที่สมาคมกับผู้ฉลาด แล้วทำตัวเองฉลาด เขาเรียกว่าตั้งตนไว้ชอบในปัจจุบันชาติ **เพราะรู้ว่าการใช้กายทุจริตจะเป็นพิษต่อตนเอง** ใช้วาจาโดยไม่จำเป็น พูดมากก็ผิดมาก ใช้ใจคิดพยาบาทก็สร้างความเศร้าหมอง **เราอยากเป็นพระโสดาบัน** แต่คบกับคนพูดมาก ผิดมาก วุ่นวาย ไร้สาระ ลูกไม่ได้เป็นโสดา **แต่เป็นการชักพาให้ลูกเป็นโซดา คือผสมกับเขาไปเรื่อย ๆ**

---

* **พุทธพจน์** "จุนทะ เรากล่าวว่า 'แม้จิตตุปบาท ก็มีอุปการะมากในกุศลธรรมทั้งหลาย ไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงการกระทำด้วยกายและพูดด้วยวาจา'..."

ดูเพิ่มใน **ม.มู.** (แปล) ๑๒/๗๕ **สัลเลขสูตร**

๒. **หมั่นฟังธรรม** หมั่นศึกษาหาความรู้ ไม่ใช่ให้ต้องมาหาพ่อนะ อะไรก็แล้วแต่ที่เป็นหลักปฏิบัติถูกต้อง เรื่องราวที่มีเหตุและมีผล เมื่อเรารู้ว่าเป็นข้อปฏิบัติตามแนวทางของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ปฏิบัติของเราไป เวลาเข้าไปในสถานที่อื่น **รู้ว่าถูก เราก็เอามาใช้ รู้ว่าผิด ไม่ต้องไปต่อล้อต่อเถียงกับใครหยุดอยู่กับที่** แล้วทำที่ตัวเอง หรือไม่ ใคร ๆ เขาว่าอันนี้ดีฉันไป อันนี้ดีก็ไป ศรัทธาไปหมด โดยไม่รู้ว่า "**อะไรดีแท้**" สิ่งที่เอามารกตัวเอง ปวดหัว ไม่รู้จะปฏิบัติอันไหนก่อน จึงต้องมีปัญญาเรียนเรื่องปฏิบัติที่ถูกต้อง หมั่นฟังธรรม ที่รวมถึงการพูดคุยกับคนที่พูดมีเหตุมีผล ประเภทที่ถามว่า "คุณใส่แว่นตาทำไม ฉันไม่เห็นอยากใส่เลย" "ไม่เห็นชอบเลยสายตาสั้น"

ใครบ้างอยากใส่แว่นตา ถ้าสายตามดีจะใส่แว่นไหม เคยถามคนสายตาสั้นหรือเปล่าว่า เขาชอบไหม **พวกที่ถามอะไรไม่เข้าเรื่อง พูดอะไรไม่มีเหตุมีผล อย่าไปสมาคมด้วย** แล้วตนเองก็ต้องพยายามพูดอย่างเข้าเรื่องและมีเหตุมีผล คือพูดสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นและตนเองให้ได้

๓. หมั่นใช้โยนิโสมนสิการดำริตริตรองให้ถี่ถ้วน

หลักของพ่อก็คือ ก่อนจะทำอะไร ก่อนจะไปไหน รู้สึกว่า**จะทำไปทำไม** คิดพิจารณา ทบทวน ใคร่ครวญ แล้วค่อยตัดสิน ใช้ใจดำริตามและไตร่ตรองทุกคำพูด ด้วยเหตุ ด้วยผล ด้วยปัญญา เช่น เราถูกกล่าวหา ถูกว่ามา ก็ตีโพยตีพายท้าตี

ท้าต่อยกัน เราทำดีขนาดนี้แล้ว เราให้เงินเขายืมแล้ว ทำไมเขายังโกงเราอีก นี่หรือทำดีได้ดีมีที่ไหน เราดำริไม่ถูกต้อง คิดไม่ถูกต้อง ที่ถูกโกงเพราะเคยโกงเขามา **แต่ที่ให้เขายืมเงินนั้นเราได้บุญ** มันคนละเรื่องกัน หมั่นมองเหตุมองผลให้ถูกต้อง

๔. พยายามฝึกฝนปฏิบัติตนตามแนวทางพ้นทุกข์จนสุดความสามารถ

เรามีความสามารถเท่าใด พยายามให้เต็มที่ เมื่อยังไม่ได้อย่าน้อยใจ เกิดความลังเลว่าจะได้จริงหรือเปล่า พอคนอื่นเขาบอกว่าทำอย่างนี้ไม่ถูกนะ ก็หวั่นไหว **เราจะเป็นคนที่มีวิจิกิจฉาอยู่เรื่อย ๆ ไม่สำเร็จอะไรสักอย่าง** ของที่ฟังมาเก่าอย่าเอามาอ้างอีกว่า **ทำไมตรงนั้นเขาบอกว่าอย่างนี้ล่ะหลวงพ่อ** ตัดอาลัยไม่ขาด **พระโสดาบันท่านตัดอาลัยขาด** * ลูกตัดไม่ขาดลูกก็ไม่ได้เป็น เช่น เราถามว่า ทำไมจึงมีโรคภัยไข้เจ็บมาก ทำไมเราจึงถูกยิง ไปฟังคนอื่นเขาบอกว่า เพราะเราไปยิงคนนั้นไว้ เขาเลยตามมายิง นี่เขาเรียกจองเวร จองกรรม อย่างนี้ผิด **เหตุผล**

---

* ธรรมที่ปัจจัยปรุงแต่งหรือธรรมที่ปัจจัยไม่ปรุงแต่งมีประมาณเท่าใด **วิราคะ**(ความคลายกำหนัด) คือ**ความสร่างความเมา ความดับความกระหาย ความถอนอาลัย ความตัดวัฏฏะ ความสิ้นตัณหา ความคลายกำหนัด ความดับทุกข์ นิพพาน** บัณฑิตกล่าวว่า เลิศกว่าธรรมเหล่านั้น บุคคลผู้เลื่อมใสในวิราคธรรม ชื่อว่าเลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ และวิบากที่เลิศย่อมมีแก่บุคคลผู้เลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ

อัง.จตุกก. (แปล) ๒๑/๕๓ – ๕๕ **อัคคัปปสาทสูตร**

ไม่ตรงกัน เพราะเราเคยทำร้ายร่างกายผู้อื่นทั้งคนและสัตว์ให้ได้รับความเดือดร้อน จึงมีโรคภัยไข้เจ็บ เคยฆ่าเขาจึงถูกฆ่าตอบ **แต่เขานี้ไม่ใช่คนเดิม** เพราะเขาคนนั้นถูกเราฆ่าแล้วเขาไม่ได้มาเกิดเป็นคน ต้องตกนรก คนที่ถูกฆ่าจิตจะมีอารมณ์โทสะ **แต่กรรมของคนฆ่ามีมากกว่ากรรมของคนตาย** คนฆ่าก็ต้องตกนรก เมื่อมีโอกาสดีได้มาเกิดเป็นคน ก็**ต้องถูกคนอื่นที่มีนิสัยคล้ายกันมาฆ่าต่อ** เมื่อยอมรับแล้วไม่ต้องถามว่า **แล้วทำไมเขาถึงสอนอย่างนั้น** มันทำให้เสียเวลา ถ้ายังไม่เชื่อของใหม่ก็อย่าเพิ่งตัดสิน เอาไปคิดให้รอบคอบ เมื่อตัดสินว่า**เชื่ออันนี้แน่ มีเหตุมีผลก็ทิ้งของเก่าทันที** เพราะจะทำให้ใจเศร้าหมองเปล่าๆ เวลาจะมีค่า เวลานั้นย่อมต้องประกอบด้วยปัญญา

คุณธรรมทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นหลักสำคัญมาก ถ้าเรามีความเพียรประพฤติอย่างนี้เต็มความสามารถ ความเจริญนับตั้งแต่ปุถุชนก็จะหมุนสู่ความเป็นกัลยาณชน จากกัลยาณชนก็จะสู่ความเป็นอริยชน **จากอริยชนก็จะสู่ความเป็นสกทาคามี จากสกทาคามีก็จะสู่อนาคามี และจากอนาคามีก็จะสู่อรหันต์** แล้วก็จะได้ไม่ต้องเกิดอีก

เมื่อได้รู้คุณลักษณะของพระโสดาบันแล้ว ก็คงจะจินตนาการได้ว่า **ท่านคงจะหมดจดจากกิเลส ชีวิตคงราบรื่นไม่มีความทุกข์** เพราะปุถุชนเป็นผู้มีทุกข์ประจำคือขันธ์ ๕ แล้วก็แส่

หาทุกข์ ส่วนพระโสดาบันเป็นผู้เอาคำว่า **"แส่หาทุกข์"** ออกไปแล้ว ชีวิตจึงมีแต่การแก้ไขทุกข์ที่เป็นทุกข์ประจำ **ซึ่งก็ยังแก้ได้ไม่หมดเลย** นี่คือหน้าที่และเป็นคุณสมบัติพิเศษ

ขันธ์ ๕ เกิดขึ้นและตั้งอยู่ได้อย่างไร เพราะมีวิบาก จึงพยายามดูแลสอนตนเองว่า นี่วิบากนะ แล้วตั้งใจทำกรรมใหม่พอกระทบก็รู้เท่าทัน **ไม่แส่หากรรมใหม่และทุกข์ใหม่**

นกไม่ทิ้งร่องรอยในอากาศ
พระอรหันต์ ไม่ติดใจในอารมณ์ทั้งปวง

"ท่านผู้สิ้นอาสวะแล้ว ไม่ติดในอาหาร
มีสุญญตวิโมกข์ และอนิมิตตวิโมกข์ เป็นอารมณ์
ไม่ทิ้งร่องรอยไว้ให้เป็นที่รู้ได้
เหมือนนกไม่ทิ้งร่องรอยไว้ในอากาศ ฉะนั้น"

พุทธพจน์
ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๕๘

คุณธรรมที่ทำให้บรรลุโสดาปัตติผล

"ภิกษุทั้งหลาย ธรรม ๔ ประการนี้ ที่บุคคลเจริญ ทำให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อทำให้แจ้งโสดาปัตติผล คือ

๑. สัปปุริสสังเสวะ (การคบหาสัตบุรุษผู้เป็นบัณฑิต)

๒. สัทธัมมัสสวนะ (การฟังพระสัทธรรม สั่งสมสุตะ)

๓. โยนิโสมนสิการ (การมนสิการ พิจารณาโดยแยบคาย)

๔. ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ (การปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม หรือปฏิบัติธรรมถูกหลักตามอริยมรรคมีองค์ ๘)"

โสตาปัตติผลสูตร

สัง.มหา.(แปล) ๑๙/๕๓๖-๕๓๗

คุณภาพชีวิตของผู้บรรลุธรรม

"ผู้เห็นทางอมตะ(นิพพาน) แม้มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว
ประเสริฐกว่าผู้ไม่เห็นทางอมตะ ที่มีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี"

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๖๖

ลักษณะของพระโสดาบัน

ส่วนลักษณะของพระโสดาบันตามคำจำกัดความของพ่อยังมีเพิ่มเติมอีกดังนี้

๑. ไม่บ้าหอบ เวลาเราไปตลาดหรือซื้อของพะรุงพะรังนี่บอกตนเองเลยว่า **ยังไกลจากพระโสดา** สองมือสิบนิ้วหิ้วมันยี่สิบถุง พระโสดาไม่มีความบ้าเช่นนี้ เพราะคนหอบคือคนบ้าใช่ไหม คนหอบนี่ **วิปลาส**

๒. ไม่บ้าคุย คนที่คุยเป็นคุ้งเป็นแคว กำลังพูดอะไรที่ไม่รู้เรื่อง บ้าไหม อยู่ดี ๆ ก็ตะโกนโหวกเหวก

๓. ไม่บ้าขอ เช่น ขอบ้างซิ ฉันอยากได้ เธอให้ฉันหน่อยซิ เป็นพระโสดาไม่ได้แล้ว พกมากเป็นทุกข์ มีมากเป็นทุกข์

๔. **ไม่รอใคร** คือ การไม่มีชีวิตเนื่องด้วยผู้อื่น เดี๋ยวรอเขาก่อนถึงค่อยตัดสินใจ ไม่เป็นตัวของตัวเอง พระโสดาไม่เป็นอย่างนั้น

เท่าที่ผ่านสายตาของพ่อเอง บุคคลที่เป็นพระโสดาบันถ้าเป็นพระภิกษุ **จะมีจีวรเพียง ๒ ชุดเท่านั้น** ถ้าได้รับมากกว่านั้น**จะรีบบริจาคไม่สะสมสมบัติสังโยชน์** และส่วนมากที่สัมผัสมาจะรับประทาน**อาหารคลุกเคล้ากันอยู่ตลอดเวลา** ไม่ทีละคำ ปนกันกินได้ทุกอย่าง

นอกจากนี้ที่พบมากับตัวเอง คือ มีข้อสังเกต คือ**มองไม่ไกล เดินสุภาพ พูดน้อย ยิ้มรับ ตอบน้อยแต่มีประโยชน์** ไม่ได้เดินมองโน่นมองนี่ แล้วไม่ทำกิจโดยไม่จำเป็น กิจของพระโสดาไม่จำเป็น **ต้องก่อสร้าง ทาสี ไม่มีการเป็นเจ้าของทุน ออกรถทัวร์ ไม่เป็นหมอดูให้ใครแล้ว*** เพราะต้องดูแลตัวเองสำคัญกว่า **มัวแต่ดูคนอื่นเขา แต่ตัวเรากลับแย่**

ลักษณะการ**เดินสง่าผ่าเผย** การบิณฑบาต ของพระโสดาบันจะมองบาตรของตัวเอง ไม่มองอาหารของผู้ใส่ เห็นว่าพอสมควรแล้ว**ปิดบาตรกลับทันที ไม่รับจนล้นบาตร** มีชีวิตไม่พึ่งผู้อื่น ไม่ต้องมีลูกศิษย์ถือปิ่นโตตาม เพราะมีความประมาณในโภชนา บาตรก็แค่นี้ ยังใส่ปิ่นโตอีก

ส่วนผู้ปริ่มใกล้จะสำเร็จโสดาบันที่เป็นฆราวาส บุคคลนั้นจะมีความสง่าผ่าเผย หน้าตาชื่นบานอยู่เป็นนิจ มีความคิดที่รอบคอบประกอบไปด้วยการกระทำที่มีเหตุผล มีความสำรวม เป็นผู้รับฟังที่ดี ไม่โต้แย้งใคร มีใจสงบ เวลาประสบ

---

* พระอริยเจ้าทั้งหลาย ย่อมเว้นขาดจากสิ่งเหล่านี้ คือ เว้นขาดจากการเลี้ยงชีพผิดทางด้วยเดรัจฉานวิชา คือ ทำนายอวัยวะ ทำนายตำหนิ ทำนายโชคลาง ทำนายฝัน ทำนายลักษณะ ทำนายหนูกัดผ้า ทำพิธีบูชาไฟ พิธีเบิกแว่น เวียนเทียน พิธีซัดแกลบบูชาไฟ พิธีซัดรำบูชาไฟ พิธีซัดข้าวสารบูชาไฟ พิธีเติมเนยบูชาไฟ พิธีเติมน้ำมันบูชาไฟ พิธีพ่นเครื่องเซ่นบูชาไฟ พิธีพลีกรรมด้วยเลือด วิชาดูอวัยวะ วิชาดูพื้นที่ วิชาทำเสน่ห์เวทมนตร์ไล่ผี

ดูเพิ่มใน **ที.สี.**(แปล) ๙/๑-๔๗ **พรหมชาลสูตร**

ปัญหาก็จะมีสติคอยเตือนตนเอง และมีการดำเนินชีวิตอย่างง่ายและสะดวก คือ ไม่วุ่นวาย ไม่คัดเลือกอะไรทั้งสิ้น **อาภรณ์จะสะอาดสะอ้าน ไม่สกปรกแต่ไม่มีมาก การประดับตกแต่งเรือนกายแทบไม่เหลือ**เลย ถ้าบุคคลนั้นเกิดสายตาสั้น ก็จำเป็นต้องใส่แว่นตา ไม่ถือของพะรุงพะรัง เพราะไม่ซื้ออะไรที่ไม่จำเป็น ไม่ชอบหอบ ไม่ชอบขน ไม่ชอบบ่น ไม่ชอบคิด ไม่ชอบติด ไม่ชอบยุ่ง มุ่งแต่ทางเดินต่อไปไม่เกิน ๗ ชาติ **ทุกคนมีสิทธิ์เป็น**และขอให้เป็นทุกคนด้วย โดยเริ่มหัดสำรวมกาย วาจา ใจ พูดให้น้อย พูดน้อย ไม่พูดเลย ไม่ผิดเลย

พ่อก็ขอภาวนา อธิษฐาน แผ่เมตตาจิต ที่พ่อได้เคยปฏิบัติมาทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน และจะทุ่มเทกำลังกายและใจ **ตั้งมั่นในการสอนให้ลูกได้ดวงตาเห็นธรรม เป็นพระโสดาบันโดยไวชาติ** ขอให้ลูกทุกๆคน ประสพผลอันเลิศในการปฏิบัติโดยเร็วไว แต่ตัวพ่อนี้ ยังไม่ปรารถนาที่จะสำเร็จมรรคผลนิพพาน

บูชาคนที่ควรบูชา

ย่อมเป็นมงคลสูงสุดแก่ชีวิต

"การบูชาของบุคคลผู้บูชาท่านที่อบรมตนดี
(พระอริยเจ้า)แล้วคนเดียว
แม้เพียงครู่เดียว ประเสริฐกว่า
การบูชาของบุคคลผู้บูชายัญ(การให้ทาน)
ด้วยทรัพย์จำนวน ๑,๐๐๐ กหาปณะ
ทุก ๆ เดือน ตลอด ๑๐๐ ปี
การบูชาของบุคคลผู้บูชาท่านที่อบรมตนดีแล้วคนเดียว
แม้เพียงครู่เดียว ประเสริฐกว่า
การบูชาของบุคคลผู้บูชาไฟในป่าเป็นเวลา ๑๐๐ ปี
การไหว้ท่านผู้ปฏิบัติตรง
ประเสริฐกว่าการบูชายัญและการบวงสรวงใด ๆ ในโลก
ที่ผู้หวังบุญทำอยู่ตลอดปี เพราะการบูชายัญ
และการบวงสรวงทั้งหมดนั้นมีค่าไม่ถึงหนึ่งในสี่"

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๖๓,๖๔

พระโสดาบัน ทำไม่ได้

บุคคลผู้ได้ดวงตาเห็นธรรม ย่อมไม่ทำดังนี้

๑. เป็นผู้ไม่อาจอยู่อย่างไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในศาสดา
๒. เป็นผู้ไม่อาจอยู่อย่างไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในธรรม
๓. เป็นผู้ไม่อาจอยู่อย่างไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในสงฆ์
๔. เป็นผู้ไม่อาจอยู่อย่างไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรงในสิกขา
๕. เป็นผู้ไม่อาจกลับมาสู่เหตุที่ไม่ควรเข้าถึง (พระโสดาบันจะทำผิดศีล และถือมั่นในมิจฉาทิฏฐิทั้งหลาย)
๖. เป็นผู้ไม่อาจให้ภพที่ ๘ เกิดขึ้นได้
๗. เป็นผู้ไม่อาจยึดถือสังขารว่าเป็นของเที่ยง
๘. เป็นผู้ไม่อาจยึดถือสังขารว่าเป็นสุข
๙. เป็นผู้ไม่อาจยึดถือธรรมว่าเป็นอัตตา
๑๐. เป็นผู้ไม่อาจทำอนันตริยกรรม
๑๑. เป็นผู้ไม่อาจเชื่อความบริสุทธิ์โดยถือมงคลตื่นข่าว
๑๒. เป็นผู้ไม่อาจแสวงหาเขตบุญนอกศาสนานี้

อภัพพัฏฐานสูตรที่ ๑-๒
อัง.ฉักก.(แปล) ๒๒/๖๑๖-๖๑๗

ปุจฉา-วิสัชนา

ถาม-ตอบปัญหาธรรมะ

ผู้ที่เข้าฟังการบรรยายธรรมของหลวงพ่อเสือ ได้กราบเรียนถามข้อสงสัย และหลวงพ่อได้กรุณาตอบคำถามเหล่านั้นโดยอย่างละเอียด จึงได้คัดเลือก**คำถาม-คำตอบ**ที่น่าสนใจมาพิมพ์ไว้ในที่นี้ด้วย เพื่อจะเป็นประโยชน์ ให้ข้อคิด เตือนสติสอนใจสำหรับผู้สนใจใคร่ศึกษาต่อไป

คำถาม : ได้ฟังหลวงพ่ออธิบายเรื่องสังโยชน์แล้ว สงสัยว่า บางอาจารย์บอกว่า เรามีศีล ๕ บริสุทธิ์เว้นอบายมุขได้อย่านี้เป็นพระโสดาบันได้แล้ว เพราะศีลนำไปสู่สุคติได้ ศีลเป็นที่มาของโภคทรัพย์ได้ ศีลสามารถนำไปสู่พระนิพพานได้ แต่บางท่านก็สอนว่า พระโสดาบันต้องละสังโยชน์ได้ ๓ ตัว แล้วค่อย ๆ ละไปเรื่อย ๆ อีก ๗ ตัว พอหมดก็เป็นพระอรหันต์ ทำไม จึงอธิบายไม่เหมือนกัน

คำตอบ : ใช่ พระอรหันต์ท่านสามารถตัดสังโยชน์ทั้ง ๑๐ ได้เด็ดขาด ไม่มีพืชเชื้อเหลือเลยสักอย่างเดียว พ่อพยายามให้คนทำสังโยชน์ทั้ง ๑๐ ให้มีสีต่างกัน ตัวอย่างเช่น

สีดำน่ากลัวที่สุด อันไหนสีดำบ้าง **วิจิกิจฉา อรูปราคะ อวิชชา** น่ากลัวมาก อะไรล่ะที่ทำให้การเรียนของเราไม่เจริญเสียที เพราะเรียนมากเลยเกิดวิจิกิจฉา แล้วสิ่งที่เราเรียนมานั้น เราเอาความรู้สึกเก็บไว้เป็นนาม อรูปราคะเข้า เพราะอะไรล่ะจึงมีความลังเลและมีความยึดมั่นในคำพูด ในคำสอนเพราะอวิชชา เพราะฉะนั้น พระโสดาบันตัดได้ขาด ๓ ตัวแน่นอนอย่างที่อธิบาย แต่การอธิบายของพ่อนั้น เพื่อจะให้เห็นว่า อย่าไปเรียนที่ละท่อน วันนี้เรียนอันนี้ พรุ่งนี้เรียนอันนี้ ทุกอย่างมันเชื่อมโยงกัน ตัดได้ทีละน้อย **แต่ตัดได้เด็ดขาดคือพระโสดาบัน ไม่หลงผิดว่าเป็นตัวตน ไม่มีความลังเลสงสัยในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่ประมาทแล้วอย่างเด็ดขาด** ทุกคนไม่มี ๑๐ ตัวนี้**เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติ** แต่เลิกปฏิบัติมาแล้ว มี ๑๐ ครบ พระโสดาบันไม่มาอีกแล้ว ๓ พอเป็นพระสกทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์ ไม่มาอีกแล้ว ๑๐ **ส่วนเราไม่มาแค่ชั่วคราว**

พ่อพยายามสอนว่าการเรียนธรรมะหรือการสอนธรรมะนี้เพื่อให้ลูกศิษย์เข้าใจว่า **ทุกอย่างมันเชื่อมโยงนะ** เพราะความยึดมั่นทำให้ตัดสินที่ตัวเองว่า **ฉันใหญ่คนอื่นพูดไม่ถูกต้อง** ฉันเอา ฉันเป็นประธาน พอฉันเป็นใหญ่ประมาท จึงเกิดขึ้น แล้วเมื่อฉันยึดมั่นแล้ว มันก็ยินดีในชีวิต มีรูป มีรส มีกลิ่น มีเสียง มีสัมผัส ความยินดีนี้เป็นตัวการทำให้กระทบกับจิตให้จิตรู้เสมอ กระทบในเรื่องรูป ก็เป็นราคะตามมา กระทบในเรื่องนาม ราคะ

ก็ตามมา พอราคะมีมากมานะก็ตามมา มานะมากก็ฟุ้งมาก ฟุ้งมากก็เป็นเชื้อ **เป็นอาหารของอวิชชา*** ทุกคนมีหมด แต่พระโสดาบันตัดได้เด็ดขาดแล้ว ๓ ส่วนที่ยังเหลือนี่จะสลับกันเข้ามาเรื่อย ๆ

ฉะนั้น สีดำน่ากลัวนะ อย่างที่บอกไปแล้วในเรื่องวิจิกิจฉา อรูปราคะ และอวิชชา

สีแดงร้อนแรง เหมือนไฟ คนประมาทนี่เวลาทำไม่ได้ดังใจ มันร้อน คือ**สีลัพพตปรามาส มานะ** นี่ก็ทำให้ร้อนนะ จิตใจเร่าร้อน

สีเขียวเทียวไปเทียวมา สักกายทิฏฐิทำให้เทียวไปเทียวมา เมื่อเรายึดมั่นในชีวิตแล้ว มันก็เวียนว่ายตายเกิด ปฏิฆะ ก็กระทบไปกระทบมาอยู่นั่นแหละ เทียวไปเทียวมา กับอารมณ์นั้นอารมณ์นี้

---

* **พุทธพจน์** " อวิชชา ดำรงอยู่ได้เพราะมีอาหาร อาหารของอวิชชา คือ นิวรณ์ ๕ แม้นิวรณ์ ๕ มีอาหาร คือ ทุจริต ๓, ทุจริต ๓ มีอาหาร คือ การไม่สำรวมอินทรีย์, การไม่สำรวมอินทรีย์ มีอาหาร คือ ความขาดสติสัมปชัญญะ, ความขาดสติสัมปชัญญะ มีอาหาร คือ ความขาดโยนิโสมนสิการ, ความขาดโยนิโสมนสิการ มีอาหาร คือ ความขาดศรัทธา, ความขาดศรัทธา มีอาหาร คือ การไม่ได้สดับสัทธรรม, การไม่ได้สดับสัทธรรม มีอาหาร คือ การไม่ได้เสวนาสัตบุรุษ, การไม่ได้เสวนาสัตบุรุษ ทำให้ไม่ได้ฟังสัทธรรม การไม่ได้ฟังสัทธรรม ทำให้ไม่มีศรัทธา ฯลฯ การมีนิวรณ์ ๕ ทำให้เกิดอวิชชา"

อัง.ทสก.(แปล) ๒๔/๑๓๔-๑๓๖ **อวิชชาสูตร**

สีน้ำเงินเพลิดเพลิน กามราคะกับอุทธัจจะทำให้เพลิดเพลินยินดีไม่รู้จบ

สีม่วงหวงแหน รูปราคะ หวงเหลือเกินรูปงาม ๆ พยายามดูแลชีวิต

เพราะฉะนั้น ที่ตั้งกันว่า สีเขียวเหนี่ยวทรัพย์ สีฟ้าคว้าทรัพย์ สีเหลืองเฟื่องทรัพย์ สีม่วงหวงทรัพย์ มีแต่เรื่องงกทั้งนั้นเลย เอาออกบ้างซิ

คำถาม : ผู้ที่ได้กระแสพระนิพพาน คือพระโสดาบันนี้จะละสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา และ สีลัพพตปรามาส ได้พร้อมกันหรือไม่

คำตอบ : พ่อบอกว่า**ไม่พร้อมกัน** เพราะจิตเกิดดับทีละขณะ* แต่มันไวมาก มันไหลเรื่อยไป เมื่อทำลายสักกายทิฏฐิได้เท่ากับทำลายเหตุได้ ส่งผลมาก็คือไม่ลังเลสงสัยความไม่ลังเลก็เป็นเหตุใหม่ ทำให้ไม่ประมาท เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

คำถาม : หมายความว่า การละสังโยชน์ เกิดผลต่อเนื่องกันใช่หรือไม่

คำตอบ : เกิดผลต่อเนื่องกันตามลำดับ

---

* "...ตถาคตเรียกสิ่งนี้ว่า 'จิตบ้าง มโนบ้าง วิญญาณบ้าง' จิตเป็นต้นนั้น ดวงหนึ่งเกิดขึ้นดวงหนึ่งดับไปตลอดทั้งคืนและวัน เปรียบเหมือนลิงเมื่อเที่ยวไปในป่าเล็กและป่าใหญ่จับกิ่งไม้ ปล่อยกิ่งไม้นั้นแล้ว ย่อมจับกิ่งอื่น ปล่อยกิ่งนั้นแล้วย่อมจับกิ่งอื่นต่อไป..."

สํ.นิ. (แปล) ๑๖/๑๑๕-๑๑๗ **อัสสุตวาสูตร**

คำถาม : สังโยชน์ ๑๐ ประการนี้ รวมทั้งมนุษย์และเทวดาใช่หรือไม่

คำตอบ : รวมหมด ทั้งมนุษย์และเทวดา

คำถาม : อยากทราบว่า เทวดาซึ่งเป็นโอปปาติกะจะติดในอรูปราคะได้อย่างไร

คำตอบ : เมื่อเกิดเป็นเทวดาเนรมิตอะไรแล้ว เกิดความพอใจ ความพอใจเป็นนาม

คำถาม : พวกที่ฝึกสมาธิได้ฌานขั้นสูง ๆ เป็นรูปพรหมหรืออรูปพรหม จะติดอยู่กับอะไร

คำตอบ : พวกพรหมติดในอารมณ์ที่เป็นสุขเวทนา ซึ่งยังเป็นสังโยชน์ ทำให้ไม่หลุดพ้นจากการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏ*

---

* ดูเพิ่มเติมใน **ม.ม.**(แปล) ๑๓/๔๕๙-๔๗๐ **กัณณกัตถลสูตร**

ม.มู. (แปล)๑๒/๕๓๗ **พรหมนิมันตนิกสูตรและอรรถกถา**

ที.สี.(แปล) ๙/๑-๔๗ **พรหมชาลสูตร**

คำถามเกี่ยวกับอริยุปวาท (๑)

คำถาม : จะเป็นบาป หรือไม่ถ้าอวดอุติมนุสสธรรม ว่า "ตนได้เป็นพระอริยบุคคล"

คำตอบ : ผู้ที่ไม่ได้เป็นพระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี หรือไม่ได้เป็นพระอรหันต์ พูดอวดอุตริมนุสสธรรม จัดว่า **เป็นบาป แม้กระทั่งกล่าวตู่พุทธพจน์แค่นี้ก็บาปแล้ว การสอนธรรมะนี้ กล้าเสี่ยงที่สุด** ในชีวิตคนเรา โลภ โกรธ หลง เป็นการกล้าเสี่ยงอยู่แล้ว **กล้าเสี่ยงทั้ง ๓ อย่างบวกกันเข้ายังไม่เท่ากับการกล้าเสี่ยงกล่าวพุทธพจน์ออกไปให้ผิดเพี้ยน***

---

* ก่อนนาทีที่พระตถาคตเจ้าผู้เป็นดวงตาของโลก จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน ได้ตรัสบอกให้เอาธรรมวินัยเป็นพระศาสดาแทนพระองค์ดังพุทธพจน์ที่ว่า "อานนท์ ธรรมและวินัยใดที่เราได้แสดงแล้ว และบัญญัติแล้ว แก่เธอทั้งหลาย ธรรมและวินัยนั้น จะเป็นศาสดาของเธอทั้งหลาย โดยกาลที่เราล่วงลับไป" **ที.ม.** (แปล) ๑๐/๑๖๔ **มหาปรินิพพานสูตร**

พุทธบริษัททั้งหลาย ต่างยอมรับและรู้กันเป็นอย่างดีว่า พระธรรมวินัย คือ ตัวแทนพระศาสดา พระธรรมวินัย ก็คือ พระพุทธเจ้า บุคคลผู้กล่าวตู่ธรรมวินัย พูดไม่ตรงตามที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ กล่าวคือ สอนธรรมะผิดเพี้ยนจากความจริง ทำการบิดเบือน ดัดแปลง แต่งเติม ทำพระธรรมวินัยให้วิปริตผิดแปลกไปจากหลักความจริง ทั้งโดยรู้ตัวและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นการกล่าวตู่คำสอนของพระองค์ และชื่อว่าเป็นการกล่าวตู่พระพุทธองค์ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ **เพราะธรรมวินัย คือ พระศาสดา** เมื่อกล่าวตู่ธรรมวินัย ย่อมเป็นอริยุปวาทอย่างหนัก มีผลร้ายแรงเท่ากับการกล่าวตู่พระองค์ผู้เป็นเจ้าของแห่งธรรมเช่นกัน ข้าพเจ้า บ.สยังวสี ขอน้อมคารวะและแสดงความชื่นชมในสติปัญญาอันล้ำเลิศของหลวงพ่อเสือไว้ ณ ที่นี้ด้วย ในฐานะที่ท่านได้แสดงธรรมตรงตามพุทธพจน์ในเรื่องอริยุปวาทกรรม ซึ่งยังไม่เห็นใครกล่าวยืนยันอย่างหนักแน่นอย่างนี้มาก่อน

ถ้าเป็นเทวดา นับตั้งแต่ชั้น**จาตุมหาราชิกา** **จนถึงปรนิมมิตวสวตดี** พูดโอ้อวดว่า เป็นพระโสดาบันทั้ง ๆ ที่ตัวเองไม่ได้เป็น อำนาจแห่งการเนรมิตได้จะหมดไปทันที รังสีที่มีห่อหุ้มเป็นกายทิพย์ จะหมดไปทันทีเช่นกัน ถ้าเป็น**รูปพรหม**จะตกลงมาอยู่ชั้น**จาตุมหาราชิกา**เป็นอย่างต่ำ ถ้าเป็นอรูปพรหมจะมีรูปปรากฏขึ้นทันที พวกเทวดา ถ้ากล้าพูดอวดคุณวิเศษเช่นนี้ อำนาจการเนรมิตจะหมดไป ก็ไม่ผิดอะไรกับยาจกของมนุษย์ ความทุรนทุรายเร่าร้อนในความหิว เพราะไม่สามารถเนรมิตได้ ก็จะเกิดอำนาจโทสะ ที่ไปก็คือนรก

การอวดคุณวิเศษที่ไม่มีในตน

คือ สุดยอดมหาโจร

"ภิกษุทั้งหลาย **ภิกษุผู้กล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรมอันไม่มีอยู่ไม่เป็นจริง จัดเป็นยอดมหาโจรในโลกพร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์**

ข้อนั้นเพราะเหตุไร เพราะภิกษุนั้น **ฉันอาหารของชาวบ้านด้วยไถยจิต**"

พุทธพจน์

วิ.มหา.(แปล) ๑/๑๘๑

คำถาม : ถ้าเราคิดว่าพระองค์นี้เป็นพระอรหันต์ จะเป็นบาปหรือไม่

คำตอบ : ไม่บาป

คำถาม : แล้วถ้าท่านเป็นพระอริยบุคคลจริง ๆ ท่านพูดอวดตนเอง จะมีความผิดหรือไม่

คำตอบ : ถ้าเป็นพระโสดาบันจริง ไม่มีเลยที่จะพูดอวดตนเอง เพราะพระโสดาบันเป็นผู้รู้ชีววิทยาอย่างมากแล้ว สามารถทำลายสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาสตัวฉมัง ที่สุดคือสักกายทิฏฐิได้หมดสิ้นแล้ว ย่อมไม่พูดโอ้อวด เหมือนการเดินเข้าไปในกองไฟ ต่างคนต่างเดินหาทางหนี เพราะมันร้อน เวลาเราเอามือจับถ่านไฟ จะต้องทำอะไร วิ่งเข้าไปจับถ่านแล้วร้อง หรือ นั่นเรียกว่า **คนบ้า เด็กปัญญาอ่อนแล้ว** พระโสดาบันก็คือผู้ที่เคยจับถ่านไฟแล้ว ไม่พยายามจับอีก แต่พวกเราที่ยังไม่รู้ ก็ยังจับกันต่อไป เหมือนเด็กเล็กๆ ไม่เคยรู้เรื่องไฟ พ่อแม่ไม่เคยสอน คลานไปจับถ่านไฟ ยิ่งกลัวยิ่งร้อน ยิ่งกำแน่น แต่ผู้ใหญ่โดนนิดเดียว ก็รีบเอามือหนีแล้ว ฉันใดฉันนั้น พระโสดาบัน ก็เช่นเดียวกัน ย่อมไม่พูดโอ้อวด

คนพาลผู้โง่เขลา

เผาพลาญตนจนวอดวาย เพราะใจมืดบอด

"คนพาลผู้ไม่เฉียบแหลม เป็นอสัตบุรุษ ย่อมบริหารตนให้ถูกกำจัด ถูกทำลาย มีความเสียหาย ถูกผู้รู้ติเตียน และ**ประสพสิ่งที่ไม่ใช่บุญเป็นอันมาก...**"

"...บุคคลผู้ไม่พิจารณา ไตร่ตรองให้รอบคอบ ไปพูดสรรเสริญคนที่ควรติเตียน พูดติเตียนคนที่ควรสรรเสริญ ปลูกความเลื่อมใสในฐานะที่ไม่ควรเลื่อมใส หรือปลูกความไม่เลื่อมใสในฐานะที่ควรเลื่อมใส ย่อม**ประสพสิ่งที่ไม่ใช่บุญเป็นอันมาก**"

พุทธพจน์

อัง.ติก.(แปล) ๒๐/๑๑๗-๑๑๙

การพูดตำหนิติเตียนผู้ที่ควรสรรเสริญ กล่าวคือ พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอริยสาวก หรือว่า พระโพธิสัตว์ทั้งหลายผู้มีคุณธรรมอันประเสริฐ กับการพูดยกย่องสรรเสริญ ให้การส่งเสริมสนับสนุนผู้ที่เป็นมิจฉาทิฏฐิ หรือผู้ที่สอนธรรมะผิดเพี้ยนจากพุทธพจน์ รวมถึงการไปศรัทธาเลื่อมใส เคารพนับถือ ยอมรับศาสนา ลัทธิ นิกาย หน่วยงาน สถาบัน องค์กร ปัจเจกบุคคล หรือว่า มีความศรัทธาเชื่อมั่นในนักบวชที่สอนพุทธธรรมไม่ตรงตามความเป็นจริง ขัดแย้งกับพุทธพจน์ที่ตรัสไว้ถูกต้องดีแล้ว **เป็นบาปเท่ากัน** คือ เป็นอริยุปวาทอย่างหนัก ซึ่งมีโทษมาก เป็นบาปมหันต์ ส่งผลทำให้ชีวิตวิบัติ กล่าวคือ **ฉิบหายทั้งทางโลกและเสื่อมทั้งทางธรรม**

อริยุปวาทธรรม

มีโทษมาก เป็นปาปมหันต์

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ด่าบริภาษเพื่อนพรหมจารี ว่าร้ายพระอริยะ เป็นไปได้ที่ภิกษุนั้น จะถึงความพินาศอย่างใดอย่างหนึ่ง ใน ๑๑ อย่าง ดังนี้

๑. ไม่บรรลุธรรมที่ยังไม่ได้บรรลุ

๒. เสื่อมจากธรรมที่ได้บรรลุแล้ว

๓.สัทธรรม ย่อมไม่ผ่องแผ้ว

๔. เป็นผู้เข้าใจผิดว่าได้บรรลุสัทธรรม

๕. เป็นผู้ไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์

๖. ต้องอาบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

๗. บอกคืนสิกขากลับมาเป็นคฤหัสถ์

๘. เป็นโรคร้ายแรง

๙. ถึงความวิกลจริต หรือจิตฟุ้งซ่าน

๑๐. หลงลืมสติมรณภาพ

๑๑. หลังจากมรณภาพแล้วจะไปเกิดในอบาย ทุคติ วินิบาต นรก

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุใดก็ตามด่าว่าเพื่อน สพรหมจารีทั้งหลาย ว่าร้ายพระอริยะ **เป็นไปไม่ได้เลยที่ภิกษุนั้น จะไม่ถึงความพินาศอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๑๑ อย่างนี้**

พยสนสูตร, อักโกสกสูตร

อัง.เอกาทส. (แปล) ๒๔/๑๙๙,๓๙๗-๓๙๘

คำถาม : ผู้ที่เป็นพระโสดาบันแล้วยังมีโอกาสที่จะถอยหลังเข้าคลองอีกหรือไม่

คำตอบ :ไม่ เพราะพระโสดาบันปิดอบายภูมิได้แล้ว พระโสดาบันแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทคือ

๑.เอกพีชี เกิดอีกครั้งเดียว

๒.โกลังโกละ เกิดอีกไม่ถึง ๖ ครั้ง

๓. สัตตักขัตตุปรมะ เกิดอีก ๗ ครั้งเป็นอย่างมาก

พระโสดาบันประเภทธัมมานุสารี มีปัญญาแก่กล้า เกิดอีกเพียง ๑ ครั้ง ส่วนพระโสดาบันสัทธานุสารีที่ทำด้วยศรัทธาเกิดอีกไม่เกิน ๗ ครั้ง*

---

* กรณีท้าวสักกะจอมเทพแห่งสวรรค์ชั้นดาวดึงส์และสุพรหมเทพบุตร พร้อมทั้งนางฟ้าที่เป็นบริวาร มีวิบากกรรมเก่ามาตัดรอน เหลือเวลาอีก ๗ วันจะจุติ หลังจากจุติแล้ว จะต้องไปเกิดในนรก แต่เมื่อได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์แล้ว เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งในกรรมและวิบากกรรม หลุดพ้นจากอบายภูมิทันที ในคัมภีร์กล่าวว่า เทพบุตรทั้งสองได้ดวงตาเห็นธรรม บรรลุเป็นพระโสดาบัน แต่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น

ข้อมูลจาก อานันทเทพบุตรแห่งตุสิตาเทวโลกชั้นที่ ๑๑

คำยืนยันจาก ท้าวสักกเทวาธิราชแห่งดาวดึงส์ชั้นที่ ๕

และสุพรหมเทพบุตรแห่งตุสิตาเทวโลกที่ ๙

ดูเพิ่มใน **ที.มหา.**(แปล)๑๐/๒๗๓-๒๘๐ **สักกปัญหสูตร**

สัง.ส. (แปล) ๑๕/๑๐๔ **สุพรหมสูตร**

คำถาม : การที่จะเป็นพระโสดาบันได้ต้องไม่มี วิจิกิจฉา คือ ความลังเลสงสัย แล้วทำไม **อวิชชา**ในสังโยชน์ ๑๐ ยังมีอยู่

คำตอบ : สังโยชน์ ๑๐ คือ เครื่องร้อยรัดพันธนาการมิให้สัตว์โลกลุล่วงไปจากสังสารวัฏได้ ไม่พ้นจากการเกิด แก่ เจ็บ ตายได้ พระโสดาบัน คือ ผู้ที่ละสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาสได้ รู้จักชีวิตอันแท้จริงว่า ต้องมีเหตุปัจจัย ไม่ใช่ฉัน ไม่ใช่เป็นคนมาเดิน มายืน มานั่ง มานอน รู้สภาวธรรมตามเป็นจริงว่ามีรูปธรรมและนามธรรม มีเหตุปัจจัยในรูปในนามที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว รับรู้ ได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รู้รส ไม่ใช่คน สัตว์มาเป็นผู้เดิน ยืน นั่ง นอน หรือ รับรู้ได้เอง

เมื่อทำลายความเข้าใจผิดคือสักกายทิฏฐิได้แล้ว ความลังเลสงสัยในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ก็จะหมดไปด้วย เช่น สงสัยว่าพระพุทธะคือปัญญานี้จะสามารถ ทำให้หลุดพ้นได้จริงหรือเมื่อเดินตามพระธรรมคำสั่งสอนจะหลุดพ้นจากสังสารวัฏได้จริงหรือ และเมื่อทำตนก้าวสู่ทางพ้นทุกข์ มีการปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง จะมีผลจริงหรือ ปัญญาจะทำลายสีลัพพต ปรามาสออกไปด้วย การกระทำทางกายก็สุจริต ทางวาจีก็สุจริต และทางมโน ก็สุจริต

ข้อสำคัญต้องอย่าลืมว่า พระโสดาบันทำลายสังโยชน์ ๓ เท่านั้น เป็นผู้แจ้งในอริยสัจ คือ รู้ว่าอะไรคือทุกข์ รู้ว่าอะไรคือเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ รู้ว่าความสิ้นสุดทุกข์เป็นฉันใด และรู้ว่า เมื่อจะถึงพระนิพพาน จะต้องดำเนินตามอริยมรรคมีองค์ ๘ เมื่อรู้แล้วกำลังดำเนินตาม อวิชชายังไม่ถูกทำลาย จนกระทั่งโอนโคตรปุถุชนทิ้งในโคตรภูญาณ คือญาณที่ข้ามพ้นโคตรปุถุชน **ตรงนี้แหละ พระสกทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์** ได้มรรคผล ได้อนุโลมญาณ ยังเพียงแค่อนุโลมให้เห็นความจริงของอริยสัจ ๔ เท่านั้น

คำถาม : พระโสดาบัน เห็นแล้วแต่ยังข้ามไม่พ้นใช่ไหม

คำตอบ : อวิชชาไม่ได้เป็นรูปเป็นนาม อวิชชาคือสิ่งที่นอนเนื่องอยู่ในขันธสันดาน ทำให้ยินดีติดใจ ทำให้เกิดการเห็นคลาดเคลื่อน เป็นวิปลาส ทำให้เกิดความฟุ้งซ่านรำคาญใจ อันเป็นบ่อเกิดของความไม่ดีสารพัด เพราะปิดบังความจริง แต่พระโสดาบัน หมายถึงผู้ที่ข้ามจากปุถุชนมาสู่อริยชน คือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน รู้จักธรรม รู้จักวิบากกรรม รู้จักวางเฉยในเรื่องความรู้สึกของปุถุชนต่าง ๆ และเชื่อมั่นในคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีศรัทธาเต็มที่อันประกอบด้วยวิริยะกำลังเร่งวิริยะด้วยจิตที่ตั้งมั่น ผู้ที่เป็นพระโสดาบันกำลังเริ่มผลิตวิชชา

คำถาม : หมายความว่า อวิชชาของปุถุชนกับของอริยชนขั้นโสดาบันไม่เหมือนกัน

คำตอบ : เบาบางกว่ากัน

คำถาม : พระโสดาบันเลือกเกิดได้หรือไม่

คำตอบ :ตอนนี้ ถ้าลูกเรียนวิปัสสนา ก็เลือกเกิดได้ แต่ผู้ที่ไม่เรียนรู้เรื่องชีวิตเลยจะเลือกเกิดไม่ได้ ชีวิตต้องเป็นไปตามยถากรรม เมื่อเป็นพระโสดาบันแล้ว กำลังจิตแรงกว่านะมนุษย์นี่ ดีมีโอกาสที่ดีที่ได้ปฏิบัติ คำว่า **พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่เทวดาไม่ได้ เป็นที่พรหมไม่ได้ ต้องเป็นที่มนุษย์** แล้วผู้ที่จะเป็นพระพุทธเจ้า ก็ไม่ได้เป็นพระโสดาบันอยู่บนสวรรค์มาก่อน ยังไม่ได้อะไรเลย ต้องมาไต่เต้าในมนุษย์ มีแต่ปัญญา กับสติอันแก่กล้าเท่านั้น ฉะนั้น "เรา" หมายถึง ลูกกับพ่อต้องพยายาม

คำถาม : ปฏิบัติชาตินี้ชาติเดียวเพื่อให้บรรลุธรรม ทำไม่ได้ใช่หรือไม่ ต้องปฏิบัติติดต่อกันหลายชาติใช่หรือไม่

คำตอบ : ปฏิบัติเพียงชาติเดียวแล้วได้บรรลุธรรมนั้น ทำไม่ได้ ถ้าลูกเริ่มปฏิบัติวันนี้ วันนี้สำเร็จพระอรหันต์ไม่ได้ ไม่ใช่ปัจจุบันชาติ **ต้องเคยทำมาแล้ว** เคยสั่งสมมาเป็นวิบาก เพราะฉะนั้น รีบปฏิบัติสะสมต่อไป

คำถาม : ฆราวาสได้เป็นพระอรหันต์ต้องตายในวันนั้น ถ้าไม่ได้บวชถูกหรือไม่

คำตอบ : คำนี้ไม่ถูกต้อง ในเรื่องนี้ ข้อความในคัมภีร์มีความผิดพลาด คลาดเคลื่อนไม่ตรงกับพุทธพจน์ ไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นจริงทั้งในโลกมนุษย์และโลกทิพย์ เนื่องจากว่า เพศฆราวาส หรือเพศคฤหัสถ์นั้น ย่อมไม่เอื้อต่อการตรัสรู้ธรรม ไม่สามารถบรรลุมรรคผลนิพพานได้*

---

*การตรัสรู้ธรรมเป็นพระอริยเจ้าทุกยุคสมัยไม่ว่าจะเป็นอดีต ปัจจุบันและอนาคต จะเกิดขึ้นเฉพาะแก่บุคคลหญิง-ชายผู้อยู่ในเพศบรรพชิต มีนิ้วเท้า ๒ ข้างยาวเสมอกัน เกิดภายในบริเวณพื้นที่ภูมิประเทศที่เรียกว่า **"อินเดีย"** ในปัจจุบันเท่านั้น ได้ปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ ๘ อย่างถูกต้อง จะเกิดขึ้นก่อนรุ่งสาง ณ ที่กลางแจ้ง และในขณะนั้น ได้หันหน้าไปทิศตะวันออก การบรรลุมรรคผลนิพพาน จะไม่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เกิดในประเทศอื่นหรือสถานที่อื่นนอกจากนี้

-**ข้อมูลจาก มีท่านหลวงพ่อเสือ วิรุฬหผลโพธิสัตว์** ผู้จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ถัดจากพระเมตไตยพุทธเจ้า และท่านได้กล่าวยืนยันว่า ข้อความนี้เป็นพุทธพจน์ นอกจากนี้ ยังมีท่านโทณพราหมณ์,ท่านฆฏิการพรหม ผู้เป็นอรหันตสาวกแห่งอกนิฏฐาพรหมโลก และท่านพระอานนท์ ผู้เป็นหน่อเนื้อพุทธางกูร ก็ยืนยันข้อความนั้นว่า เป็นพุทธพจน์เช่นกัน

ในคัมภีร์อรรถกถาได้กล่าวถึงอุบาสก อุบาสิกาที่ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ ในขณะยังครองเพศเป็นคฤหัสถ์ มีดังนี้ ๑.สันตติมหาอำมาตย์ ๒.บุตรเศรษฐีชื่อ อุคคเสน ๓.พาหิยะทารุจีริยะ ๔.พระเจ้าสุทโธทนะ **๕.พระนางเขมา** แต่สำหรับท่านพระเขมาเถรี ผู้เป็นอัครสาวิกา ได้บรรลุธรรมหลังจากออกบวชแล้ว ส่วนท่านที่เหลือ ไม่มีใครได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยบุคคลจริง เป็นความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในการบันทึกข้อมูลในคัมภีร์

-**ข้อมูลจาก หลวงพ่อเสือ**แห่งดุสิตาเทวโลกที่ ๑๑
ท่านโทณพราหมณ์อรหันตสาวกแห่งอกนิฏฐาพรหมโลก
อานันทเทพบุตรแห่งดุสิตาเทวโลกที่ ๑๑
และคำยืนยันจาก **สุทโธทนเทพบุตร**แห่งดุสิตาเทวโลกที่ ๙

ดูเพิ่มใน **ธ.ป.**(แปล) ๕/๑๑๓-๑๒๐ **เรื่องสันตติมหาอำมาตย์**
ธ.ป.(แปล) ๕/๓๒-๔๐ **เรื่องบุตรเศรษฐีชื่ออุคคเสน**
ขุ.อุ.(แปล) ๒๕/๑๘๓ **พาหิยสูตรและอรรถกถา**

ส่วนพระปัจเจกพุทธเจ้า ๕๐๐ องค์ ซึ่งเป็นบุตรของพระนางปทุมวดีนั้น ในคัมภีร์อรรถกถากล่าวว่า ท่านเหล่านั้นได้ตรัสรู้ธรรมเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าในขณะยังครองเพศเป็นคฤหัสถ์ แต่ความจริงแล้ว ท่านทั้งหลายเหล่านั้น ได้บรรลุธรรม หลังจากออกบวชถือเพศเป็นบรรพชิตแล้ว

ข้อมูลจาก ท่านฆฏิการพรหมอรหันตสาวกแห่งอกนิฏฐาพรหมโลก
และนางปทุมวดี

คำถาม : เมื่อขันธ์ ๕ ไม่ใช่เราแล้ว จะไปห่วงใยทำไม ปล่อยเขาไปตามเรื่องของเขา มันจะขึ้นสวรรค์ลงนรกก็ปล่อยเขา การนึกคิดเช่นนี้ผิดหรือถูกอย่างไร

คำตอบ : ผิด เพราะอุปทานแปลว่าความยึดมั่นถือมั่น ยึดมั่นถือมั่นในตัวตน คือ สักกายทิฏฐินี่เอง ยึดว่าเป็นฉัน เป็นของของฉัน และการเรียนรู้ หรือปัญญามี ๓ ระดับ ได้แก่ **๑.สุตามยปัญญา** คือปัญญาที่รู้ด้วยการศึกษาเล่าเรียนฟังเขามา **๒. จินตามยปัญญา** คือปัญญาที่เกิดขึ้นจากการนึกคิดทบทวน **๓. ภาวนายปัญญา** คือปัญญาที่เข้าไปเห็นของจริงเนื่องจากการปฏิบัติตามที่ได้ศึกษามาแล้ว มีการพิสูจน์ทบทวนดูจึงจะรู้แจ้ง

เมื่อเราปฏิเสธว่าไม่ใช่ของเรา มันค้านกับความจริง เพราะเรายังมีความรู้สึกอยู่ไหม ยังมีความรู้สึกสำนึกว่า ฉันเดิน ฉันนั่งอยู่ ฉันนอนอยู่ แม้จะรู้รูปนั่งและรูปนอนอย่างเดียวกันไหม ทำไมมันไม่เป็นอย่างเดียวกัน ถ้าไม่ใช่ของเราเลยอย่างที่จะต้องตัด มันจะไม่รู้สึกเลยว่า ยืน เดิน นั่ง นอน แต่นี่ยังรู้สึกว่า ยืน เดิน นั่ง นอนอยู่ ก็เพราะว่าตัณหายังอยู่ ตัณหาคือความต้องการ การปฏิเสธนี่มีหลายอย่าง ปฏิเสธเมื่อมีปัญหาจากสุตาแล้วนี่จะรู้ด้วยปัญญารู้ กับปฏิเสธเพราะโทสะรู้ก็ได้ โทสะปฏิเสธกับโลภะปฏิเสธมีได้ทั้งนั้น

เมื่อเรารู้ว่า เราไปยึดมั่นถือมั่นแล้วเป็นทุกข์ โทสะก็เข้าปรุงแต่จิตว่าอย่าไปยึดมัน แต่มันบงการต่อได้ เราจะต้องถูกตัดจากเครื่องร้อยรัด เครื่องพันธนาการ เหล่านี้คือ

๑. สักกายทิฏฐิ ความเข้าใจผิดในกายตน
๒. วิจิกิจฉา ความลังเลสงสัย
๓. สีลัพพตปรามาส ความประมาทในศีลในพรต
๔. กามราคะ ความยินดีติดใจในเบญจกามคุณ กล่าวคือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสอันน่าปรารถนา น่าชอบใจ
๕. ปฏิฆะ ความประทบกระทั่งแห่งจิต
๖. รูปราคะ ความติดอยู่ในรูป
๗. อรูปราคะ ความติดอยู่ในนาม
๘. มานะ ความถือตัว
๙. อุทธัจจะ ความฟุ้งซ่าน รำคาญใจ
๑๐. อวิชชา ความไม่รู้จริง คือความไม่รู้อริยสัจธรรม ๔ ประการ จึงจะหมดได้

การที่เราปฏิเสธว่าไม่ใช่ของฉัน แค่กระทบอารมณ์ต้องเข้าห้องน้ำ เพราะกินเข้าไปต้องขับถ่าย ก็เกิดความหงุดหงิดขึ้นมาว่า ทำไมจะต้องทำ ทำไมฉันต้องทำ มันไม่หมดไปจาก "ฉัน"ได้ เพราะมีตัณหาและอวิชชาเกิดขึ้นอยู่ในจิต เมื่อรู้ว่าไม่ใช่ของฉันแล้ว ก็จะต้องหาตัวการที่ทำให้ฉันต้องทำ กำจัดออกให้หมดนั่นเอง

คำถามเกี่ยวกับอริยุปวาท (๒)

คำถาม :ในสมัยนี้ จะมีผู้ปฏิบัติธรรม จนได้บรรลุธรรม เป็นพระอรหันต์หรือไม่

คำตอบ : พระพุทธองค์ทรงทำนายไว้ว่า พระพุทธศาสนาของพระองค์ท่านจะยืนอยู่แค่ ๕,๐๐๐ ปี ตอนนี้ ก็กึ่งพุทธกาลเข้ามาแล้ว พระองค์ได้เคยทำนายไว้ว่า เมื่อเลย ๒,๕๐๐ ปี ความดีจะน้อยลง ข้าวจะยาก หมากจะแพง ความแห้งแล้งจะมีขึ้น สัตว์นรกจะมาเป็นคนมาก สัตว์เดรัจฉานจะเปลี่ยนภพภูมิมาเป็นมนุษย์มาก ชีวิตจะลำเค็ญ มีแต่การแย่งชิงเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มีแต่โทสะ เกิดความอาฆาต พยาบาทจองเวร เช่น ฆ่าราวี ไร้ความเมตตาปราณีต่อกัน*

---

* ในยุคเสื่อมแห่งมิคสัญญี เมื่อมนุษย์ไร้ศีลธรรม จิตใจมืดบอด ล่วงเกินบิดามารดา ครูอาจารย์อย่างมาก ทำแต่บาปอกุศลอย่างหนัก ทำให้อายุเสื่อมลงตามลำดับ

ดูเพิ่มใน **ที.ปา.**(แปล) ๑๑/๕๙-๘๒ **จักกวัตติสูตร**

ถึง พ.ศ. ๒,๕๓๕ เมื่อใด จะมีได้ก็แต่พระโสดาบันเท่านั้น พอเลยพ.ศ. ๒,๕๓๕ ไปแล้ว ไม่มีแม้กระทั่งพระโสดาบัน ศาสนาเสื่อมแล้ว*

เมื่อตั้งใจถามเรื่องนี้ ก็ขอตอบว่า ในสมัยพุทธกาลนั้น ผู้ที่ได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์ ก็สามารถบรรลุธรรมอันเป็นเครื่องรู้ได้ทันที นั่นคือเหตุการณ์ในสมัยนั้น ผู้ที่เกิดในช่วงนั้นและได้มีโอกาสเฝ้าพระพุทธเจ้าต้องมีบุญมหาศาล จะเป็นตาสีตาสาคนหาบแคร่ก็ต้องมีบุญ ไม่ต้องอะไรหรอกลูก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี่เราเคยเข้าเฝ้าใกล้ชิดไหม ใคร

---

* ถ้าถือตามมติของพระอรรถกถาจารย์ที่ท่าน ได้อธิบายความพุทธพจน์ในอรรถกถาแห่ง **โคตมีสูตร** สรุปได้ว่า เมื่อพระศาสนาผ่านไปถึง ๒,๐๐๑ ปี ผู้ที่ได้บรรลุธรรมขั้นสูงสุด เป็น **พระอรหันต์ไม่มีแล้ว** และตอนนี้ พ.ศ. ๒,๕๕๘ ย่างเข้าพันปีที่ ๓ พระอรหันต์หมดยุคไปแล้ว แต่ถ้าถือเอาเนื้อความตามนัยแห่งพระสูตร พระอรหันต์หมดยุคไปแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. ๕๐๐ เพราะพุทธพจน์กล่าวไว้ชัดเจนว่า "อานนท์ ถ้ามาตุคาม(ผู้หญิง)จะไม่ออกจากเรือน บวชเป็นบรรพชิตในธรรมวินัยที่ตถาคตประกาศไว้ พรหมจรรย์ ก็จะดำรงอยู่ได้นาน สัทธรรมจะดำรงอยู่ได้ ๑,๐๐๐ ปี แต่เพราะมาตุคามออกจากเรือน บวชเป็นบรรพชิตในธรรมวินัยที่ตถาคตประกาศไว้ บัดนี้ พรหมจรรย์จะดำรงอยู่ได้ไม่นาน ทั้งสัทธรรมจะดำรงอยู่ได้เพียง ๕๐๐ ปี... เปรียบเหมือนตระกูลหนึ่งที่มีสตรีมาก มีบุรุษน้อย จะถูกโจรปล้นทรัพย์ทำร้ายได้ง่าย ...เปรียบเหมือนหนอนขยอก(แมลงที่เจาะกลางลำต้นข้าวแล้วทำให้รวงข้าวที่ออกมาไม่มีน้ำนม)ที่ลงในนาข้าวสาลีซึ่งอุดมสมบูรณ์ ก็ทำให้นาข้าวนั้นคงอยู่ได้ไม่นาน...เปรียบเหมือนเพลี้ยที่ลงในไร่อ้อยซึ่งอุดมสมบูรณ์ ก็ทำให้ไร่อ้อยนั้นคงอยู่ได้ไม่นาน"

ดูเพิ่มใน **อัง.อัฏฐก.** (แปล) ๒๓/๓๓๑-๓๓๖ **โคตมีสูตร**

วิ.จู. (แปล) ๗/๔๐๒/๓๑๒-๓๑๕

ม.มู.(แปล)๑๒/๔๐๒ ดู **จูฬสัจจกสูตร**

เคยเห็นแต่ในทีวีบ้าง คนเยอะแยะไปที่ไม่เคยเห็นพระองค์จริงก็เช่นเดียวกัน เพราะพระพุทธองค์เป็นผู้มีบุญ บุญไม่พอกัน บุญไม่ถึงกัน ของดีจะเข้าไปอยู่กับของดีได้ต้องมีบุญส่งใช่ไหมลูก ผู้ที่เกิดในสมัยพระพุทธเจ้าจะต้องมีบุญมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นใครก็แล้วแต่ ริษยามากก็ไปเป็นสาวใช้ ไปเป็นข้าทาสบริวาร ผู้ที่เคยเลี้ยงเจ้าชายสิทธัตถะ ยังไม่เคยเห็นพระพุทธเจ้าก็เยอะไป เพราะมัวแต่รื่นเริงอยู่ในพระราชวัง

ดังนั้น ผู้ที่เกิดในสมัยนั้น สามารถบรรลุธรรมได้จะต้องมีของเก่า มีบุญเก่าส่งผล และให้ผลในตอนนั้นด้วย ไม่มีใครสักชีวิตเดียวไม่เคยเกิดในสมัยพระพุทธเจ้า แต่อาจต่างภพภูมิกัน บางคนอาจจะเป็นสุนัข พระพุทธเจ้าท่านใช้ภาษามนุษย์ ส่วนฉันยังเห่าอยู่ ใช่ไหมลูก ต้องเข้าใจความจริงอย่างนี้ เข้าถึงธรรมให้ได้ ตีความธรรมะให้ถูกต้อง ขบธรรมะให้แตก แล้วก็จะสบายใจ

อริยุปวาท..มีโทษมหันต์

"...การปราชัยด้วยทรัพย์ในการเล่นการพนัน จนหมดตัวนี้ **เป็นความผิดเพียงเล็กน้อย** แต่การที่บุคคลมีใจประทุษร้ายในบุคคล ที่ดำเนินไปดีแล้วนี้เท่านั้น เป็นความผิดมากกว่า **บุคคลผู้ตั้งวาจาและใจอันชั่ว ติเตียนพระอริยะ** ย่อมเข้าถึงนรกสิ้น ๑๓๖,๐๐๐ นิรัพพุทกัป กับอีก ๕ อัพพุทกัป

โกกาลิกสูตร

อัง.จตุกก. (แปล) ๒๑/๔

แม้เพียงแค่คิดตำหนิ คิดเพ่งโทษ คิดอกุศลอย่างใดอย่างหนึ่งในใจกับพระอริยเจ้า ก็มีโทษมาก เป็นบาปมหันต์ ทำให้ชีวิตมีอันเป็นไปในทางลบ เกิดความวิบัติหายนะเสียหายได้เช่นกัน ยิ่งพูดตำหนิ พูดด่าว่าท่านทางวาจาด้วยแล้ว ยิ่งบาปหนักเกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตจิตใจเกินกว่าจะคาดเดาอีกหลายเท่าตัว เช่นตัวอย่างของบุตรเศรษฐีชื่อ**โสเรยยะ คิดไม่ดีกับท่านพระมหากัจจายนะ** ผู้เป็นพระอรหันต์สาวกและเพิ่งออกจากนิโรธสมาบัติ คือ เพราะบาปกรรมเก่าจากการล่วงเกินแม่ปกปิด จิตจึงพร่ามัว ฝ้าฟางมองเห็นพระเถระเป็นเหมือนหญิงสาวสวย แล้วคิดอยากได้มาเป็นภรรยา เพียงแค่คิดเท่านั้น ร่างกายที่เป็นชาย ก็กลับกลายเป็นหญิงเพียงแค่ไม่กี่อึดใจอย่างไม่น่าเชื่อ

เพราะฉะนั้น ผู้ที่คิดจับผิด คิดน้อยใจพระอริยเจ้า หรือพระโพธิสัตว์รวมไปถึงพ่อแม่ ย่อมมีโทษมาก เป็นบาปหนักทั้งทางโลกและทางธรรมเช่นกัน ส่วนจะเกิดโทษอะไรตามมา ก็ขึ้นอยู่กับว่า คิดไม่ดีกับท่านทั้งสองนั้นด้วยเรื่องอะไร

คำถาม : จิตของพระอรหันต์ที่ว่าท่านตายแล้วไม่เกิดอีก จิตดวงนั้นไปอยู่ที่ไหน

คำตอบ : จิตเป็นประธาน ทุกสิ่งทุกอย่างสำเร็จได้ด้วยจิต จิตของพระอรหันต์ คือ จิตอันบริสุทธิ์ บริสุทธิ์หมดจดจากกิเลสโดยสิ้นเชิง จิตไม่มีคตินำไปด้วยกิเลสตัณหาสิ้นสุดจากกิเลส ตัณหาก็ไม่มี ทุกอย่างย่อมเป็นไปด้วยอำนาจของพลังงานและในพลังงานนั้นย่อมไม่เที่ยง *

ลูกเคยศึกษาเรื่องวิทยาศาสตร์แล้วคงเข้าใจ จิตเป็นพลังงาน พลังงาน เมื่อไม่ใช้ก็เสื่อมไป

คำถาม : แปลว่า แตกสลายใช่หรือไม่

คำตอบ : ไม่ได้บอกว่าแตกสลายเลย ไม่ได้พูดเลย ไม่ใช่แตกสลายหายตัว ทุกวันนี้เรายื่นมือออกไปได้นี่ เราต้องมีพลังงานจิตสั่ง ใช่หรือไม่ ฉะนั้น การสั่งงานของพระอรหันต์ก็ต้องมี เพราะยังมีรูปอยู่ สั่งงานไปด้วยการกระทำแก้ไขทุกข์ จิตไม่สร้างสังสารวัฏ คือไม่สร้างชาติสร้างภพแล้ว หยุดการ

---

* **พุทธพจน์** "ภิกษุทั้งหลาย กายของตถาคตขาดตัณหาที่พาไปสู่ภพเสียแล้ว เทวดาและมนุษย์จัก**เห็นกายของตถาคตได้ชั่วเวลายังดำรงอยู่** หลังจากกายแตกสลายไปเพราะสิ้นชีวิตแล้ว เทวดาและมนุษย์จักไม่เห็นกายนั้นอีกเปรียบ**เหมือนเมื่อกลุ่มผลมะม่วงถูกตัดขั้ว ผลมะม่วงทั้งหมดที่ห้อยอยู่กับขั้วก็**ย่อมติดตามขั้วนั้นไป ฉันใด ก็ฉันนั้น"
ที.สี.(แปล) ๙/ ๔๖ **พรหมชาลสูตร**

สร้างภพสร้างชาติ ไม่มีโอกาสที่จะมีกรรมชรูป นี่คือทฤษฎีการตายแล้วไปเกิดได้ เพราะก่อนตายมีจิตเป็นตัวรู้ เจตสิกเป็นตัวปรุงแต่ง เก็บสะสมกรรม สร้างกรรมชรูป เกิดในครรภ์มารดา เกิดในฟองไข่ เกิดในของโสโครกและเกิดแล้วเติบโตทันที* ทีนี้ผู้ที่เป็นพระอรหันต์ รู้เหตุรู้ผลว่า ทุกอย่างไม่เที่ยงเป็นทุกข์ และไม่สามารถบังคับบัญชาได้ สรรพสิ่งทั้งหลายไร้สาระ ไม่มีแก่นสาร จึงหยุดการดิ้นรนแสวงหาโดยไม่เข้าเรื่องการสร้างภพสร้างชาติจึงไม่มี จิตตอนนั้นครองความเป็นใหญ่ด้วยมหาสติ **การดำเนินกาย วาจา ใจ ของพระอรหันต์เป็นไปด้วยกิริยาจิต** คืออาการที่มีเหตุปัจจัยบังคับให้ทำด้วยความทุกข์ ไม่ใช่ทำเพราะอยากทำ ทุกอย่างสำหรับพระอรหันต์แล้วจะเป็นการถูกบังคับให้ทำ

เมื่อมีเหตุปัจจัยมีรูปมาแล้วจำเป็นต้องเห็น เห็นแล้วมีความไม่เที่ยงเข้าร่วม มีปัญญารู้ทันความไม่เที่ยง ไม่มีความชอบ ความชัง อภิชฌาโทมนัสไม่เกิด ไม่มีความยินดีติด

---

* **กำเนิด ๔ ชนิด** คือ ๑. **กำเนิดอัณฑชะ** (การเกิดในไข่) คือ เหล่าสัตว์ผู้เจาะทำลายเปลือกไข่แล้วเกิด ๒. **กำเนิดชลาพุชะ** (การเกิดในครรภ์)คือ เหล่าสัตว์ผู้เกิดในครรภ์ ในมดลูก ๓. **กำเนิดสังเสทชะ** (การเกิดในเถ้าไคลหรือที่ชื้นแฉะ) คือ เหล่าสัตว์ผู้เกิดในปลาเน่า ซากศพเน่า ขนมบูด น้ำครำ หรือเถ้าไคล๔. **กำเนิดโอปปาติกะ** (การเกิดผุดขึ้น) คือ เทวดา สัตว์นรก มนุษย์บางจำพวก และเปรตบางจำพวก

ม.มู. (แปล) ๑๒/๑๕๑-๑๕๖ **มหาสีหนาทสูตร**

ใจที่จะทำให้จิตสร้างอำนาจกรรมชรูป เก็บไว้เสียแล้ว จิตก็ถ่ายถอนจากการสร้างกรรมชรูป แต่จิตเจตสิกยังทำงานอยู่ เจตสิกตัวนี้เป็นสติเจตสิกและปัญญาเจตสิก พระอรหันต์มีหน้าที่ทำลายกรรมชรูปที่จะมีในอนาคต ในขณะที่จิตเกิดเองตามลำพังไม่ได้ **จิตต้องอาศัยรูป เมื่อไม่มีภพชาติที่เป็นกรรมชรูปรองรับแล้ว จิตจะไปเกิดที่ไหน** เพราะไม่มีที่รองรับ จิตเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นได้ เป็นพลังงานที่สามารถบังคับบัญชาให้รูปทำงาน แต่เมื่อไม่มีรูปจะบังคับแล้ว จิตเองก็ไม่เที่ยง **พลังงานทุกอย่างเมื่อไม่มีการใช้ก็ย่อมเสื่อมพลังงานของจิตจึงเสื่อมลง ออสโมซิส แค่นี้เอง** *

ผู้ที่กำลังเป็นพระอรหันต์อยู่ตอนนี้ ยังไม่เคยถามว่าเมื่อฉันตายแล้ว จิตของฉันจะไปไหน เพราะไม่ใช่เรื่องที่จะต้องไปอยากรู้ ความอยากรู้นั้น(ตัณหา)เป็นทุกข์

---

* มีปริพพาชกคนหนึ่ง ชื่อ**วัจฉโคตร** เคยทูลถามพระพุทธเจ้าว่า ชีวิตหลังตายของพระอรหันต์ เป็นอย่างไร พระพุทธองค์ไม่ทรงตอบปัญหานี้โดยตรง เพราะเขาไม่มีปัญญาพอที่จะเข้าใจในประเด็นนี้ได้ จึงทรงอุปมาเปรียบเทียบด้วย**การดับของไฟ** คือ เมื่อไฟลุกโพลงต่อหน้า คนย่อมรู้ว่าเกิดจากเชื้อเพลิงอะไร แต่ถ้าไฟนั้นดับไปแล้ว ก็คือ ดับไปแล้ว ไม่ควรถามว่า ไฟที่ดับไปแล้วนั้น ไปทิศไหน ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตกฉันใด แม้จิตของพระอรหันต์ ผู้สิ้นกิเลส หมดเชื้อเกิดแล้ว ขณะที่ร่างกายแตกดับ เวทนา สัญญา สังขารและวิญญาณ **ย่อมดับสนิท ย่อมไม่เกิดอีก** ไม่ควรถามว่า ไปเกิดที่ไหน

ดูเพิ่มใน **ม.ม.**(แปล) ๑๓/๒๑๙-๒๒๗ **อัคคิวัจฉโคตตสูตร**

หลังจากสิ้นชีวิตแล้ว
พระอรหันต์ ไม่มีการเกิดอีก

พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า "วัปปะ ท่านเข้าใจเรื่องนั้นว่าอย่างไร คือ อาสวะ เหล่าใดที่ก่อทุกข์ เดือดร้อน เกิดขึ้นเพราะการ**กระทำทางกาย..ทางวาจา..ทางใจเป็นปัจจัย** เมื่อบุคคลเว้นขาดจากการกระทำทางกาย..ทางวาจา..ทางใจแล้ว อาสวะเหล่านั้นที่ก่อทุกข์ เดือดร้อน ย่อมไม่มีแก่เขา... วัปปะ ท่านเข้าใจเรื่องนั้นว่าอย่างไร คือ อาสวะเหล่าใดที่ก่อทุกข์ เดือดร้อน เกิดขึ้นเพราะอวิชชาเป็นปัจจัย เพราะอวิชชาสำรอกไป วิชชาเกิดขึ้น อาสวะเหล่านั้นที่ก่อทุกข์ เดือดร้อน ย่อมไม่มีแก่เขา **เขาไม่ทำกรรมใหม่ด้วย รับผลกรรมเก่าแล้วทำให้สิ้นไปด้วย**

นี้คือ ข้อปฏิบัติที่ทำให้กิเลสสิ้นไป ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นชัดด้วยตนเอง ไม่ประกอบด้วยกาล ควรเรียกมาดู ควรน้อมเข้ามาในตน อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน ท่านย่อมเห็นฐานะอันเป็นเหตุให้อาสวะที่เป็นปัจจัยแห่งทุกขเวทนาซึ่งจะพึงไปตามบุคคลใน
สัมปรายภพนั้น หรือไม่"

เจ้าวัปปศากยะกราบทูลว่า "ไม่เห็น พระพุทธเจ้าข้า"

วัปปสูตร

อัง.จตุกฺก.(แปล) ๒๑/๓๙๒-๓๙๔

เมื่อหมดเชื้อเกิด คือ กิเลส
พระอรหันต์ ย่อมปรินิพพาน

"...ภิกษุทั้งหลาย บุคคลใดเป็นภิกษุหรือภิกษุณี ละราคะ โทสะ โมหะได้แล้ว บุคคลนี้เราเรียกว่า ข้ามทะเลที่มีคลื่น มีระลอก มีน้ำวน มีสัตว์ร้าย มีผีเสื้อน้ำได้แล้ว ข้ามไปถึงฝั่งเป็นผู้ลอยบาปอยู่บนบก(นิพพาน)"

เรากล่าวว่า 'บุคคลนั้นล่วงพ้นกิเลสเครื่องข้อง ละมัจจุได้ ไม่มีอุปธิ ละทุกข์เพื่อไม่เกิดอีกต่อไป ถึงความดับ ไม่ถึงการนับลวงมัจจุราชให้หลงได้'..."

ทุติยราคสูตร

ขุ.อิติ. (แปล) ๒๕/๔๒๕

จูฬทุกขักขันธสูตร

ม.มู. (แปล) ๑๒/๑๗๗-๑๘๕

วันเวลาผ่านไปจากวันเป็นเดือน จากเดือนเป็นปีซ้ำแล้วซ้ำเล่า เราหลงเหลืออะไรไว้บ้าง ลองหันไปดู หลงเหลือแต่ความทรงจำที่ไร้สาระแก่นสาร ไม่เป็นประโยชน์แท้กับชีวิตเลย เพราะสังโยชน์ ๑๐ เป็นเครื่องร้อยรัด ทำให้สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส กามราคะ ปฏิฆะ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ เป็นอาหารของอวิชชา อาหารเป็นตัวส่งเลี้ยงให้ชีวิตใช่ไหมลูก ไม่ว่าจะเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รู้รส ได้สัมผัส จนตายส่งเลี้ยงอวิชชาทั้งนั้นเลย ฉะนั้น จะ "ขอ" กันไปทำไม เรามีเงินในกระเป๋าหมื่นบาท กับมีเงินในกระเป๋า ๑๐ บาท เวลาหิวข้าวพร้อมกันทั้ง ๒ คน ก็กินข้าวราดแกงจานเดียวอิ่มได้เหมือนกัน แต่เป็นเพราะเราติดในความยึดมั่น หวงแหนอรูป ติดในตำแหน่งหน้าที่ สารพัด

ใครที่มาขอพรกับพ่อ ขอให้มีสติ ปัญญา พ่อโสมนัสที่สุด แต่ถ้าขอให้ลูกนั้นมีชื่อเสียงดี ร่ำรวย มีเงินมีทอง ขอให้ตำแหน่งดี ลูกกำลังขอความทุกข์ พ่อให้ไม่ได้หรอกลูก เพราะพ่อรู้จักทุกข์ พ่อไม่ต้องการให้ลูกรับทุกข์นั้นต่อไป มันผิดกับเจตนาของพ่อ

ถ้าขอสติปัญญา พ่อจะอนุโมทนาและให้พรแก่ลูก ถ้าขอให้ลูกมั่งมีศรีสุข หน้าที่การงานของลูกนั้นได้เลื่อนยศ ได้ ๒ ขั้น พ่อฟังดูแล้วเดินมาตะกายหาทุกข์แท้ ๆ ขนาดยังไม่เจอเลย ยังไขว่คว้าแม้กระทั่งคำพูด ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุดแล้ว

หยุดแค่นั้น กินเพื่ออยู่ อย่าอยู่เพื่อกิน ทำเพื่อแก้ทุกข์ อย่าให้ทุกข์ทำให้เกิดการทำ เดี๋ยวก็ตายแล้ว คนเรามี ๒ วัน ไม่วันนี้ก็พรุ่งนี้ตาย ไม่เบื่อกันบ้างหรือ ขอตำแหน่ง เลื่อนขั้น เช้าก็เข้าประตูนั้น เย็นก็ออกประตูนั้น ถึงเลื่อนเก้าอี้ไปก็ประตูเดียวกันนั่นแหละ ตึกรามบ้านช่องคนรอบข้างก็เหมือนกันแล้วภาระที่มากขึ้นล่ะ ไม่เคยดูกันบ้าง

หลวงพ่อ ลูกขอลูกผู้ชายอีกคนเดียว ลูกจะพอแล้ว ทุกวันนี้แค่ ๓ คน ก็ยังจับไม่อยู่เลย กลับจะมาขอคนที่ ๔ อีกงั้นเพราะ การเข้าไม่ถึงความจริง ทำให้ขอโดยไม่รู้จักว่า **การขอนั้นคืออะไร** เราทำมาดีก็เป็นของเราแน่ ๆ ปลงเสียเถอะ อะไรที่เป็นสมบัติของเรา แท้จริงที่เราเคยกระทำมาในอดีต ถึงเราไม่เดินไปหา มันก็ต้องมาหาแน่นอน เราเคยให้ทานไว้ นั่งเฉย ๆ เดี๋ยวก็มีคนมาหาเอาเงินมาให้เอง อยู่กับบ้านเยอะแยะไป เขาเอาล็อตเตอรี่มาบังคับให้ซื้อก็ถูก บางคนเดินไปทุกร้านไปหาเลขนั้น เลขนี้ ขับรถไปต่างจังหวัด เสร็จแล้วเป็นอย่างไร เสียค่าน้ำมัน เสียเวลาต้องนอนหงาย มือก่ายหน้าผาก อะไรมันเป็นของเรา มันก็ต้องอยู่กับเรา เมื่อไม่ใช่ของเรา ถึงจะอยู่กับเรามันก็ต้องไปจากเรา เพราะฉะนั้น อย่าหวงสมบัติภายนอกเลยอันตรธานฉิบหายสิ้น เขาไม่ตายจากเรา เราก็ต้องตายจากเขาเราขอให้หลวงพ่อช่วย อย่าให้คนโน้นคนนี้เบื่อเรา

พ่อก็ต้องตั้งคำถามกลับไปว่า ระหว่างนั้นเราเคยเบื่อเขาบ้างไหม ตอบว่า **เคย** เพราะฉะนั้น พ่อช่วยไม่ได้ เรายังเคยเบื่อเขานี่ คนโบราณเขาว่า คนที่ทำความผิดติดตัวอยู่ชอบอยู่ในที่มืด ไม่กล้าสบตา มันจึงเป็นวิบากของพ่อที่ถูกกล่าวหาโดยไม่มีมูลความจริง ถูกกล่าวหาว่า **"หลวงพ่อไม่สนใจลูกแล้ว ไม่มองลูกเลย หลวงพ่อไม่ได้หันมาทางนี้เลย"***

พอพ่อหันมา ลูกก็ก้มหน้า แล้วลูกจะเห็นพ่อได้อย่างไร พุทโธ่ พุทถังเอ๊ย ทำเองแล้วก็ว่าเอง วิบากพ่อต้องถูกกล่าวหา คนอย่าง**พ่อนั่นรึจะไม่มองใคร เพราะพ่อมีความปรารถนาดีต่อลูกทุกคนทั้งต่อหน้าและลับหลัง** ไม่เคยต่อหน้าอย่างหนึ่ง ลับหลังอย่างหนึ่ง ยิ่งลับหลังพ่อยิ่งตามดูทุกคน ด้วยความรัก ห่วง และหวง **กลัวลูกจะตกนรกไป** แก้ไขได้ก็รีบแก้ไข พูดได้ก็พูด พูดไม่ได้ ก็เพราะเวลาไม่พร้อม ต้องรอไว้ให้ถึงโอกาสจะนานแค่ไหน พ่อก็จะรอ พ่อมองไปลูกก็หลับ แล้วตาพ่อจะ

---

* ในหนังสือประวัติของหลวงพ่อเสือที่**คุณสุมาลี และคุณวนิดา สร้อยพิสุทธิ์**เป็นผู้รวบรวมเรียบเรียงนั้น ได้กล่าวไว้ว่า ไม่เคยเห็น**หลวงพ่อเสือ**หัวเราะในสถานการณ์ที่ควรหัวเราะแม้สักครั้งเดียว และไม่เคยเห็นท่านดุด่าว่าใครเลยสักครั้ง ทั้งนี้ เพราะท่านมีจิตประกอบด้วยพลังแห่งความเมตตาและกรุณาอย่างลึกซึ้ง ต้องการอนุเคราะห์คนอื่นให้ปลอดภัยจาก**อริยุปวาทกรรม** เนื่องจาก ถ้าหากมีใครเกิดความน้อยใจ จับผิด เพ่งโทษเกิดความโกรธ หรือพูดตำหนิติเตียนหลวงพ่อในฐานะนิยตโพธิสัตว์ผู้ได้อภิญญา ๕ สมาบัติ ๘ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ย่อมมีโทษมากเป็นบาปมหันต์มีผลร้ายแรงเท่ากับอนันตริยกรรม

เจอกับตาลูกได้อย่างไร บางครั้งว่า สายตาของพ่อเฆี่ยนลูก คิดว่า สายตาของพ่อเป็นแส้หรือยังไง

จงเริ่มต้นด้วยการเรียนธรรมะให้แจ้งแก่ใจ เมื่อแจ้งแก่ใจแล้ว เราจะเกิดความสลดจิตว่า สิ่งที่ผ่านมานั้นเราเสียเวลากันมามาก ๆ แล้ว ยินดี เสียใจ ผิดหวัง เพ้อคลั่งกันมาเท่าไรแล้ว เสร็จแล้วมันก็แค่นั้นเอง มันจะสลดจิตว่า เวลาที่ผ่านไปเราไม่ได้อะไรกลับมาเป็นที่ชื่นชม และเป็นประโยชน์แท้เลย สลดจิตกับการมีชีวิตอย่างแท้จริง จะทำให้เราตั้งมั่นเปลี่ยนวิถีชีวิตจากการคุ้นเคยคลุกคลีกับกิเลสตัณหา มาคุ้นกับบุญ คุ้นกับความสงบ จะได้ไม่ประสบปัญหา และอย่าคิดกลับคืน เดินหน้าไม่ว่าของเก่าไม่เล่าอดีต

ทุกชีวิตต้องพยายามที่ตนเอง ใครทำ ใครได้ ทำมากได้มาก ทั้งดีทั้งชั่ว ด้วยพุทธวิธีเพียรกำจัดความฟุ้ง พยุงวิริยะทำลายมานะ แล้วรีบละกิเลส อย่าพอใจจนเอาความพอใจทำลายตนเอง และ**พาตนไปในที่ที่ไม่มีโอกาสช่วยตนเองได้อีกต่อไป** ในอนาคตชาติจะลำบากกว่านี้มาก เราจะต้องเดินทางไกลในป่าอันรกทึบ ท่านผู้หนึ่งเปรียบไว้ว่า เราจะต้องหาไฟฉาย แม้จะริบหรี่ดวงเดียวก็ยังเดินเข้าไปในป่าได้ พยายามถือไว้เถิดแสงประทีปนี้จะสาดส่องให้เราไม่ตกหลุม ไม่ปักตนเองลงไปในหนาม และทำให้เรานั้นเลวทรามต่ำไป

วันนี้ก็ทุกข์มากแล้ว อย่าคำนึงถึงวันพรุ่งนี้ให้มากเกินไป จงทำวันนี้ให้ดีที่สุดแล้วหยุดแค่นั้น ตั้งเป้าหมายไว้ในวันพรุ่งนี้ว่า เราจะมีความสุจริตต่อไปทั้งกาย วาจา และใจ เราจะเพียรพยายามทำวันพรุ่งนี้ให้เป็นวันที่มีแต่กุศลให้มากที่สุด เราจะมีวันพรุ่งนี้เพื่อหลีกออกจากกิเลสให้มากที่สุด จนกว่าจะไม่มีวันพรุ่งนี้อีกต่อไป คือ**สิ้นสุดจากการเกิด นั่นคือเป้าหมายที่ถูกต้อง**

ชีวิตนั้นมีแต่ของปลอมทั้งสิ้น อยู่กันชั่วคราว เจอกันชั่วคราวแล้วก็พลัดพรากกันหมด แต่ชีวิตของพวกเราทุกวันนี้ เรามีชีวิตเพียรผูก พบเพ้อ แล้วก็พลัดพรากอยู่ตลอดเวลา เราก็ต้องถอนตัวออกมาจากการเพียรผูก แล้วพบอะไรก็อย่าไปเพ้อคลั่ง ไม่หนีความจริง จะได้ไม่ต้องพลัดพรากจากอารมณ์ที่ตนเองปรารถนาจงอย่าท้อแท้ **จงอย่าหวั่นไหว นำกาย วาจา ใจ มาตั้งอยู่ในกุศล แม้กระทั่งกุศลที่จำเจก็ยังดีกว่าเพลิดเพลินในอกุศลครั้งเดียว**

เราอย่าใช้คำพูดที่ว่า เอาไว้ในรากฐานมั่นคงก่อนแล้วจะเลิกทำ ฉันมีพอแล้วฉันจะเลิก อย่าเป็นคนพูดพล่อย เพราะเราไม่แน่ใจว่า อะไรคือความพร้อมที่เรามี **แต่จงประกาศอย่างเดียวว่า "ขึ้นชื่อว่าบาปแล้วตลอดชีวิตฉันจะไม่ทำ"** ฉันจะไม่ท้อแท้ต่อการดูแลชีวิตของตนเองให้ถูกต้อง ฉันจะขยันขันแข็ง จะไม่ท้อถอยที่จะพาตัวไปสู่ความเจริญ ฉันจะไม่น้อยใจต่อ

วิบากของตนเอง ในสิ่งที่ฉันทำมาเอง ฉันจะไม่ไหวตาม ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และเสื่อมลาภ เสื่อมยศ นินทา ทุกข์ บุคลิกก็จะสง่าผ่าเผย เป็นที่รักของคนหมู่มาก มีมิตรสหายดี มีบริวารดี เป็นผู้มีคนเลื่อมใส ชีวิตก็แค่นี้เอง เดี๋ยวก็แก่ เดี๋ยวก็ตาย ชาตินี้สั้นนัก ความดีที่ทำก็เพียงนิดเดียว ความชั่วที่ทำก็เพียงนิดเดียว แต่ก็อย่าประมาทเวรกรรมว่าทำน้อย เพราะผลที่จะมีต่อไปในระยะทางนั้นมากมายมหาศาล จงเริ่มต้นเป็นคนดีให้ถึงพร้อม คนดีที่ถึงพร้อม คือ ดีทั้งกาย วาจา และใจ

เงินทองข้าวของอัฐบริขารซื้อความสนิทจากพ่อไม่ได้ แต่ความดีแม้แต่ปลายเล็บของลูกศิษย์ใหม่เพียงคนเดียว หรือใครก็แล้วแต่ **ความดีของลูกเพียงครั้งหนึ่งซื้อไปเลยชีวิตของหลวงพ่อเสือ* ไม่หวงเลย ให้ทุกอย่างทั้งรูปธรรมและนามธรรม** บอกแล้วว่าจะเป็นคนสุดท้ายในสังสารวัฏ ยอมแลกเพื่อความเป็นอิสระของลูกทุกคน

---

* พระพุทธเจ้า และพระอริยสาวก หรือพระนิยตโพธิสัตว์เจ้าทั้งหลาย **ย่อมเป็นผู้ไม่เห็นแก่อามิส แต่เห็นแก่ธรรม** มีความนับถือธรรม มีธรรมเป็นใหญ่ มีธรรมเป็นที่ตั้ง เคารพธรรม และกล่าวธรรมตลอดกาลทุกเมื่อ

ดูเพิ่มใน **อัง.จตุก.** (แปล) ๒๑/๓๓-๓๔ **อุรุเวลสูตร**

สัง.สฬา. (แปล) ๑๘/๔๐๔-๔๐๖ **เขตตูปทสูตร**

อัง.นวก. (แปล) ๒๓/๔๓๔-๔๓๙ **นันทกสูตร**

ด้วยเจตนาของพ่อที่ตั้งมั่น ขออธิษฐานมั่นคงว่า **แม้พระศรีอริยเมตไตรย** ท่านจะสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีโอกาสประกาศสัจธรรม น้อมนำปุถุชนสู่อริยชนได้มากเท่าไร**พ่อขอหยุดการเดินทางถึงมรรคผลนิพพานไว้** พร้อมกาย วาจา ใจที่ตั้งมั่น น้อมนำความตั้งใจของพ่อสู่การพ้นทุกข์ ด้วยการช่วยเหลือเพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตายให้มากที่สุด โดยเฉพาะลูกหญิง ลูกชายที่เข้ามาสู่อ้อมอก **"เสื่อพิทักษ์"** จงพ้นภัยพิบัตินานาประการสามารถนำพาชีวิตพ้นทุกข์ พ้นโศก พ้นโรค พ้นภัย พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดกันไป

พ่อจะพยายามดูแลลูก เคี่ยวเข็ญลูกสุดความสามารถ เวลานี้ยังไม่เหลือความสามารถ สิ่งที่พ่อตั้งใจกระทำขอให้เป็นพรอันวิเศษประดับอยู่ในกาย วาจา ใจของลูก ให้ตั้งมั่นด้วยความมั่นคงของพรหมวิหาร ๔ สู่ทางพ้นทุกข์ได้โดยปราศจากอุปสรรคนานาประการ

ความตั้งใจของพ่อสวมไว้ในกาย วาจา ใจ แทนรองเท้าของลูกที่จะใส่เดินเหยียบย่ำไปตลอดทางแห่งสังสารวัฏทำงานก็พยายามให้มีสติ เดินและดำหริก็ให้มีปัญญา ดำหริอะไรก็ให้ห่างจากกิเลส พยายามกำจัดความฟุ้ง พยุงวิริยะ ทำลาย

มานะ รีบละจากกิเลส **เงินทุกบาทที่ทำบุญมาแล้ว พ่ออนุโมทนาด้วยใจ จงกลับไปเป็นของลูกร้อยเท่าทวีคูณ*ทุกคน**

ด้วยอำนาจแห่งความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ที่พ่อเพียรสะสมอยู่ในตนจนกระทั่งทุกวันนี้ ขอจงเป็นพลังหนุ่นนำ ทำให้ลูกทุกคนมีคุณธรรมเหล่านี้ประจำใจ หมั่นฝึกฝนและจงทำให้ได้ เลิกความชั่วให้หมด ลด ละ กำจัดกิเลสให้สิ้น ขอให้ลูกทุกคน มีจิตเข้มแข็งมั่นคงในการหลีกออกจากความชั่วทั้งปวง ขอความดีงาม จงบังเกิดขึ้นในจิตใจของลูกตลอดไป มีความก้าวหน้าในชีวิตส่วนตัว และชีวิตครอบครัว สามารถดูแลกัน เลี้ยงดูลูกหลาน เลี้ยงพ่อแม่ ดูแลผู้มีพระคุณและเอาตัวเองให้รอด ปลอดจากภัยพิบัติทั้งปวง ขอให้สมความมุ่งมาดปรารถนาในสิ่งที่ดีงาม

ขอให้ทุกคนมีการสร้างเหตุ และตั้งมั่นที่จะเอาชนะอารมณ์ ข่มนิสัย ทำลายมานะ ขอให้ความร่มเย็นทั้งหมดที่พ่อมีต่อลูก จงเป็นความร่มเย็นในจิตใจ ทำให้ลูกไกลจากความร้อนรุ่ม กลุ้มไปด้วยอุกศลทั้งหลาย ขอจงหมดไปซึ่งความชั่วทั้งปวง ขอจงหมดไปจากความครุ่นคิดวิตกสารพัด

---

* **พุทธพจน์** "การบูชาของบุคคลผู้บูชาท่านที่อบรมตนดี(พระอริยเจ้า)แล้วคนเดียว แม้เพียงครู่เดียวประเสริฐกว่าการบูชาของบุคคลผู้บูชายัญ(การให้ทาน) ด้วยทรัพย์จำนวน ๑,๐๐๐ กหาปณะทุก ๆ เดือน ตลอด ๑๐๐ ปี" **ขุ.ธ.**(แปล) ๒๕/๖๓,๖๔

ของจงมีแต่ความร่มรื่น มีความกล้าแข็ง และมีความมั่นคงที่จะใช้ชีวิตดำรงอยู่ในความตั้งมั่นจะเป็นคนดี มีคุณภาพสามารถนำพาชีวิตเป็นพระอรหันต์ได้สมความปรารถนาโดยไวชาติทุกคนนะลูกนะ

ขอให้เทวาอารักษ์พิทักษ์รักษาคุ้มครองป้องกัน ขออานุภาพแห่งพระรัตนตรัย คือ พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ จงคุ้มครองป้องกันภัย จงสร้างแต่ความดีงามเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต สั่งสมบุญกุศลทั้งหลายทั้งปวงให้สมบูรณ์พร้อมทั้งกาย วาจาและจิตใจ ขอให้ลูกทุกคน จงอยู่เย็นเป็นสุข ตั้งใจทำมาหากินด้วยความสุจริตธรรม มีสติชอบประกอบด้วยสัมปชัญญะ เอาชนะใจตัวเอง จงเร่งรีบปฏิบัติธรรม ให้สำเร็จมรรคผลนิพพานโดยไวชาติด้วยกันทุกคน

บาป มีวาระในการส่งผล

"ตลอดเวลาที่บาปยังไม่ให้ผล คนพาลย่อมสำคัญบาปดุจน้ำผึ้ง
แต่เมื่อใดบาปให้ผล เมื่อนั้นคนพาลย่อมประสบทุกข์
บาปกรรมที่บุคคลทำแล้วยังไม่ให้ผลทันที
เหมือนน้ำนมที่รีดในวันนี้
บาปกรรมนั้นจะค่อย ๆ เผาผลาญคนพาล
เหมือนไฟที่ถูกเถ้ากลบไว้ ฉะนั้น"

"บุคคลอย่าสำคัญว่าบาปเล็กน้อยคงจักไม่มาถึง
แม้หม้อน้ำยังเต็มด้วยน้ำที่ตกลงมาทีละหยาด ๆ ได้ ฉันใด
คนพาล เมื่อสั่งสมบาปทีละเล็กทีละน้อย
ก็เต็มด้วยบาปได้ ฉันนั้น"
"ตนทำบาปกรรมเอง ก็เศร้าหมองเอง
ตนไม่ทำบาปกรรมเอง ก็บริสุทธิ์เอง
ความบริสุทธิ์ และไม่บริสุทธิ์ เป็นของเฉพาะตน
คนอื่นจะทำคนอื่นให้บริสุทธิ์ไม่ได้"

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๔๘,๔๙,๖๙,๘๔

อจินไตย

ความรู้เหนือประสาทสัมผัส

"ภิกษุทั้งหลาย อจินไตย (เรื่องไม่ควรคิด) ๔ ประการนี้ บุคคลไม่ควรคิด ใครคิดพึงมีส่วนแห่งความเป็นบ้า ความเดือดร้อน คือ

๑. **พุทธวิสัย** อานุภาพแห่งพระปัจเจกพุทธเจ้าหรือพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย มี**พระสัพพัญญุตญาณ** ทศพลญาณ เวสารัชญาณและพระจักษุทั้ง ๕ เป็นต้น

๒. **ฌานวิสัย** ความรู้ ความสามารถของผู้ได้ฌาน เช่น มีตาทิพย์ หูทิพย์ แสดงฤทธิ์ได้ รู้จักใจของคนอื่นได้ เป็นต้น

๓. **วิบากแห่งกรรม** การให้ผลของกรรมแต่ละประเภทมีรายละเอียดแตกต่างกัน กรรมบางอย่างให้ผลมากหรือบางอย่างให้ผลน้อย บางอย่างให้ผลในชาตินี้ ชาติหน้าหรือชาติต่อไป

๔. **ความคิดเรื่องโลก** หมายถึง ความคิดว่า ใครสร้างดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ ใครสร้างมหาปฐพี ใครสร้างมหาสมุทร ใครให้สัตว์เกิด ใครสร้างภูเขา ใครสร้างต้นมะม่วง ต้นตาล และต้นมะพร้าว เป็นต้น)

อจินเตยยสูตร

องฺ.จตุกฺ. (แปล) ๒๑/๑๒๒

สิ่งที่หาได้ยาก

พระรัตนตรัยที่พึ่งอันปลอดภัย

"การได้เกิดมาเป็นมนุษย์ก็นับว่ายาก
การดำรงชีวิตอยู่ของเหล่าสัตว์ก็นับว่ายาก
การที่จะได้ฟังสัทธรรมก็นับว่ายาก
การที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายจะเสด็จอุบัติขึ้นก็ยิ่งยาก"
"มนุษย์จำนวนมาก ผู้ถูกภัยคุกคาม
ต่างถึงภูเขา ป่าไม้ อาราม และรุกขเจดีย์เป็นสรณะ
นั่นมิใช่สรณะอันเกษม นั่นมิใช่สรณะอันสูงสุด
เพราะผู้อาศัยสรณะเช่นนั้น ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวง
ส่วนผู้ที่ถึงพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสรณะ
ย่อมใช้ปัญญาชอบพิจารณาเห็นอริยสัจ ๔ ประการ
คือ ทุกข์ เหตุเกิดทุกข์ ความดับทุกข์
และอริยมรรคมีองค์ ๘ อันเป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความสงบระงับทุกข์
นั่นเป็นสรณะอันเกษม นั่นเป็นสรณะอันสูงสุด
เพราะผู้อาศัยสรณะเช่นนั้น ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้"

พุทธพจน์

ขุ.ธ.(แปล) ๒๕/๙๐,๙๒

สภาวะแห่งนิพพาน

ไร้กิเลสตัณหา ดับทุกข์ทั้งปวง

“อานนท์ ภิกษุในธรรมวินัยนี้มีความคิดอย่างนี้ว่า
‘ธรรมชาตินั่นสงบ นั่นประณีต
คือความสงบสังขารทั้งปวง
ความสละคืนอุปธิทั้งปวง
ความสิ้นตัณหา
ความคลายกำหนัด
ความดับทุกข์
นิพพาน’
อานนท์ การที่ภิกษุได้สมาธิอย่างที่ไม่ต้องมีอหังการ มมังการ
และมานานุสัยทั้งในกายที่มีวิญญาณนี้
และในนิมิตภายนอกทั้งปวง
และการที่ภิกษุผู้เข้าถึงเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติไม่มี
อหังการ มมังการ และมานานุสัยอยู่ พึงมีได้อย่างนี้แล

อานันทสูตร

องฺ.ติก.(แปล) ๒๐/๑๘๔-๑๘๕

หลังจากพระพุทธเจ้า

เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว

ไม่มีใครสามารถเห็นพระวรกายของพระองค์ได้อีก

"ภิกษุทั้งหลาย กายของตถาคตขาดตัณหาที่พาไปสู่ภพเสียแล้ว เทวดาและมนุษย์จัก**เห็นกายของตถาคตได้ชั่วเวลายังดำรงอยู่** หลังจากกายแตกสลายไปเพราะสิ้นชีวิตแล้ว เทวดาและมนุษย์จักไม่เห็นกายนั้นอีก เปรียบ**เหมือนเมื่อกลุ่มผลมะม่วงถูกตัดขั้ว ผลมะม่วงทั้งหมดที่ห้อยอยู่กับขั้ว** ก็ย่อมติดตามขั้วนั้นไป ฉันใด ก็ฉันนั้น"

พรหมชาลสูตร

ที.สี.(แปล) ๙/๔๖

พระอรหันต์ ปรินิพพานแล้ว ไม่เกิดอีก

"...ถ้าความกำหนัดในรูปธาตุ...เวทนาธาตุ...สัญญาธาตุ... สังขารธาตุ...วิญญาณธาตุ ภิกษุละได้แล้ว เพราะละความกำหนัดได้ อารมณ์จึงขาดสูญ **ที่ตั้งแห่งวิญญาณก็ไม่มี วิญญาณที่ไม่มีที่ตั้งนั้นก็ไม่งอกงามไม่ปรุงแต่งปฏิสนธิ หลุดพ้นไป** เพราะหลุดพ้นจึงตั้งมั่น เพราะตั้งมั่นจึงสันโดษ เพราะสันโดษจึงไม่สะดุ้ง เมื่อไม่สะดุ้งย่อมดับไปเอง ภิกษุนั้นรู้ชัดว่า 'ชาติสิ้นแล้วฯลฯ ไม่มีกิจอื่นเพื่อความเป็นอย่างนี้อีกต่อไป"

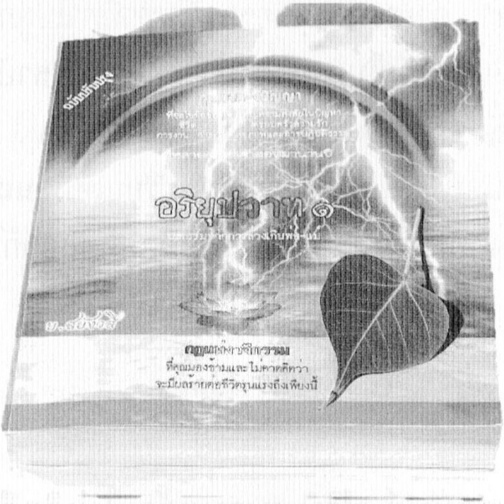
พีชสูตร

สัง.ข.(แปล) ๑๗/๗๗

แนะนำหนังสือดีมีสาระ

หนังสือ อริยุปวาท เล่ม ๑

(ฉบับปรับปรุง)

กุญแจแห่งปัญญา

ที่จะไขข้อข้องใจ คลายความสงสัยในปัญหาชี่วิต..การศึกษา..ครอบครัว

ความรัก..การงาน..การเงิน..สุขภาพและการปฏิบัติธรรม

ที่หลายคนค้นหาคำตอบมานานปี

กฎแห่งวจีกรรม

ที่คุณมองข้ามและไม่คาดคิดว่า

จะมีผลร้ายต่อชีวิตรุนแรงถึงเพียงนี้

บ.สยังวสี

แนะนำหนังสือดีมีสาระ

หนังสือ อริยุปวาท เล่ม ๒
(ฉบับปรับปรุง)

อนันตริยกรรม

เป็นกรรมหนัก มีโทษมหันต์ ให้ผลฉับพลันทันตา

แม้**อริยุปวาทกรรม** ก็เป็นเช่นเดียวกัน

กฎแห่งวจีกรรมที่ไม่ควรมองข้าม

หากพูดไม่รู้จักคิด จะทำชีวิตให้มีอันเป็นไป

พึงรู้เอาไว้ ก่อนจะสายเกิน

บ.สยังวสี

โครงการธรรมะเปลี่ยนชีวิต

ศึกษาและปฏิบัติธรรมตามพระไตรปิฎก-อรรถกถา

กิจกรรมประจำสัปดาห์ ทุกวันอาทิตย์-**จันทร์-อังคาร**-พุธ

เมนูธรรมะ อาหารสุขภาพใจ

- ขอขมากรรม ชำระใจให้สะอาดเพื่อรองรับธรรมะที่บริสุทธิ์
- กล่าวคำปฏิญาณตนถึงไตรสรณะและสมาทานศีล ๕ (ศีล ๘)
- สวดพุทธมนต์-สาธยายธรรม เพื่อน้อมนำใจให้รู้ตื่น เบิกบาน
- ศึกษาธรรมจากพระสูตรและอรรถกถา
- ธรรมะบุฟเฟ่ต์ ธรรมะตามคำขอ
- สนทนาถาม-ตอบปัญหาธรรมะที่น่ารู้
- เรียนรู้วิธีโยนิโสมนสิการ**(คิดวิปัสสนาตามพุทธวิธี)**
- สมาธิและวิปัสสนาภาวนา เงียบสงบเพื่อค้นพบพุทธภาวะ
- แผ่เมตตาพรหมวิหาร อุทิศส่วนบุญ เติมใจให้มีพลังด้วยความปรารถนาดีต่อทุกชีวิต แล้วแผ่กระจายพลังแห่งบุญเพื่อสันติสุขแด่จิตใจผู้คนและสัตว์โลกทั้งมวล

สนทนาธรรมวันละนิด ... จิตแจ่มใส

ฟังไว้กำไรชีวิต ฟังวันละนิด จิตชุ่มฉ่ำ

รู้ไว้ใช่ว่า ใส่บ่าแบกหาม จดจำใส่ใจ นำไปปฏิบัติ

แล้วจะรู้ชัดตามเป็นจริงว่า "ชีวิต คือ ธรรมะ"

ถ้าหากรักชีวิต พึงรักธรรมะ รีบสร้างตถาคตโพธิศรัทธาให้มั่นคง

เพื่อบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งพุทธะให้เกิดขึ้นในจิตใจ

แล้วจะได้อาศัย พึ่งพาร่มเงา ดอก ผลแห่งโพธิปัญญา

กินยาถูกโรค ทำดีท็อกซ์ถูกวิธี

แก้กรรมถูกจุด ปฏิบัติธรรมถูกหลัก ย่อมเห็นผลทันตา

อนุศาสนีย์ปาฏิหาริย์แห่งธรรมะ...ยังรอท่านมาพิสูจน์

“ถ้าหากการเกิดเป็นทุกข์
การหยุดเกิด ก็คือ การพ้นทุกข์
ผู้เห็นภัยในสังสารวัฏ พึงแสวงหาทางดับทุกข์
อริยมรรคมีองค์ ๘ คือ พุทธวิธีแห่งการพ้นทุกข์
เส้นทางสายนี้ เป็นมรรคาเดียวที่จะนำพาไปสู่การรู้แจ้งชีวิต
ตรัสรู้ธรรม กำจัดกิเลส ชนะกรรม ชำระล้างวิบาก
หมดสิ้นอาสวะ บรรลุนิพพาน สิ้นสุดการเวียนว่ายตายเกิด”

ขอผู้ใฝ่ธรรมทั้งหลาย พึงรีบก้าวเดินบนเส้นทางสายนี้
อย่ารอช้า เพื่อความปลอดภัยของชีวิตในสังสารวัฏ

วัดโพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส
Wat-Bodidhamsikkhalaya, Inc.
1396 Oahu St., Las vegas, NV 89104
TeL: 702-405-0126, Cel: 702-750-6434
E-mail: dhammafeelgood@yahoo.com
watbdd@gmail.com
Website: www.bddmc.org